Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

DANMARKS STATISTIK.

STATISTISKE MEDDELELSER,

TREDIE RÆKKE, 4DE BIND.

UDGIVET AF DET STATISTISKE BUREAU.

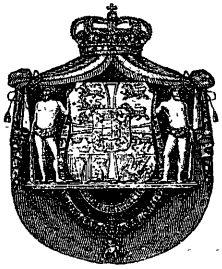

KJØBENHAVN.

BIANCO LUNOS KGL. HOF-BOGTRYKKERI.

1882.

VI.

Beretning til Finansministeren

om

Drikfældigheds-Forholdene i Danmark

(afgiven i September 1882).

I Folkethingets Møde den 24de Juli 1880 besvarede Hs. Exc. Finansministeren en til ham rettet Forespørgsel om Tilvejebringelsen af et statistisk Materiale, vedrørende Drikfældigheds-Forholdene i Danmark, med at udtale, at han var villig til at bidrage til Tilvejebringelsen af en fyldigere Drankerstatistik, end som hidtil havdes her i Landet.

Forespørgselen var saalydende:

Forespørgsel
til
Finantsministeren
af
Folkethingsmændene for Odense Amts 5te Valgkreds (Kl. Berntsen), Ribe Amts 3die Valgkreds (Jens Busk) og Sorø Amts 3die Valgkreds (Dahl).

«Agter den høitærede Finantsminister, i Betragtning af de Oplysninger, som forskjellige, især lægevidenskabelige Autoriteter have givet om de ved Drikfældigheden her i Landet forskyldte ulykkelige Forhold, at sørge for Tilveiebringelsen af et disse Forhold vedrørende statistiskt Materiale»?

Under 5te Avgust 1880 tilskrev derefter Finansministeren det statistiske Bureau saaledes:

«Som det vil være det statistiske Bureau bekjendt, udtalte jeg under den i sidste Rigsdagssamling i Folkethinget til mig rettede Forespørgsel angaaende Ønskeligheden af et statistisk Materiale til Belysning af de ved Drikfældigheden her i Landet forskyldte ulykkelige Forhold, at jeg erkjendte, at det kunde være til væsenlig

Støtte for Bestræbelserne for ad Lovgivningsvejen og paa anden Maade at modarbejde Drikfældigheden, at der havdes et fyldigere statistisk Materiale saavel angaaende Aarsagerne til Drikfældigheden som angaaende Virkningerne deraf end det, der for Tiden er tilstede, og at jeg gjerne skulde bidrage til, at et saadant fyldigere Materiale kom tilstede.

I Overensstemmelse hermed skal jeg tjenstligst anmode Bureauet om behagelig at ville tage denne Sag under nærmere Overvejelse samt til Finansministeriet at fremkomme med Forslag om, hvilke Oplysninger det i saa Henseende maatte anse for hensigtsmæssigst at indhente, samt paa hvilken Maade Materialet vilde være at fremskaffe».

Estrup.

C. Hansen.

Til Statistisk Bureau.

Herpaa svarede det statistiske Bureau under 6te Novbr. 1880:

«I Anledning af en under Rigsdagssamlingen 1879—80 til Finansministeren i Folkethinget rettet Forespørgsel om Ønskeligheden af et statistisk Materiale til Belysning af de ved Drikfældigheden her i Landet forskyldte ulykkelige Forhold har Finansministeriet ved behagelig Skrivelse af 5te Avgust d. A. anmodet det statistiske Bureau om at tage under Overvejelse, hvilke Oplysninger, der hensigtsmæssig maatte kunne indhentes til Tilvejebringelse af et fyldigere statistisk Materiale, end fortiden haves saavel i Henseende til Aarsagerne til Drikfældigheden som til Virkningerne deraf, samt om at gjøre Forslag til saadanne Oplysningers Indhentelse og til Maaden, hvorpaa de maatte kunne fremskaffes.

Idet Bureauet i Henhold til ommeldte Paalæg af Ministeriet ikke skal undlade nedenfor at komme nærmere ind paa denne Sag, maa man dog først fremsætte nogle Bemærkninger om det højst tvivlsomme Udbytte, som kan ventes af de Forsøg, der overhovedet kunne gjøres til Tilvejebringelsen af en saakaldet Drikfældigheds-Statistik. Drikfældigheden er i det Hele taget et Forhold, som kun i ringe Grad egner sig til statistik Behandling.

En virkelig statistisk Behandling forudsætter nemlig, at der kan tilvejebringes et Grundlag af et betydeligt Antal klare Kjendsgjerninger, som væsenlig maa siges at udtømme Spørgsmaalet og tillige ere af saa ensartet Beskaffenhed, at der derpaa kan bygges Sammenstillinger og nogenlunde korrekte Slutninger. Men nu er allerede Begrebet Drikfældighed selv af en saa elastisk Natur, at det ikke er muligt at give en Definition eller kun en Karakteristik deraf, som ikke lader et stort Spillerum tilbage for den rent personlige Opfattelse. I en stor Mængde af Tilfælde er det en ren Skjønssag, om en Person skal betragtes som drikfældig eller ikke. Forespørgseler herom ville aldrig blive besvarede efter samme Grundsætninger; nogle Steder ville ikke faa Personer blive medtagne, som man andetsteds vilde have anset det for rigtigt at holde ude. Drikfældigheden er i det Hele taget saa relativ, at den rette Besvarelse forudsætter et personligt Bekjendtskab, som de forskjellige Myndigheder, til hvem man kan henvende sig, langtfra altid kunne have til de Vedkommende; den skjuler sig desuden i saa stort Omfang i det rent private Liv, hvilket man ikke kan trænge ind i uden Krænkelse af de i Nutiden raadende Samfundsprinciper, at de Kjendsgjerninger, som kunne ventes fremdragne, allerede af denne Grund maa blive meget mangelfulde. Drikfældighedens Omfang vil for største Delen kun kunne bedømmes ved Indhentelsen af forskjellige Oplysninger om Forhold, der kunne betegnes som væsenlige Aarsager til Drikfældigheden, og om andre Forhold, der omvendt maa i større eller mindre Grad anses som Drikfældighedens Følger. Men disse Forhold, saavel de første som de sidste, ere sjælden saa klare, at de staa i Forbindelse med Drikfældighed alene, eller at det er muligt at bestemme, hvilken Andel der tilkommer denne Last og hvilken andre Omstændigheder. Som oftest er Forholdet saaledes sammensat, at flere Faktorer gjøre sig gjældende, uden det er muligt med nogenlunde Bestemthed at afgjøre, hvilken Vægt der kan tillægges hver af dem eller in casu Drikfældigheden alene. Man maa da nøjes med det rent personlige Skjøn, som bliver dobbelt usikkert og upaalideligt, fordi det ofte vil blive afgivet uden tilstrækkelig Kund-

skab og Overvejelse. En Sammenligning mellem Nutid og Fortid, der er af stor Betydning ved alle statistiske Undersøgelser, vil kun i ringe Grad kunne finde Sted, da der ikke haves Oplysninger fra Tidspunkter, som ligge tilbage i Tiden, og saadanne nu upaatvivlelig kun i mindre Omfang lade sig fremskaffe. Det vil sikkerlig ikke engang med fuldstændig Bestemhed kunne godtgjøres, om Drikfældigheden aldeles i Almindelighed kan siges at være aftagen eller tiltagen, naar Nutiden skal sammenlignes med en eller anden noget tilbageliggende Tid. I det Hele taget vil det næppe vise sig praktisk at søge Oplysninger, som ikke af Vedkommende kunne afgives med nogenlunde Lethed, og de begjærede Oplysninger maa da indskrænkes dels til Øjeblikket dels til en Fortid, som ligger meget nær.

Der vil altsaa ikke kunne ventes noget stort Udbytte af de statistiske Kjendsgjerninger, som Bureauet vil kunne haabe paa at modtage om Aarsagerne til Drikfældigheden eller om Virkningerne af den. Man skal imidlertid ikke undlade i det Følgende at paavise, hvad der i saa Henseende haves eller ikke haves til Raadighed, og dernæst fremstille, hvad der formentlig lader sig gjøre til Fremskaffelse af et yderligere Materiale.

Med Hensyn til Mængden af de til Drik her i Landet aarlig forbrugte Spirituosa da haves der i det Hefte, som aarlig udgives af det statistiske Bureau «om Vare-Indførselen og Udførselen .... samt Brændevinsproduktionen m. m.», bestemt opgivne Tal saavel om det her i Landet Aar efter Aar frembragte Brændevin, som om de hertil indførte og omvendt herfra til andre Lande udførte Kvantiteter af Spiritus. Det er altsaa let at beregne, hvor stor herefter Forbrugen af Spiritus har været hos os. Men ligesom Forbrugen af Spiritus ikke falder sammen med Forbrugen af spirituose Drikke, saaledes er først og fremmest de opgivne Tal for den indenlandske Brændevinsfrembringelse kun kalkulatoriske. Da det her fra 7de Februar 1851 og til Dato gjældende System for Brændevinens Beskatning ikke rammer selve Produktet, men alene tager Hensyn til Mæskekarrenes Rumfang, bliver som Følge heraf det frembragte Brændevin ikke ud-

maalt eller graderet. De Tal, som opgives til Bureauet og samles af dette, have til Grundlag et Skjøn fra Toldopsynet, der upaatvivlelig afgives saa godt som mulig, men dog altid vedbliver at være et Skjøn med dettes Usikkerhed og uundgaaelige Fejltagelser. Bureauet tror dog at kunne gaa ud fra, at Opgivelserne staa Virkeligheden nær og i alle Tilfælde ikke ere for høje. — Der haves dernæst intet Middel til at paavise, hvormeget der af det aarlig forbrugte Spiritus anvendes til Drik og hvormeget til anden, fornemlig teknisk Brug. Man svæver i saa Henseende i høj Grad i det Uvisse; selv kyndige Folk have afgivet meget afvigende Formeninger herom. Vil man holde sig til den sædvanligste Antagelse, at omtrent de^{c} $^{4}/_{5}$ af det forbrugte Spiritus nydes af Befolkningen som Drikkevarer, maa man dog indrømme, at det kun er et Skjøn og tilmed et temmelig løst Skjøn. Men herved er intet at gjøre. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvormeget Spiritus, der aarlig bruges til Drikkevarer her i Landet, maa man nøjes med de Oplysninger, som haves, indtil en ny Lovgivning eventuelt maatte indføre en Produktudbytte-Afgift istedetfor Redskabs-Afgiften og mulig tillige maatte bestemme en noget lavere Afgift paa Spiritus, som ikke skal anvendes til Drik og derfor uden Skade kan blandes med Noget, der gjør Spiritusen udrikkelig.

Da det er antaget, som det ogsaa har Rimeligheden for sig, at Brændevinsforbrugen stiger med dens Prisbillighed i Overensstemmelse med den økonomiske Lov, som gjælder alle Varer, kunde herved gives Anledning til en Undersøgelse af Prisen paa Spiritus heri Landet for en Aarrække tilbage i Tiden. Man tror dog ikke, at der ved en saadan Undersøgelse vilde opnaas nogetsomhelst virkeligt Udbytte. Naar undtages et særegent Tilfælde, som nedenfor skal nævnes, vil Spiritusforbrugen næppe veksle synderlig, fordi forbigaaende Svingninger i Prisen gjør det noget lettere eller noget vanskeligere at kjøbe det Kvantum Spiritus, som man engang er bleven vant til at bruge; det er kun mere varige og temmelig betydelige Prisforhøjelser eller Prisnedsættelser, som kunne ventes at have væsenlig Indflydelse herpaa. Men saadanne Prisforhøjelser eller Prisnedsættelser have kun i ringe Grad

fundet Sted her i Landet i de Aaringer, hvis Forhold i denne Henseende man kunde tænke paa med nogenlunde Lethed at faa undersøgt, idet de noget stigende Kornpriser have været ledsagede af en stadig forbedret Teknik i Forarbejdelsen, og Beskatningen den Dag i Dag maa antages at være pr. Pot 8 Graders Brændevin saa lidet større end den, som paalagdes allerede i 1851, at dette Moment ikke kan antages at spille nogen Rolle af Betydning. Skatten paa Brænderidrift blev vistnok ved Lov af 5te Avgust 1864 forhøjet med 50 pCt. eller fra 64 ß til 1 Rdl. pr. Tønde Karrum for hver Brænding, men Forudsætningen i 1851 var den, at der af 1 Tønde Karrum kunde ved hver Brænding udvindes 16 Potter 8 Graders Brændevin, medens der nu ved Tykmæskning og tildels ved andet Raamateriale formenes at udvindes 20 à 22 Potter, i enkelte Tilfælde endogsaa 23 Potter, i Gjennemsnit vel omtrent 21 Potter. Det er ogsaa faktisk, at Spiritusforbrugen i en Aarrække har holdt sig temmelig uforandret her i Landet, naar den sammenlignes med Antallet af mandlige Individer paa over 20 Aar; for Aaret 1859 kommer man ved en Beregning til 61,3 Potter pr. saadant Individ, for 1869 til 62,5 og for 1879 til 63,6 Potter. Dette giver vel en svag Stigning i Forbrugen pr. 20aarigt Menneske, men naar det erindres, at Forbrugen af Spiritus til anden Brug end til Drikke i Løbet af de 20 Aar fra 1859 til 1879 er tiltagen stærkt, nærer Bureauet ikke Tvivl om, at Tallene snarere tyde paa nogen Nedgang i den personlige Nydelse af rene spirituose Drikke. Ved Siden heraf maa det dog erindres, at i bemeldte 20 Aar er Nydelsen af bajersk Øl bleven ganske anderledes almindelig end tidligere, saa at den sandsynlige Nedgang i Nydelsen af den egenlige Spiritus sikkerlig mere end opvejes af Stigningen af Nydelsen af bajersk Øl, uanset at man med Hensyn til denne Drik maa tage med i Betragtningen, at den vistnok forholdsvis mere end Spiritus nydes ogsaa af Kvinder og unge Mennesker. I Midten af Aarene Treds og af Aarene Halvfjerds var Spiritusforbrugen endel højere end ovennævnte Tal, fornemlig i Aarene Halvfjerds, men dette kan ikke forundre, naar man erindrer, at navnlig den sidstnævnte Periode medførte en temmelig pludselig og stærk Forøgelse af den simple

Arbejdsløn. Thi skjønt en jævn og rolig Stigning af denne Arbejdsløn ingenlunde altid vil have en forøget Spiritusforbrug til Følge, saa er Forholdet dog anderledes, naar Arbejdslønnens Stigning foregaar pludselig eller i Spring; den derved fremkomne øjeblikkelige og usædvanlige Lethed for Arbejderne ved at anskaffe Spiritus i større Omfang fører i alle Lande stadig til, at mange foretrække en Tilvækst i denne tilvante Nydelse fremfor andre Nydelser, der enten ikke kjendes eller synes for vanskelige at opnaa. Oplæggelse af ekstraordinær Arbejdsfortjeneste som Sparepenge til indtrædende uheldige Tider foretages kun af forholdsvis faa Arbejdere, idet den overvejende Del alene tænker paa den Dag idag og lader Fremtiden staa hen. At anstille mere indgaaende Undersøgelser herover forekommer Bureauet lidet frugtbringende i Forhold til de Vanskeligheder, som disse Undersøgelser nødvendigvis vilde føre med sig. Skulde Bureauet gjøre noget Forslag til yderligere Oplysninger om Forholdet mellem Forbrugen af Spiritus og dens højere eller lavere Pris for Kjøberen, formener man at burde indskrænke sig til at foreslaa en Henvendelse herfra til de statistiske Bureauer i Stockholm, Kristiania og Berlin om velvilligen at ville oplyse 1) Forbrugen af Spiritus i de paagjældende Lande pr. Individ (voksent mandligt Individ paa over 20 Aar) 2) Beskatningen paa Brændevin sammesteds i Forhold til et bestemt Maal af Spiritus og endelig 3) det omtrentlige Forhold mellem Beskatningen og det ubeskattede Produkts Salgsværdi. Hvorvidt en saadan Henvendelse skal ske eller ikke, henstilles til Finansministeriets behagelige Afgjørelse.

I nær Forbindelse hermed staar den lette Adgang til Indkjøb og Nydelse af Spiritus gjennem Udsalgs- og Beværtningssteder, hvoraf der her i Landet upaatvivlelig findes en langt større Mængde end ønskelig. Ifølge Næringsloven af 29de December 1857 er ikke alene Brændevinshandel, men ogsaa Høkernes Ret til at udskjænke Øl og Brændevin til Fortæring paa Stedet samt de egenlige Beværtningssnæringer fornemlig i Byerne stillede saa frit, at de væsenligst kun ved den særegne Beskatning efter Lovens § 72 ere satte i et andet Forhold end forskjellige andre Nærings-

veje. Denne Afgift er imidlertid ikke høj og har navnlig meget lave Minima. Indenfor Lovens Minima og Maksima fastsættes Afgiftens Beløb af de kommunale Myndigheder, i Kjøbstæderne af Kommunalbestyrelserne og paa Landet af Amtsraadene, men uagtet efter Loven af 1857 Halvdelen af Afgiften og fremdeles efter Lov af 2den Juli 1870 endog de tre Fjerdedele af, hvad Afgiften maatte sættes til udover dens Minimum, tilfalde vedkommende Kommuner, er den dog paa de fleste Steder bestemt saaledes, at det Beløb, som svares, staar endel nærmere Minimum end Maksimum. Skal overdreven Nydelse af Spiritus besværes, er det dog sikkerlig først og fremmest gjennem en lovbunden Indskrænkning af Udsalgs- og Beværtningssteder og ved disses klækkelige Beskatning, at dette kan bevirkes uden Skade for mere almindelige Interesser. Det vil derfor sikkerlig være af Betydning at faa tilvejebragt en statistisk Oversigt over Antallet af de nævnte Næringer samt over de Afgifter, som de maa svare i hver Kommune. Bureauet tillader sig altsaa at foreslaa, at der gjennem Amterne udsendes til de paagjældende kommunale Myndigheder Schemata til Udfyldning, saalydende:

Oversigt over Antallet af Udsalgssteder af Brændevin (jfr. Lov af $^{29}/_{12}$ 57 § 79 og Lov af $^{2}/_{7}$ 70 § 1) i N. N. Kommune i N. N. Amt i Aarene 1860, 1870 og 1880.

Aar.	Udsalgssteder uden Ret til Udskjænkning.	Deres Næringsafgift.	Udsalgssteder med Ret t. Udskjænkning uden at have siddende Gjæster.	Deres Næringsafgift.	Egenlige Beværtningssteder.	Deres Næringsafgift.
1860						
1870						
1880						

Som et Forhold, der kan formenes at have Indflydelse paa Drikfældigheden, skal man fremdeles nævne Lovgivningens Lemfældighed overfor Drukkenskab, men da de statistiske Oplysninger, som kunne tænkes indsamlede vedrørende denne Side af Sagen, nærmest henhøre under Drukkenskabens Følger, skal man først nedenfor komme ind herpaa.

Det er vistnok en Kjendsgjerning, at Drikfældighed ofte findes i de samme Familier fra Slægt til Slægt. Hvorvidt dette skyldes en arvelig Naturdrift eller det slette Eksempel fra Forældres og ældre Slægtninges Side eller begge Dele i Forening, derom haves meget forskjellige Meninger. Forholdene i saa Henseende lade sig næppe nogensinde fuldstændig paavise; for Tiden vil i alle Tilfælde tilstrækkeligt statistisk Materiale herom ikke lade sig fremskaffe. Derimod vil det vistnok kunne lade sig gjøre at indsamle nogle Oplysninger til Belysning af, hvor hyppigt Drikfældigheden gaar fra Slægt til Slægt, derved at der i saa Henseende tilføjes en særlig Rubrik i de Skemata, som Bureauet nedenfor skal foreslaa udsendes til Bestyrelserne for Straffe- og Arbejdsanstalter, Fattighuse o. s. v.

Drikfældighedens første Følge og næsten uadskillelige Ledsager er Fattigdom. Den Drikfældige taber efterhaanden Lysten og Evnen til at arbejde alvorligt; Arbejdsgivere og Forretningsmænd tabe Tilliden til den Drikfældige og foretrække Andres Tjenstydelser for hans. Den Drikfældige bliver mere og mere hensynsløs, naar det gjælder Tilfredsstillelsen af hans Lidenskab, og hvad der skulde anvendes til Familiens Livsunderhold, bortødsles til Drik. Det er utvivlsomt, at en meget stor Del af dem, som fylde vore Fattig-, Arbejds- og Tvangsanstalter, ere naaede hertil paa Grund af egen Drikfældighed eller deres, som skulde sørge for dem, men herom haves ingen statistiske Oplysninger. Da saadanne Oplysninger dog formentlig maatte kunne afgives af de vedkommende Myndigheder, skal Bureauet ikke undlade at foreslaa, at der udsendes omstaaende Skema til Udfyldning, nemlig:

Oversigt over de Personer, som paa Grund af Drikfældighed ere indlagte i N. N.-Fattig-, Arbejds- eller Tvangsanstalt i N. N. Amt i Aarene 1871—1880.

Aar.	Antal af Indlagte.				Heraf indlagte paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Af de Drikfældige vare Børn af drikfældige Forældre (Fader eller Moder eller begge).		
	Mænd.	Kv.	Børn.	Ialt.	Mænd.	Kv.	Børn.	Ialt.	Mænd.	Kv.	Ialt.
1871											
1872											
1873											
1874											
1875											
1876											
1877											
1878											
1879											
1880											

At Drikfældigheden meget ofte er Kilden til et ulykkeligt Samliv mellem Ægtefæller, er ikke underkastet nogen Tvivl. Herom vil der dog ikke kunne indsamles noget statistisk Materiale, uden forsaavidt Uenigheden er gaaet saavidt, at den har ført til Separation. Da Bureauet antager, at der hos Overøvrighederne (i Kjøbenhavn Overpræsidenten og udenfor Kjøbenhavn Amtmændene) findes ikke alene Oplysninger om Antallet af stedfundne Separationer, men ogsaa om Grunden til samme, tillader man sig at foreslaa, at der til Overøvrighederne udsendes et Skema til Udfyldning med Forespørgsel om, hvormange af de i Aarene 1871—1880 stedfundne Separationer, der skyldes Drikfældighed. Dette Skema kunde gives følgende Form:

Oversigt over Separationer af Ægtefolk paa Grund af Drikfældighed i N. N. Amt i Aarene 1871—1880.

Aar.	Antal af Separationer.	Heraf begrundede i Drikfældighed hos			
		Manden.	Konen.	Begge Ægtefolk.	Tilsammen.
1871					
1872					
1873					
1874					
1875					
1876					
1877					
1878					
1879					
1880					

Ligesom Drikfældigheden fremavler Fattigdom, saaledes formenes det ogsaa, at den udvikler Uvidenhed, idet en Mængde Børn af drikfældige Forældre opvokse i Lediggang og uden ordenlig Skolegang. Dette er rimeligt nok; den Drikfældige taber ikke alene selv Sandsen for et arbejdsomt og ordenligt Liv, men han giver tillige sine Børn et slet Eksempel og mister Villie og Myndighed til med Kraft at tæmme Børnenes Ulyst til stadigt Arbejde og Flid. Hvor megen Skade Drikfældigheden gjør i denne Retning, vil ikke kunne maales ved Oplysninger, som lade sig indhente gjennem statistiske Undersøgelser. Man kunde maaske henvende sig til det offenlige Skolevæsen med Forespørgseler, — dels om Antallet af skolesøgende Børns Forsømmelser, dels om hvormange af disse Forsømmelser der falde paa Børn, som have drikfældige Forældre, altsaa lade udgaa et Skema, omtrent saalydende:

Oversigt over Skoleforsømmelser paa Grund af Forældres Drikfældighed i N. N. Skole i N. N. Amt i Aarene 1871—1880.

Aar.	Antal af forsømmelige Børn.	Heraf Børn af drikfældige Forældre.	Antal af Skole-forsømmelser.	Heraf for Børn med drikfæl-dige Forældre.
1871				
1872				
1873				
1874				
1875				
1876				
1877				
1878				
1879				
1880				

men da man næppe vil kunne vente at faa et saadant Skema nogenlunde fuldstændigt eller ensartet besvaret, og saaledes den Ulejlighed, som hermed vilde forvoldes, næppe vil kunne antages at give et synderlig brugbart Udbytte, skal Bureauet ikke foreslaa denne Foranstaltning, men indskrænke sig til at have antydet samme.

At Drikfældigheden fremkalder Sygelighed hos den Drikfældige, er sikkerlig ikke underkastet nogen Tvivl, men i mangfoldige Tilfælde lader det sig næppe afgjøre end sige bringe frem under statistisk Behandling, om en Sygdom enten alene eller i væsenlig Grad er foraarsaget ved overdreven Nydelse af stærke Drikke. Ved større Smitsoter, saasom Kolera, tyfoide Febre, Blodgang, den gule Feber o. s. v. have Lægerne henledet Opmærksomheden paa, at Personer, der vare hengivne til stærke Drikke, saavel viste sig at være mere modtagelige for Sygdommen, som de lettere bukkede under som Følge af den, end de Ædruelige. Sikre statistiske Oplysninger herom lade sig imidlertid ikke nu fremskaffe her i Landet, hvor vi i længere Tid have været forskaanede for disse Landeplager. Skulde man om Drikfældighedens Indflydelse i Henseende til Personernes Sygelighed i det Hele taget kunne vente at faa brugbare Oplysninger, maatte det være ved Henvendelse til de større Sygehuse (Hospitaler). En saadan Henvendelse

antages dog at ville blive frugtesløs, hvorimod Bureauet maa formene, at der uden synderlig Besvær af disse vil kunne afgives tilstrækkeligt fuldstændige Meddelelser, naar man vil indskrænke sig til en Forespørgsel om Antallet af Syge, som have været under Behandling paa Grund af Sygdomme, der direkte eller indirekte hidrøre fra overdreven Nydelse af Spiritus. Det foreslaas derfor, at der til Landets Sygehuse udsendes efterstaaende Skema til Udfyldning, nemlig:

Oversigt over Personer, som paa N. N. Sygehus i N. N. Amt have været under Behandling for Drankergalskab, Brændevinssyge eller andre ved overdreven Nydelse af Spiritus foranledigede Sygdomme i Aarene 1871—1880.

Aar.	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf angrebne af								
				Drankergalskab.			Brændevinssyge.			Andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
1871												
1872												
1873												
1874												
1875												
1876												
1877												
1878												
1879												
1880												

Drikfældighed medfører upaatvivlelig en Formindskelse af Leveevnen, og ligesom den Kjendsgjerning, at Mandkjønnet efter det 40de Aar har en betydelig større Dødelighed end Kvindekjønnet i de tilsvarende Aldersklasser, maaske tildels er en Følge af Mandkjønnets stærkere Hang til overdreven Nydelse af Spiritus, saaledes tages der faktisk ved alle Livsforsikringsselskaber stort Hensyn til de Paagjældendes Forhold i saa Henseende. Om Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871 kan meddele statistiske Oplysninger herom, vides ikke, men man skal dog indstille, at der herfra rettes en Forespørgsel til Anstalten desangaaende. Forøvrigt antager Bureauet ikke, at der med Nytte kan søges Oplysninger om Drikfældighedens Indflydelse paa Leveevnen i Almin-

delighed. Forsaavidt der derimod blandt Dødsaarsagerne ligefrem findes Sygdomme eller Tilfælde, hvor Døden upaatvivlelig er fremkaldt ved Drikfældighed, saasom ved Drankergalskab, Brændevinssygdom, øjeblikkelig umaadelig Nydelse af Spiritus o. s. v., vil der vistnok ved Henvendelse til samtlige Landets Sygehuse kunne tilvejebringes et Bidrag til Spørgsmaalets Belysning. Nogen Oplysning om dette Forhold haves vel allerede i Bureauet gjennem de Indberetninger om Dødsaarsagerne, som fjerdingaarlig indsendes hertil fra Physici med Hensyn til de i Kjøbenhavn og Provinskjøbstederne stedfundne Dødsfald, men det vilde sikkert være ønskeligt at faa dem supplerede ved direkte Spørgsmaal til Landets Sygehuse i saa nær Overensstemmelse som mulig med de Spørgsmaal, som ovenfor ere opstillede om de i samme behandlede Syge. Det foreslaas derfor, at der til Sygehusene udsendes til Udfyldelse nedenstaaende Skema.

Oversigt over Personer, som paa N. N. Sygehus i N. N. Amt ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab, Brændevinsygdom eller ved Overmaal af Nydelse af Spiritus i Aarene 1871—1880.

Aar.	Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af								
				Drankergalskab.			Brændevinssyge.			Øjeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spt.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
1871												
1872												
1873												
1874												
1875												
1876												
1877												
1878												
1879												
1880												

At mange af de Ulykkestilfælde, som have Tab af Menneskeliv eller Legems-Beskadigelser til Følge, ere foranledigede ved Drukkenskab, turde være givet. Det vil imidlertid næppe være muligt herom at faa tilvejebragt noget brugbart statistisk Materiale, eftersom mangfoldige af disse ikke komme til offenlig Kundskab og de, med hvilke dette sker, ikke indregistreres og endnu mindre

behandles saaledes, at man senere med Lethed kan klare sig Forbindelsen mellem Aarsag og Virkning. Ved Henvendelse til Sygehusene kunde man formentlig nok komme til Kundskab om, hvormange Mennesker der i de sidste 10 Aar vare behandlede der for Skade ved Ulykkestilfælde, og hvor mange af disse, der vare afgaaede ved Døden; men det betvivles meget, at det lod sig oplyse, hvor ofte Drikfældighed havde været Aarsagen til det enkelte Ulykkestilfælde og naar ikke. Bureauet nævner altsaa kun denne Drukkenskabens Følge, men gjør intet Forslag til Indsamling af statistisk Materiale i saa Henseende.

Som bekjendt er Sindssygdom en Ulykke, som er meget udbredt i vort Samfund og ødelægger mange Familier. At Drikfældighed ikke sjælden er medvirkende i saa Henseende og vel i adskillige Tilfælde endogsaa er den væsenligste Aarsag til Sygdommen, er ikke alene tænkeligt men det synes ogsaa konstateret, idet de Beretninger, som ere i Bureauets Besiddelse fra de tre ældre Sindssygeanstalter her i Landet, under noget forskjellige Navne anføre umaadelig Nydelse af Spiritus blandt de Aarsager, som have betydelig medvirket til Sygdommens Udvikling. Bureauet tillader sig derfor at foreslaa, at der til Sindssygeanstalterne rettes Forespørgsel herom ved Udsendelsen af følgende Skema:

Oversigt over Personer, som ere indlagte for Sindssygdomme, væsenlig fremkaldte ved Drikfældighed, paa N. N. Sindssygeanstalt i Aarene 1871—1880.

Aar.	Antal af indlagte Sindssyge.			Sygdommen var væsenlig fremkaldt ved overdreven Nydelse af Spiritus.		
	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
1871						
1872						
1873						
1874						
1875						
1876						
1877						
1878						
1879						
1880						

Ligesom Sindssygdomme saaledes er ogsaa Selvmord meget almindelige her i Landet, endogsaa saa almindelige, at vi i saa Henseende staa i første Række blandt de evropæiske Samfund. At udfinde og maale Bevæggrundene til Selvmordet er i mange Tilfælde overordenlig vanskeligt. Spørgsmaalet om Drikfældighed som Aarsag er særlig vanskeligt, fordi det ikke alene ofte er tvivlsomt, om den Afdøde kunde kaldes drikfældig eller ikke, men det endnu oftere er tvivlsomt, hvorvidt Drikfældigheden har staaet i Aarsagsforbindelse med Gjerningen. Alle, som have beskjæftiget sig med Selvmords-Spørgsmaalet, tillægge imidlertid Drikfældigheden en betydelig Rolle — større eller mindre —, fornemlig fordi den fremkalder Livslede og svækker den aandelige Modstandskraft. Det statistiske Bureau har i en Række af Aar modtaget og behandlet Indberetninger fra Øvrighederne om samtlige Selvmord i Danmark, og Resultaterne heraf ere offenliggjorte sidst for Aarene 1861—75 i Statistiske Meddelelsers 13de Bind. I dette Tidsrum modtog Bureauet fra Retsbetjentene foruden Udskrift af det i Anledning af ethvert Selvmord optagne Forhør tillige en Ekstrakt af Forhøret i Form af visse Spørgsmaal med Besvarelse om Selvmorderens Forhold, deriblandt ogsaa om han havde været drikfældig. Fra 1876 af indsendes disse Ekstrakter kun af nogle af Retsbetjentene, medens andre have ladet dem bortfalde, efter at det af Justitsministeriet er bleven befalet, at der af Lægen skal udstedes Dødsattest, hvori findes anført omtrent de samme Spørgsmaal til Besvarelse som paa Ekstrakten, deriblandt dog ikke Spørgsmaalet om den Afdødes Drikfældighed. Bureauet er altsaa nu med Hensyn til denne Side af Sagen jævnlig henvist til de spredte, ofte modsigende Bemærkninger, som derom kunne findes i Forhørerne, men det er øjensynligt, at Forholdet herved er stillet endnu mere i det Uvisse end tidligere. Bureauet mangler nemlig det Kjendskab til Personen og hans Liv, som ene kan faas paa Stedet, og som i mange Tilfælde maa afgjøre, hvorhen Skjønnet skal gaa. Man skal derfor tillade sig at henstille, hvorvidt den omhandlede Forespørgsel i Folkethinget maatte indeholde tilstrækkelig Anledning til en Henvendelse til Justitsministeriet, hvori dette anmodes om at tilkjendegive Rets-

betjentene, at den i Justitsministeriets Cirkulære af 4de Maj 1859 omhandlede Ekstrakt af Selvmords-Forhøret vedblivende skal indsendes til det statistiske Bureau tilligemed selve Forhøret. Forøvrigt vil der ikke om Selvmord være Grund til at indhente yderligere statistiske Oplysninger end dem, som allerede haves i Bureauet.

Det er en Kjendsgjerning, at Drikfældighed spiller en stor Rolle ved alle offenlige Uordener og Politiforseelser. Her i Landet haves imidlertid ikke noget samlet statistisk Materiale til en nogenlunde korrekt Bedømmelse af dette Forhold. Bureauet antager dog, at et saadant kunde tilvejebringes gjennem de forskjellige Politiøvrigheder. Det foreslaas derfor, at der til disse udsendtes Skema til Udfyldelse, saalydende:

Oversigt over Personer, som ere anholdte for Politiuordener, fremkaldte ved Drukkenskab, eller som have været indsatte under Varetægt formedelst Drukkenskab i Aarene 1871—80.

Aar.	Antal af for Politiuordener anholdte Personer.			Heraf vare aldeles eller tildels berusede ved Anholdelsen.			Desuden have været indsatte under Varetægt formedelst Drukkenskab.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
1871									
1872									
1873									
1874									
1875									
1876									
1877									
1878									
1879									
1880									

At Drikfældighed tillige er medvirkende Aarsag til større Lovovertrædelser og Forbrydelser kan ikke betvivles, og i den fra Kontoret for Fængselsvæsenet udsendte Beretning om

Straffeanstalternes Tilstand i Tidsrummet fra 1ste April 1873 til 31te Marts 1878 opgives Drikfældighed som Aarsag til 15 pCt. af Forbrydelserne. Det er ogsaa klart, at Forbrydelser som Vold, Legemsbeskadigelser, Drab og Mord, der forudsætte en høj Grad af Brutalitet, ofte iværksættes under Paavirkning af Drukkenskab, ligesom ogsaa Opsætsighed mod de retshaandhævende Myndigheder og Sædelighedsforbrydelser ikke sjælden netop maa søge deres Grund i overdreven Nydelse af Spiritus. Drikfældigheden har ogsaa en indirekte Indflydelse paa Hyppigheden af Forbrydelser, derved at Børnene fordærves ved slet Eksempel og Mangel paa Tilsyn i den farlige Alder, da Karaktererne modnes. Bureauet foreslaar, at Kontoret for Fængselsvæsenet anmodes om at besvare de paa nedenstaaende Skema fremsatte Spørgsmaal.

Oversigt over Antallet af de Fanger, som ere indsatte i Straffeanstalterne i Aarene 1871—80, og som vare drikfældige før Domfældelsen eller som nedstammede fra drikfældige Forældre.

Aar.	Antal af indsatte Fanger.			Deraf drikfældige før Domfældelsen.			Af de Drikfældige vare Børn af drikfældige Forældre (Fader, Moder eller begge).		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
1871									
1872									
1873									
1874									
1875									
1876									
1877									
1878									
1879									
1880									

Det er ovenfor paa flere Steder omtalt, hvorledes Drikfældighed har en fordærvelig Indflydelse paa Børnene i aandelig og moralsk, som ogsaa i ren legemlig Henseende. Forfattere, som beskjæftige sig med Spiritusspørgsmaalet, fremkomme med forskjellige yderligere Paastande eller Gisninger herom. De fleste af disse ere dog af den Natur, at det ikke er muligt at godkjende dem som mere end et vilkaarligt Skjøn, selv om de Kjendsgjerninger, hvortil de knyttes, ogsaa fuldstændig maatte stemme med Virkeligheden, thi der bliver altid den Mangel tilbage, at der ikke er tilstrækkelig Sandsynlighed for Aarsagsforbindelsen. Naar man saaledes har villet forklare den større Dødelighed blandt uægte fødte end blandt ægte fødte Børn som Følge af en større Drikfældighed hos de førstes Forældre end hos de sidstes, saa mangler ikke alene Beviset for denne paastaaede større Drikfældighed, men Forskjellen mellem de uægte fødte og de ægte fødte Børns Dødelighed kan ogsaa meget sandsynligere forklares paa anden Maade. Bureauet skal derfor kun opholde sig ved et Forhold, hvorom der hos os maa kunne tilvejebringes et statistisk Materiale, nemlig den større eller mindre Aandssvaghed (Idiotismæ) hos enkelte Børn, som det er paastaaet ofte kan være en Følge af Drikfældighed hos Forældrene. Det foreslaas, at der til de Anstalter heri Landet, som optage Aandssvage, rettes en Forespørgsel efter omstaaende Skema:

Oversigt over aandssvage Børn af drikfældige Forældre, optagne paa N. N. Anstalt i Aarene 1871—80.

Aar.	Antal af optagne Aandssvage.	Heraf vare Børn af drikfældige Forældre (Fader, Moder eller begge).
1871		
1872		
1873		
1874		
1875		
1876		
1877		
1878		
1879		
1880		

I Henhold til Foranstaaende foreslaar Bureauet altsaa:

1) at der herfra rettes en Anmodning til de statistiske Bureauer i Stockholm, Kristiania og Berlin om velvillig at ville oplyse:
   a) Forbrugen af Spiritus i de paagjældende Lande pr. Individ samt pr. voksent mandligt Individ paa over 20 Aar;
   b) Beskatning paa Spiritus sammesteds pr. litre (= 1,035 Pot);
   c) Det omtrentlige Forhold mellem Beskatningen og det ubeskattede Produkts Salgsværdi.
2) at de kommunale Myndigheder anmodes om at meddele Oplysning om de i Kommunen værende Udsalgssteder af Spiritus;
3) at der gjennem vedkommende Myndigheder indsamles Oplysninger om Drikfældigheden hos Personer, der ere indlagte paa Fattig-, Arbejds- eller Tvangsanstalter;

4) ligeledes om Drikfældigheden hos separerede Ægtefolk;

5) ligeledes hos Personer, der ere indlagte paa Sygehuse som syge;

6) ligeledes hos Personer, der ere afgaaede ved Døden paa Sygehusene;

7) at Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871 anmodes om at meddele, hvorledes den forholder sig med Hensyn til Optagelse af drikfældige Personer som Forsørgere, og hvorpaa den støtter sin Fremgangsmaade i saa Henseende;

8) at der til Sindssygeanstalterne rettes Forespørgsel om Antallet af indlagte drikfældige Personer;

9) ligeledes til Politiøvrighederne med Hensyn til Personer, der have begaaet Politiuordener;

10) ligeledes til Straffeanstalterne med Hensyn til Personer, som ere idømte Straf af offenligt Arbejde;

11) ligeledes til Anstalter for aandssvage Børn for deres Forældres Vedkommende;

hvorhos henstilles:

12) hvorvidt der skal rettes en Anmodning til Justitsministeriet om, at det indskærpes Retsbetjentene, at den i Justitsministeriets Cirkulære af 4de Maj 1859 omhandlede Ekstrakt af Selvmordsforhøret vedblivende skal indsendes til det statistiske Bureau tilligemed selve Forhøret.

Idet Bureauet fremdeles maa anse det for ønskeligt, at der til Overøvrighederne, gjennem hvem største Delen af de ønskede Oplysninger maa afkræves Vedkommende, udsendes et Cirkulære om at foranstalte det Fornødne, saa snart de paagjældende Skemaer fra det statistiske Bureau maatte komme dem ihænde, tillader man sig yderligere tjenstligst at anmode Finansministeriet om behagelig at ville bevirke et saadant Cirkulæres Udstedelse af Indenrigsministeriet.

Sluttelig skal Bureauet ikke tilbageholde følgende Bemærkning. Man forudser, at flere af de ovennævnte Oplysninger, som foreslaas afkrævede, kun i ufuldkommen Form ville blive afgivne af de paagjældende Myndigheder; man har dog ikke trot at burde foretage yderligere Indskrænkninger i Henseende til det statistiske Materiale, som bør forsøges samlet, end som sket er og tildels ovenfor er antydet, efterdi man skjønner, at de til Besvarelse opstillede Spørgsmaal udgjøre Minimum af, hvad der maa fordres, naar et Forsøg paa en Spiritus-Statistik overhovedet skal gjøres».

Marius Gad.

Til Finansministeriet.

Under 27de s. M. afgav Finansministeriet sin Bestemmelse saalydende:

«I Anledning af Bureauets behagelige Skrivelse af 6te d. M. undlader man ikke tjenstligst at meddele til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning, at Finansministeriet bifalder de af Bureauet under Nr. 1—11 fremsatte Indstillinger angaaende Tilvejebringelsen af Materiale til en statistisk Behandling af Drikfældighedens Aarsager og Virkninger her i Landet, idet man derhos bemyndiger Bureauet til at rette en Anmodning til Justitsministeriet om, at det maa blive indskærpet Retsbetjentene, at den i Justitsministeriets Cirkulære af 4de Maj 1859 omhandlede Ekstrakt af Selvmordsforhør vedblivende indsendes til Bureauet tilligemed selve Forhørene, samt til hos Indenrigsministeriet at andrage paa, at dette i sin Tid, naar de i Henhold til Bureauets Forslag indrettede Skemata til Tilvejebringelse af de ovenommeldte Oplysninger ere færdige til Udsendelse til Overøvrighederne, vil til disse lade udgaa et Cirkulære med Paalæg om at træffe de fornødne Foranstaltninger til Skemaernes Udfyldning».

Estrup.

C. Hansen.

Til Statistisk Bureau.

Efter Modtagelsen af foranstaaende Skrivelse satte det statistiske Bureau sig i Bevægelse for at skaffe det fornødne Materiale tilveje. Udbyttet heraf er sammenstillet i de følgende Afsnit af denne Beretning, idet man først har behandlet Frembringelses-, Omsætnings- og Beskatningsforholdene, dernæst Drikfældighedens Indflydelse paa Familielivet, paa Fattigdoms Udbredelse, paa den legemlige og aandelige Sundhedstilstand og endelig paa de kriminelle Forhold.

Fra de statistiske Centralbureauer i Kristiania og Stockholm og fra det kejserlige statistiske Bureau i Berlin modtog man som Svar paa en udsendt Forespørgsel følgende Skrivelser til Oplysning om Frembringelses- og Beskatningsforholdene med Hensyn til stærke Drikke i vore Nabolande: Norge, Sverig og Tyskland. Skrivelserne fra de to sidstnævnte Bureauer ere gjengivne i Oversættelse.

Fra Direktøren for
Det Statistiske Centralbureau.

Kristiania den 12te Jan. 1881.

Højstærede Kollega!

I Anledning af Deres Skrivelse af 23de f. M. har jeg herved den Ære at meddele nedenstaaende Oplysninger angaaende Brændevinsforbruget i Norge.

Forbruget af Brændevin og Spiritus, reduceret til Brændevin af 50 Procents Styrke, samt den deraf erlagte Told- og Tilvirkningsafgift udgjorde, som følger[1]):

Aar.	Forbrug.	Forbrug pr. Individ.	Told- og Tilvirkningsafgift.
	Liter.	Liter.	Kroner.
1871—75:	10,073000	5,7	3,931000
1876:	12,268000	6,7	5,192000
1877:	11,067000	6,0	5,516000
1878:	8,472000	4,5	4,802000
1879:	6,192000	3,3	3,485000

[1]) Jfr. Handelsstatistiken for 1879 Indledningen S. XII.

Gjennemsnitsforbruget i Aarene 1871—79 bliver 5,4 Liter pr. Individ og 21 Liter pr. mandligt Individ over 20 Aar.

Det Brændevin, som drikkes, er vistnok svagere end 50 pCt., idet det antagelig gjennemsnitlig ikke holder mere end 40 pCt. Det vilde imidlertid være urigtigt at beregne det Kvantum Brændevin, der drikkes, ved at omgjøre det samlede Forbrug af Brændevin og Spiritus efter 40 pCt., da et forholdsvis betydeligt Kvantum medgaar til industrielt Brug, Tilsætning af Vin m. m.; men da man ikke kjender Størrelsen heraf, kan nogen sikker Beregning af Brændevinsdrikkens Omfang ikke anstilles.

Foruden den ovenanførte Afgift til Statskassen er der ogsaa en kommunal Udskjænkningsafgift af Brændevin, der sælges i mindre Dele end 40 Potter (Lov af 6te September 1845 § 9). Denne Afgift, der beregnes efter 4 Skilling pr. Pot, udgjorde tilsammen:

	I Byerne.	I Bygderne.	Tilsammen.
1876:	Kroner 674780	30650	705430
1877:	— 684435	25651	710086

I Henseende til den til Statskassen pligtige Indførselstold af udenlandsk Brændevin og Spiritus bestemmer Toldtariffen for Tidsrummet 1ste Juli 1880—1ste Juli 1881 følgende Satser:

«Brændevin, alle Sorter:

1. paa Flasker eller Krukker, uden Hensyn til Styrke . . . . . 1 Liter: 1 Kr. 35 Øre.
2. paa anden Emballage, af Styrke 100 (et Hundrede) pCt. . . . . 1 Kil.: 1 — 80 —

For hver halve Procent, Styrken er lavere end 100 pCt. til og med 90 pCt., fradrages 1,2 Øre pr. Kil.; for hver halve Procent, Styrken er lavere end 90 pCt. til og med 85 pCt., fradrages endvidere 1,1 Øre; for hver halve Procent, Styrken er lavere end 85 pCt. til og med 75 pCt., fradrages endvidere 1,05 Øre; for hver halve Procent, Styrken er lavere end 75 pCt. til og med 65 pCt., fradrages endvidere 0,95 Øre; for hver halve Procent, Styrken er lavere end 65 pCt. til og med 45 pCt., fradrages endvidere 0,9 Øre; for hver halve Procent, Styrken er lavere end 45 pCt. til og med 25 pCt., fradrages endvidere

0,8 Øre, og for hver halve Procent, Styrken er lavere end 25 pCt., fradrages endvidere 0,75 Øre pr. Kil. Styrken udfindes ved den af Kongen til enhver Tid avtoriserede Brændevinsprøver. Findes Varen tilsat med Sukker eller andet, hvorved Styrken angives urigtigt paa Prøverne, erlægges Told som for Brændevin af 100 pCts Styrke.

Thara: Fustager 16 pCt.»

For den indenlandske Produktion gjælde for samme Tidsrum følgende Regler:

«1. Afgiften erlægges af det ved Afbrænding af enhver afgjæret Vædske udvundne Brændevin med 67,4 — syv og seksti og fire Tiendedele — Øre for hver Liter, beregnet til femti Procent Alkoholstyrke, udmaalt efter den af Kongen til enhver Tid avtoriserede Brændevinsprøver, hvilken Afgift ogsaa bliver at erlægge af den udvundne Læk (det ved Afbrænding vundne svage, urene Brændevin eller de saakaldte For- og Efterdraaber), medmindre den enten paa en efter Kontrolpersonalets Skjøn betryggende Maade gjøres utjenlig til Omdestillation, eller den til fornyet Afdestillering og Beskatning af det derved vundne Destillat bringes tilbage paa det i Brænderiet værende Afbrændingsredskab, enten umiddelbart eller ved at opblandes i mindst tre Gange saa meget af det til Afbrænding bestemte Materiale.

2. I foranstaaende Afgift tilstaas for hver Liter Brændevin af den anførte Styrke følgende Kortning:

a. Som Godtgjørelse for Afgift af det medgaaede Malt 5,3 — fem og tre Tiendedele — Øre, forsaavidt Brændevinet er tilvirket udelukkende af Korn og Poteter, og 1,3 — en og tre Tiendedele — Øre, forsaavidt der ved Tilvirkningen er anvendt andre Materialier.

b. Som Godtgjørelse for Svinding efter Graderingen 5,6 — fem og seks Tiendedele — Øre. Den sidstnævnte Godtgjørelse tilstaas dog kun, naar den Skattepligtige lader Maalningen og Graderingen foretage inden tredive Timer

fra den Tid, da der gjennem Ledningsrøret er aabnet Forbindelse mellem Afbrændingsredskaberne og den Beholder, hvori Brændevinet er optaget. I disse tredive Timer medregnes ikke den Tid, i hvilken Brændevinstilvirkningen paa Grund af Loven af 14de Avgust 1851 § 1 maa standse.»

Beskatningen paa drikkeligt Brændevin kan ifølge foranstaaende beregnes paa følgende Maade for 1879:

For Brændevin af 50 pCts Styrke svaredes i Told eller Produktionsafgift gjennemsnitlig 56,3 Øre pr. Liter, hvilket gjør 45 Øre pr. Liter drikkeligt Brændevin af 40·pCts Styrke.

Engrosprisen udgjør med Fradrag af Afgiften 42 Øre pr. Liter, hvortil altsaa kommer 45 Øre i Afgift til Statskassen samt 14 Øre i Udskjænkningsafgift, forsaavidt Loven om Udskjænkning paa Tilfældet er anvendelig.

Ærbødigst

A. N. Kiær.

Til Hr. Marius Gad,
Chef for det statistiske Bureau for Kongeriget Danmark.
Kjøbenhavn.

K. Statistiska Centralbyrån.

Højtærede Kollega!

Som Svar paa de i ærede Skrivelse af den 23de ds. begjærede Oplysninger har jeg den Fornøjelse at meddele Følgende:

1. Forbrugen i Sverig af spirituøse Drikke (deri ogsaa indeholdt Forbrugen ved Tilvirkning af Eddike o. desl.) kan ikke opgives anderledes end som

= Tilvirkning
+ Indførsel
÷ Udførsel,

og er saaledes beregnet at have udgjort:

i Aaret	1870 . .	16,432580	svenske Kander
—	1871 . .	16,785390	— —
—	1872 . .	17,621986	— —
—	1873 . .	19,222188	— —
—	1874 . .	22,340406	— —
—	1875 . .	20,631871	— —
—	1876 . .	20,971269	— —
—	1877 . .	18,179375	— —
—	1878 . .	18,160512	— —
—	1879 . .	15,366800	— —
i Gjennemsnit . .		18,570238	svenske Kander
svarende til . . .		486039	Hektoliter.

Brændevins-Tilvirkningen i Landet har bidraget til ovenstaaende Tal med følgende Beløb:

i Aaret	1870 . .	15,710313	svenske Kander
—	1871 . .	15,794187	— —
—	1872 . .	16,678365	— —
—	1873 . .	18,064544	— —
—	1874 . .	17,876850	— —
—	1875 . .	19,330354	— —
—	1876 . .	19,547878	— —
—	1877 . .	16,943962	— —
—	1878 . .	16,950656	— —
—	1879 . .	14,184368	— —
i Gjennemsnit . .		17,108148	svenske Kander
eller		447772	Hektoliter,

Alt indeholdende 50 pCt. ved 15° C.

I Forbrugen indgaar som ovennævnt ogsaa Indførselen, der ifølge Toldrapporterne har omfattet følgende forskjellige Slags Brændevin og Sprit:

	Kander à 50 pCt. Alkohol.				
	1875.	1876.	1877.	1878.	1879.
Paa Fustager:					
af Sæd, Kartofler og andre Jordfrgt. (Genever m. m.)	88508	109652	84500	88496	58100
- Ris (Arak)	548417	553532	450634	400329	216700
- Sukker (Rom)	123148	114296	95974	87186	70800
- Vindruer (Kognak): tilvirket i Frankrig og derfra direkte indført ad Søvejen	494820	593992	544296	608500	808100
tilvirket andetsteds eller indført paa anden Maade	11303	10205	13891	8857	7700
- anden Frugt	2683	1446	342	1370	2500
paa Flasker ell. Dunke:					
af ukjendt Alkoholstyrke .	26197	41267	46673	56308	55200
Tilsammen Kander . .	1,295076	1,424390	1,236310	1,251046	1,219100
Hertil kan lægges Likør	15919	15984	14348	8503	?

Udførselen af disse Varer er derimod højst ubetydelig.

For Tiaaret 1870—79 er Middelbefolkningen med et rundt Tal 4,348000 og Antallet af Mænd over 20 Aar (tilnærmelsesvis beregnet) 1,160000.

Forbrugen udgjorde saaledes i den nævnte Tid 4,27 Kander (= 11,2 Liter) for hver Indbygger samt 16,01 Kander (= 41,9 L.) for hver Mand over 20 Aar.

2. Ifølge kgl. Forordn. af d. 16. Maj 1879 udredes nu til Staten for Brændevin, som tilvirkes i Landet, en Afgift af 1 Kr. pr. Kande (38 Øre pr. Liter) af Normalstyrke (= 50 pCt. Alkohol ved 15° Celsius).

Tilvirkningsskatten udgjorde:

i Aaret	1870 . . .	11,002738 Kroner
—	1871 . . .	11,719494 —
—	1872 . . .	12,958473 —
—	1873 . . .	14,038620 —
—	1874 . . .	13,874823 —
—	1875 . . .	15,001078 —
—	1876 . . .	15,169591 —
—	1877 . . .	13,149813 —
—	1878 . . .	13,152469 —
—	1879 . . .	12,132604 —
eller i Gjennemsnit		13,219970 Kroner.

Desuden erlægges visse Forhandlingsafgifter, hvorom nærmere Oplysning kunne indhentes i «Brännvinstillvirkning och försäljning» [1]) I p. XLIII og II p. XVI. Disse Afgifter naade op til følgende Beløb:

Forhandlingsaaret	1869—70 . .	1,603933 Kr.
—	1870—71 . .	1,808589 —
—	1871—72 . .	1,867139 —
—	1872—73 . .	2,013043 —
—	1873—74 . .	2,189800 —
—	1874—75 . .	3,662504 —
—	1875—76 . .	4,391754 —
—	1876—77 . .	5,349283 —
—	1877—78 . .	5,592049 —

Til Beskatningen af spirituøse Drikke maa ogsaa Toldafgifterne henregnes. For nærværende Tid er Indførselstolden paa al Slags Brændevin og Sprit, som indføres paa Fustager, 1 Kr. 50 Øre pr. Kande (= 58 Øre pr. Liter), undtagen paa Kognak, der indføres direkte fra Frankrig, hvorpaa Tolden er 1 Kr. 15 Øre pr. Kande (= 44 Øre pr. Liter), og heller ikke paa det, som ind-

[1]) Litra V. i Rækken «Bidrag till Sveriges officiela Statistik.» (I det danske statistiske Bureau er der gjort et Uddrag af de paa de citerede Steder anførte Bestemmelser. Dette Uddrag aftrykkes nedenfor paa omstaaende og næstfølgende Side).

føres paa Flasker eller Dunke, hvor Tolden er 2 Kr. 30 Ore pr. Kande (= 88 Øre pr. Liter), uden at Alkoholstyrken eller Frembringelsesstedet kommer i Betragtning. Tolden paa Likør er 2 Kr. pr. Kande (= 76 Øre pr. Liter).

3. I Tiden fra 1865, i hvilken Tilvirkningsskatten paa Brændevin lidt efter lidt er bleven forhøjet fra 60 Øre til 100 Øre pr. Kande, har Prisen derpaa svinget mellem 1,15 Kr. og 2 Kr. pr. Kande og udgjør for Øjeblikket omtrent 1,50 Kr., — alt inkl. Tilvirkningsskatten. Dette er Børsprisen og for saakaldt «Raabrændevin» eller saaledes som det faas umiddelbart fra Brænderierne. I Detailhandelen svinger derimod Prisen meget, dels efter Varens Beskaffenhed dels efter den Maade, hvorpaa Handelen er bleven ordnet af vedkommende Kommune.

Da Ordet Beskatning kan tages i en mer eller mindre udstrakt Betydning; er det ikke muligt at bestemme Forholdet mellem Beskatningen og det ubeskattede Produkts Pris paa nogen anden Maade end gjennem de her givne Oplysninger.

Jeg forbliver Deres hengivne Kollega.

Elis Sidenbladh.

Stockholm, den 30te December 1880.

Bestemmelser om Brændevinshandel i Sverig.

(Uddrag af «Bidrag till Sveriges officiela Statistik». Litrà V. I. og II.)

Handelen med Brændevin er fuldkommen fri for Kvantiteter af 100 Kander (261,4 Liter) og derover.

Detailhandelen med Brændevin, der er ordnet ved en Lov af 1855 med senere Modifikationer, omfatter følgende 3 Klasser:

a. «Udskänkning», hvor Salget kan ske i saa smaa Kvantiteter som mulig og til Fortæring paa Stedet;
b. «Minuthandel», hvor der ikke maa sælges mindre Kvantiteter end 1/2 Kande (1,3 Liter) og uden Fortæring paa Stedet;
c. «Mindre Partihandel», hvor Minimum for Salget er 15 Kander (39,3 Liter).

Af den sidstnævnte Handel svares ingen Afgift; Bevilling til samme, der skal fornyes hvert Aar, søges hos den stedlige kommunale Myndighed, hvis Afgjørelser dog skulle billiges af Lensøvrigheden.

Klasserne a. og b. betale en Afgift af henholdsvis 40 og 25 Øre pr. Kande (21 og 13 Centimer pr. Liter) af det antagne Salg. Ethvert Spørgsmaal om Oprettelsen af en Bedrift af denne Art skal forelægges den kommunale Myndighed og Oprettelsen billiges af denne under Forbehold af Lensøvrighedens Stadfæstelse. Gives Stadfæstelsen, udbydes Retten til «Udskänkning» eller «Minuthandel» ved offenlig Avktion for et Tidsrum af 3 Aar i det Højeste til den, hvis Bud lyder paa det største formodede Salg og følgelig paa den største Afgift, — dog saaledes, at den kommunale Myndighed ogsaa tager Hensyn til den Vedkommendes Egenskaber. De omhandlede Bevillinger kunne imidlertid i Byerne gives — uden Avktion og under Et — til Selskaber, der have dannet sig i dette særlige Øjemed, og som ikke maa have nogen Gevinst af Salget men kun dække Omkostningerne.

Ret til Udskjænkning have desuden forskjellige Personer, som besad den før 1855, ligesom den midlertidig — for kortere Tid end et Aar — kan gives af Lensøvrigheden til Udøvelse i Dampskibe, ved Lejrsamlinger, ved Badesteder o. l. I begge Tilfælde betales en Afgift efter ovenstaaende Forhold.

Hele Indtægten af Afgifterne eller Netto-Udbyttet ved Salget deles i Reglen af Lenet paa følgende Maade: $^1/_5$ indgaar i Landsthingets Regnskab, $^1/_5$ tilfalder Lenets Husholdningsselskab, og de øvrige $^3/_5$ tilfalde i Byerne Kommunens Kasse og fordeles paa Landet mellem Lenets Sognekommuner (efter Folketal). Nogle af de større Byer beholde ogsaa den Landsthinget ellers tilkommende Femtedel, og i Hovedstaden, der ikke har noget Husholdningsselskab, gaar hele Indtægten ind i Byens Kasse.

Forhandlings-Aaret begynder i Byerne den 1ste Oktober og paa Landet den 1ste November.

Berlin, den 28de December 1880.

Meget ærede Herre og Kollega.

Paa den behagelige Forespørgsel af 23de d. M. giver jeg mig den Ære forbindtligst at svare Dem følgende:

En ensartet Beskatning af Brændevinen paa fælles Regning bestaar ikke for hele det tyske Riges Omraade, men kun for det saakaldte Brændevinsskat-Forbund, der omfatter de indenfor Toldlinien liggende Stater med Undtagelse af Bayern, Würtemberg og Baden. Disse sidste Stater beskatte Brændevinen for egen Regning og efter forskjellige Grundsætninger, der ere saa ejendommelige, at en Angivelse af eller endog ikkun en tilnærmelsesvis Beregning af Brændevinsfrembringelsen ikke er mulig.

Indenfor Brændevinsskat-Forbundet bliver Skatten ved Udvindingen af Brændevinen hævet paa to Maader efter det dertil anvendte Stof — ved Anvendelsen af Korn, Kartofler, Roer og Roemelasse efter Rumfanget af Mæskekarrene, ved Anvendelsen af andre Stoffer, saasom Frugt, Druekvas og lignende efter Raastoffets Vægt. Mængden af det uddragne Brændevin bliver ikke officielt konstateret og lader sig heller ikke nøje beregne paa Grund af det efter det anvendte Stof og Brænderiernes Indretning forskjellige Udbytte af Brændevin.

For en omtrentlig Beregning af den indenfor Skatte-Forbundet udvundne Brændevins Mængde er der dog givet et Middel i selve den Skattetakst, der er fastsat for Brændevin, som indføres fra de øvrige Toldforeningsstater til Omraadet for Skatte-Forbundet. Denne Takst beløber sig til 13,10 Mark pr. Hektoliter Brændevin, som holder 50 pCt. Alkohol efter Tralles, og fremstiller omtrent den Takst, hvorefter det indenfor Brændevinskat-Forbundet udvundne Produkt beskattes, idet der bestaar den kontraktmæssige Bestemmelse, at naar Forbrugsgjenstande føres fra en Toldforeningsstat til en anden, hvor de ere underlagte indenlandsk Beskatning, da skal den fulde paa dem hvilende Skat oppebæres men ikke mere. Divideres Brutto-Skatteindtægten med denne Takst, saa faar man det omtrentlige Maal for Brændevinsfrembringelsen i Skatte-Forbundet.

Naar paa denne Maade Frembringelsen er udfunden, faar man ved Tillæg af Indførslen og Fradrag af Udførslen den sandsynlige Brændevinsforbrug. Den bliver da:

for Aaret	i Alt Hktl.	pr. Individ L.	pr. mandligt Individ over 20 Aar gammel L.
	à 50 pCt.	Alkohol Fylde efter Tralles	
1872:	3,169707	10,2	37,8
1873:	3,224195	10,0	37,1
1874:	3,612415	10,9	40,2
1875:	3,949983	11,8	43,5
1876:	3,690598	10,9	40,3
1ste April $18^{77}/_{78}$:	3,404293	9,9	36,6
— $18^{78}/_{79}$:	3,572162	10,3	38,1
— $18^{79}/_{80}$:	3,418067	9,8	36,1

Om Forholdet mellem Skattens Højde og Produktets Værdi lader der sig ikke gjøre nogen bestemt Angivelse.

Idet jeg, for det Tilfælde at de foregaaende Angivelser ikke skulde være tilstrækkelige for Deres Formaal, gjærne erklærer mig beredt til yderligere Oplysning, takker jeg Dem for de venskabelige Lykønskninger ved Aarsskiftet, hvilke jeg paa det Bedste gjengjælder.

Med Forsikring om fortrinlig Højagtelse tegner jeg

Dr. Becker,
Direktør for det kejserlige statistiske «Amt».

Til Chefen for det statistiske Bureau i Kongeriget Danmark
Højvelbaarne Hr. Marius Gad
i Kjøbenhavn.

Til Sammenligning med de i disse Skrivelser meddelte Oplysninger kan anføres nogle Data vedrørende Forholdene i Danmark:

Aar.	Antal af Brænderier.	Antaget Udbytte i Potter.	Udførsel af indenlandsk Brændevin i Potter.	Afgiften (iberegnet Krigsskat-tillæget).	Udførsels Godtgjørelse.	Afgift pr. Pot Brændevin.
1876	256	36,135503	546024	3,604420	54603	10,0
1877	248	34,808675	612516	3,380370	61251	9,7
1878	236	34,446189	627581	3,246802	62757	9,4
1879	225	35,373396	810079	3,305534	81007	9,3
1880	219	42,140129	4,656412	3,629272	465640	8,6
I Gjennemsnit af Aarene 1876—80	237	36,580778	1,450522	3,433280	145052	9,4

De anførte Tal vise væsenlige Forandringer i Løbet af Femaaret. Antallet af Brænderier er aftaget, hvilket skyldes en Afgang af de smaa Brænderier; derimod er Frembringelsen, efter i 1877—78 at være gaaet lidt ned, i 1880 vokset til c. 42 Millioner Potter, 6 Millioner mere end i 1876. Af dette Overskud er største Delen igjen udført, idet Udførselen i 1876 kun udgjorde c. 1/2 Million Potter, i 1880 derimod over 4 1/2; den Forøgelse, der bliver tilbage efter Fradrag af Udførelsen, svarer nogenlunde til Folkemængdens Forøgelse.

Afgiftens Størrelse for hver Pot viser, at Frembringelsesmaaden i det forløbne Femaar maa være forbedret, idet der i 1876 udredes 10 Øre for hver Pot antaget Udbytte, i 1880 derimod kun 8,6. Fraregnes det udførte Brændevin og Udførselsgodtgjørelsen, bliver Beskatningen endnu lavere, idet Godtgjørelsen hidtil har været 10 Øre pr. Pot, saa at der i de sidste Aar har været en Præmie paa Udførsel, men denne Ulighed er nu hævet ved Lov af 12te April 1881, hvorved Godtgjørelsen nedsattes fra 10 til 8 Øre.

Af Hensyn til den Udvikling, som Frembringelsen og Omsætningen af Brændevin har taget, vil det maaske være rigtigst kun at benytte de to sidste Aar som Maalestok for Forbrugen og Beskatningen. Anvender man nu Folketallet i 1880 som Grundlag, viser det sig, at Forbrugen i Danmark af indenlandsk Brændevin maa kunne sættes til c. 18 Potter eller c. 17 1/2 Liter for hvert Individ og c. 66 1/2 Pot eller (c. 64 Liter) for hver Mand over 20 Aar. Med Hensyn til Indførselen af stærke Drikke i Femaaret 1876—80 kunne følgende Talstørrelser give Oplysning:

	Indførsel i Potter						Gjennemsnitlig Værdi af Indførselen.
	1876.	1877.	1878.	1879.	1880.	Gjennemsnitlig aarlig.	
							Kroner.
Spiritus, Brænde-vin og Likører.	1,847782	1,583963	1,702394	1,455930	1,182662	1,554546	1,309564
Vin, Cider og Most	3,500165	2,893644	2,145909	2,912750	2,859203	2,862334	1,793522
Øl	292689	220425	190949	212778	303592	244087	37915
Mjød	7880	4749	5191	3441	1797	4612	1848

Medregnes Spiritus, Brændevin og Likører, bliver Forbrugen c. 69 Potter (henved 67 Liter) for hver voksen Mand og c. 19 Potter (omtrent 18 Liter) for hvert Individ. Foruden Spiritus o. s. v. kommer naturligvis ogsaa de øvrige stærke Drikke i Betragtning, men det er ikke muligt at anvende noget fælles Maal derfor. Det maa ogsaa erindres, at en Del Spiritus anvendes til industriel Brug, hvorved Forbrugen af Brændevin kommer til at gaa en Del ned.

Forbrugen af Brændevin o. l. stiller sig altsaa i de forskjellige Lande, som følger:

	Aarlig Forbrug i Liter for hvert Individ.	for hver Mand over 20 Aar.
Danmark	18	67
Norge	5,4	21
Sverig	11	42
Tyskland (Brændevinsskat-Forbundet)	10	39

Danmark indtager her en ganske særegen Plads. Forbrugen pr. Individ er over tre Gange saa stor som i Norge og over en halv Gang større end i Sverig og Tyskland. Disse Tal ere imidlertid tildels byggede paa en Beregning efter Skjøn, og nogen ubetinget Værdi tør man ikke tillægge dem, saa meget mere, som de ikke ere aldeles ensartede. Forskjellen vilde dog have været noget større, hvis man havde benyttet nøjagtig den samme Aarrække for alle Lande. Hvad der fornemlig kan svække Betydningen af Tavlen, er Forbrugen af stærkt Øl, der f. Eks. i Norge blandt de arbejdende Klasser antages at være en Del større end i Danmark, et Forhold, hvorom man dog ikke ser sig i Stand til at give fyldestgjørende Oplysninger.

Medens altsaa Forbrugen af Brændevin i Danmark er meget stor, ere Afgifterne ved Tilvirkning og Udsalg af Brændevin forholdsvis meget smaa. I Tyskland kan Afgiften ved Brændevinsfrembringelsen omtrent sættes til 12 Øre pr. Liter. I Danmark er den efter de ovenfor meddelte Oplysninger henved 10 Øre pr. Liter, og den vil maaske gaa yderligere ned, hvis den nugjældende Karrumsbeskatning vedbliver at bestaa. I Sverig er Frembringelsesafgiften c. 38 Øre og i Norge omtrent 56 Øre.

Forhandlingsafgifterne udgjorde i Norge for de to Aar, der er

givet Oplysning om, omtrent 3 Øre pr. Liter for alt det forbrugte Brændevin under Et (4 Sk. pr. Pot for det Brændevin, der sælges i mindre Dele end 40 Potter). I Sverig ere Forhandlingsafgifterne stegne meget stærkt i den senere Tid; 1869 udgjorde de omtrent 1½ Million Kroner, 1877 derimod 5½ Million. Det er især fra 1874, at denne Stigning fremtræder, og det vil ogsaa ses, at Forbrugen fra dette Aar er tagen meget stærkt af, nemlig fra 22 Millioner Kander i 1874 til 15 Mill. i 1879. Afgiften kan siges at være stegen fra henved 4 til 12 Øre pr. Liter, og Beskatningen i Sverig synes altsaa i Størrelse at nærme sig en Del til den i Norge.

Udsalgssteder af

	1860					
	uden Ret til Udskjænkning	Afgift.	med Ret til Udskjænkning.	Afgift.	Beværtninger.	Afgift.
		Kr.		Kr.		Kr.
Kjøbenhavn	116	2320	130	1300	345	6900
Øernes Amter:						
Kjøbenhavns	26	548	3	50	53	2973
Frederiksborg	61	2611	14	608	98	5866
Holbæk	117	3436	35	1109	63	1980
Sorø	92	1245	5	180	103	1945
Præstø	52	1142	9	409	69	2101
Bornholms	45	355	20	186	25	235
Maribo	69	2574	24	610	83	2910
Odense	83	540	30	938	113	4395
Svendborg	53	1590	45	108	86	2910
Ialt	598	14041	185	4198	693	25315
Jyllands Amter:						
Hjørring	53	1430	12	640	56	1655
Thisted	60	4865	8	700	73	4420
Aalborg	70	1430	14	330	109	2271
Viborg	30	1232	32	1258	70	1803
Randers	43	2100	18	1006	95	3183
Aarhus	54	1376	26	700	105	3424
Vejle	71	1511	49	1386	109	3171
Ringkjøbing	40	1220	13	210	62	1555
Ribe	36	920	24	321	93	2175
Ialt	457	16084	196	6551	772	23657
Kjøbenhavn	116	2320	130	1300	345	6900
Øernes Amter	598	14041	185	4198	693	25315
Jyllands Amter	457	16084	196	6551	772	23657
Tilsammen	1171	32445	511	12049	1810	55872

I Danmark var Afgiften af Beværtninger o. l. i 1880 henved 600000 Kroner, altsaa $1^2/_3$ Øre pr. Liter, et i Sammenligning med Nabolandene meget ringe Beløb. Den samlede Afgift i Danmark vil herefter kun udgjøre mellem 11 og 12 Øre pr. Liter, det vil sige en Fjerdedel af Afgiften i Sverig og en Femtedel af den i Norge. I nedenstaaende Tabel ere de Oplysninger om Næringsafgiften sammendragne, som ere indkomne til det statistiske Bureau.

Brændevin i Aarene:

1870						1880					
uden Ret til Udskjænkning.	Afgift.	med Ret til Udskjænkning.	Afgift.	Beværtninger.	Afgift.	uden Ret til Udskjænkning.	Afgift.	med Ret til Udskjænkning.	Afgift.	Beværtninger.	Afgift.
	Kr.		Kr.		Kr.		Kr.		Kr.		Kr.
621	12420	342	5570	1095	21900	1066	42640	184	5230	1350	81000
111	3581	6	230	180	5947	316	17797	2	70	196	10848
124	4105	43	918	170	5965	218	11557	31	1885	164	13268
111	4634	31	1219	76	3025	212	14907	44	2478	97	5369
122	4190	16	780	107	2716	212	11175	23	1110	142	4160
77	3536	17	960	96	4037	159	15305	17	1400	99	5615
112	1965	17	211	48	885	130	3675	7	240	71	2080
119	5094	48	1286	135	6115	182	9420	38	1770	177	10990
123	4685	76	1358	348	7950	271	15602	29	1418	278	23570
169	4789	59	1180	157	4406	242	11809	55	1058	176	7481
1068	36579	313	8142	1317	41046	1942	111247	246	11429	1400	83381
69	5469	22	1370	127	4285	183	16070	26	1760	126	7302
95	8515	8	1080	77	3670	133	15765	11	1460	96	7680
152	6140	28	1953	170	4743	212	22100	28	4200	188	11190
74	3468	53	2230	118	3944	151	10200	57	4280	132	9195
133	6912	52	2695	196	7772	197	18610	54	4245	194	14515
268	6859	47	1368	299	7483	485	21006	57	2312	313	22878
159	4802	47	2715	212	6362	266	12790	48	2995	212	11567
102	4400	27	787	131	4273	176	9738	27	1050	150	8305
89	2860	26	1040	172	5210	165	7360	33	1670	197	6520
1141	49425	310	15238	1502	47742	1968	133639	341	23972	1608	99152
621	12420	342	5570	1095	21900	1066	42640	184	5230	1350	81000
1068	36579	313	8142	1317	41046	1942	111247	246	11429	1400	83381
1141	49425	310	15238	1502	47742	1968	133639	341	23972	1608	99152
2830	98424	965	28950	3914	110688	4976	287526	771	40631	4358	263533

Efter denne Tabel vare Forholdene i de tre Folketællingsaar 1860, 1870 og 1880 i hele Landet følgende:

	Antal af Udsalgs-steder.	Afgift i Kroner.	Gjennemsnitlig Afgift i Kroner for hvert Udsalgssted.	Afgift i Øre for hver Indbygger.	Antal af Udsalgssteder for 1000 Ind-byggere.
1860:	3492	100366	27	6,2	21
1870:	7709	238062	31	13,3	43
1880:	10105	591690	59	30,1	51

Den Stigning, der lægger sig for Dagen i disse Tal, maa ikke udelukkende tilskrives en Forandring i de sociale Forhold. Naar Antallet af Udsalgssteder i 1860 kun opgives til en Trediedel af, hvad det var i 1880, er dette væsenligst en Følge af, at Kommunerne i mange Tilfælde aldeles ikke have set sig i Stand til at opgive Antallet i 1860, for ikke at tale om, at en stor Mængde af Besvarelserne indeholde aabenbare Misforstaaelser. Nogen større Værdi tør man vistnok tillægge Opgivelserne fra 1870, skjønt det ogsaa her er muligt, at en Del Udsalgssteder ere udeladte, saa at den stærke Stigning fra 1870 til 1880 svækkes en Del. Opgivelserne fra Aaret 1880 maa derimod antages i Hovedtrækkene at være rigtige. Det fremgaar heraf, at der var omtrent 10000 Udsalgssteder o: 1 til omtrent 200 Indbyggere. Afgiften var i Gjennemsnit c. 59 Kr. for hvert Udsalgssted, det vil sige omtrent 30 Øre for hver Indbygger.

Af Hensyn til Unøjagtigheden ved Tallene fra de tidligere Aar vil det være hensigtsmæssigst at holde sig til Aaret 1880 alene.

Følgende Tavle giver en Oversigt over Hovedresultaterne for dette Aar for de større Dele af Landet:

	Udsalgssteder uden Ret til Udskjænkning.		Udsalgssteder med Ret til Udskjænkning.		Beværtninger.		Tilsammen Udsalgssteder.	
	ialt.	for hver 100000 Ind-byggere.	ialt.	for hver 100000 Ind-byggere.	ialt.	for hver 100000 Ind-byggere	ialt.	for hver 100000 Ind-byggere.
Kjøbenhavn	1066	454	184	78	1350	575	2600	1107
Øerne undt. Kjøbenhavn	1942	224	246	28	1400	162	3588	414
Jylland	1968	227	341	39	1608	185	3917	451
Hele Landet . . .	4976	252	771	40	4358	221	10105	513

Mellem Øerne og Jylland er der altsaa ikke nogen skarpt fremtrædende Forskjel; derimod optræder Kjøbenhavn med forholdsvis mere end dobbelt saa mange Udsalgssteder som de øvrige Dele af Landet og med 3 Gange saa mange Beværtninger. Paa hver 174 Indbyggere falder et Beværtningssted, medens der i Jylland er en Beværtning for hver 540 Mennesker og paa Øerne (undt. Kjøbenhavn) en for hver 618.

De ovenstaaende Tal udtrykke dernæst muligvis ikke hele Sandheden. Det udtales saaledes, at man ofte gjør Forsøg paa at undgaa Afgifterne, f. Eks. ved at aabne et Konditori, hvad der maaske fornemlig kan spille en Rolle i Kjøbstæderne. I alle Tilfælde vil man upaatvivlelig kunne antage, at Antallet af Beværtningssteder ikke er mindre end ovenfor angivet.

Næringsafgifternes Størrelse veksler ikke saalidet i de forskjellige Dele af Landet. Nedenstaaende Tavle giver en Hovedoversigt over Forholdene:

Gjennemsnitlig Størrelse af Næringsafgiften for hvert Udsalgssted i Aaret 1880.

	Udsalgssteder uden Ret til Udskjænkn.	Udsalgssteder med Ret til Udskjænkn.	Beværtninger.	Udsalgssteder tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Kjøbenhavn	40	28	60	50
Øerne undt. Kjøbenhavn	57	46	60	57
Jylland	68	70	62	66
Hele Landet . . .	58	53	60	59

Ved Behandlingen af Statistiken over Separationer møder man de samme Vanskeligheder som paa de øvrige Omraader af Drikfældighedsstatistiken. Det synes at fremgaa tydelig af flere af Beretningerne, at en Mængde Tilfælde kun meget ufuldkomment have kunnet belyses med Hensyn til Spørgsmaalet om Drikfældigheden. Det maa antages, at Drikfældighed ofte har været eneste eller medvirkende Aarsag til Ønsket om Ophør af det ægteskabelige

Samliv, uden at dette har kunnet oplyses tilstrækkelig. Dette siges ogsaa ligefrem i Beretningerne paa forskjellig Maade, idet det dels fremhæves, at der ofte ikke findes noget udtalt om Drikfældighed i Ansøgningerne om Separation, selv hvor den har været tilstede, og fra anden Side er bemærket, at Oplysninger om dette Forhold kun have foreligget, hvor Mægling har været forsøgt, hvilket antages at finde Sted ved $^2/_3$ af det samlede Antal Separationer. I Modsætning hertil gjøres det gjældende for Kjøbenhavns Amts Vedkommende, at «der jævnlig i de Andragender, der fremkomme om Separationer, og som i Reglen ikke ere skrevne af de Paagjældende selv men af deres juridiske Konsulenter eller Kommissionærer, der ikke altid give en korrekt, men ofte en ensidig og overdreven Fremstilling af Forholdet, indeholdes Beskyldning mod den anden Part for Drikfældighed, men ligesom en saadan Beskyldning ofte afvises under den senere Forhandling med Ægtefællerne, saaledes viser det sig ogsaa hyppigt at være Tilfældet, at Drikfældigheden, selv hvor denne indrømmes, hverken er den eneste eller nærmeste Grund til Ønsket om Separation», hvad der i foreliggende Tilfælde har Betydning, fordi «Oversigten over Separationer væsenlig maa være udarbejdet paa Grundlag af de i Separationsandragenderne indeholdte Fremstillinger, idet der i Reglen ikke haves andre Akstykker til Oplysning i saa Henseende».

Som Følge af disse afvigende Betragtninger savner Statistiken over Separationer den Ensartethed, som er en nødvendig Betingelse for en fuldstændig og alsidig Benyttelse af det indsamlede Stof. Eksempelvis kan fremhæves, at for to Amters Vedkommende anføres samtlige Separationer som hidrørende fra Drikfældighed hos en af Ægtefællerne, medens dette i et Par andre Amter kun antages at gjælde for nogle faa Procent af Separationerne, og i ét Amt endog for slet ingen. Men disse Uligheder forsvinde dog for en Del, naar man samler Materialet i større Grupper, og Oplysningerne have ialfald forsaavidt stor Interesse, som der ikke hidtil foreligger en officiel Statistik over Separationer. Af denne Grund vil det vistnok være rigtigst at meddele hele det indsamlede Materiale, saaledes som det forefindes i omstaaende Tavle.

Separationer i Danmark 1871—1880:

	1871.				
	Antal af Separationer.	Begrundede i Drikfældighed hos			
		Manden.	Konen.	Begge.	Ialt.
Kjøbenhavn	95	16	1	"	17
Øernes Amter:					
Kjøbenhavns Amt	20	9	"	"	9
Frederiksborg —	16	3	1	"	4
Holbæk —	13	"	"	"	"
Sorø —	17	2	"	"	2
Præstø —	12	2	"	"	2
Bornholms —	"	"	"	"	"
Maribo —	7	6	"	1	7
Odense —	18	"	"	"	"
Svendborg —	12	3	"	"	3
Ialt . . .	115	25	1	1	27
Jyllands Amter:					
Hjørring Amt	19	1	"	"	1
Thisted —	8	"	"	"	"
Aalborg —	9	1	1	"	2
Viborg —	7	1	"	"	1
Randers —	23	12	1	1	14
Aarhus —	15	2	"	"	2
Vejle —	19	4	1	"	5
Ringkjøbing —	10	"	"	"	"
Ribe —	5	1	"	"	1
Ialt . . .	115	22	3	1	26
Kjøbenhavn	95	16	1	"	17
Øerne (uden Kjøbenhavn)	115	25	1	1	27
Jylland	115	22	3	1	26
Tilsammen . . .	325	63	5	2	70

	1872					1873.					1874.				
	Antal af Separationer.	Begrundede i Drikfældighed hos				Antal af Separationer.	Begrundede i Drikfældighed hos				Antal af Separationer.	Begrundede i Drikfældighed hos			
		M.	K.	B.	Ialt.		M.	K.	B.	Ialt.		M.	K.	B.	Ialt.
Kjøbenhavn	106	20	3	"	23	128	19	4	"	23	114	16	5	"	21
Øernes Amter:															
Kjøbenhavns Amt .	33	10	"	"	10	26	5	"	"	5	23	4	1	"	5
Frederiksborg — . .	7	1	"	"	1	13	3	"	"	3	17	4	"	"	4
Holbæk — . .	20	3	"	"	3	11	1	"	"	1	12	3	"	"	3
Sorø — . .	13	"	"	"	"	13	"	"	"	"	15	"	"	"	"
Præstø — . .	9	2	"	"	2	8	"	"	"	"	6	2	"	"	2
Bornholms — . .	1	1	"	"	1	1	1	"	"	1	"	"	"	"	"
Maribo — . .	3	3	"	"	3	1	1	"	"	1	2	2	"	"	2
Odense — . .	10	"	"	"	"	11	"	"	"	"	13	"	"	"	"
Svendborg — . .	12	5	"	"	5	7	1	"	"	1	8	1	"	"	1
Ialt . . .	108	25	"	"	25	91	12	"	"	12	96	16	1	"	17
Jyllands Amter:															
Hjørring Amt . .	24	3	"	"	3	25	1	1	"	2	23	2	"	"	2
Thisted — . . .	3	"	"	"	"	3	1	"	"	1	10	1	"	"	1
Aalborg — . .	7	"	1	"	1	10	2	"	"	2	17	1	1	"	2
Viborg — . .	7	3	"	"	3	7	1	"	"	1	5	"	"	1	1
Randers — . .	18	6	1	"	7	17	8	"	"	8	20	5	1	"	6
Aarhus — . .	10	1	"	"	1	20	2	"	"	2	23	2	"	"	2
Vejle — . .	25	9	"	"	9	16	5	1	"	6	15	3	"	"	3
Ringkjøbing — . .	6	2	"	"	2	10	1	"	"	1	6	"	"	"	"
Ribe — . .	11	3	"	1	4	3	2	"	"	2	5	1	"	"	1
Ialt . . .	111	27	2	1	30	111	23	2	"	25	124	15	2	1	18
Kjøbenhavn	106	20	3	"	23	128	19	4	"	23	114	16	5	"	21
Øerne (u. Kbhvn.) .	108	25	"	"	25	91	12	"	"	12	96	16	1	"	17
Jylland	111	27	2	1	30	111	23	2	"	25	124	15	2	1	18
Tilsammen . . .	325	72	5	1	78	330	54	6	"	60	334	47	8	1	56

1871—1880 (fortsat):

1875.					1876.					1877.					1878.				
Antal af Separationer.	Begrundede i Drikfældighed hos				Antal af Separationer.	Begrundede i Drikfældighed hos				Antal af Separationer.	Begrundede i Drikfældighed hos				Antal af Separationer.	Begrundede i Drikfældighed hos			
	M.	K.	B.	Ialt.		M.	K.	B.	Ialt.		M.	K.	B.	Ialt.		M.	K.	B.	Ialt.
101	12	2	„	14	154	28	„	1	29	127	20	3	„	23	154	35	4	„	39
28	7	„	„	7	30	4	1	„	5	29	7	„	„	7	20	4	„	„	4
8	1	„	„	1	16	5	1	„	6	19	2	„	„	2	16	5	„	„	5
11	1	1	„	2	15	3	„	„	3	16	3	„	„	3	23	4	„	„	4
11	„	„	„	„	14	1	„	„	1	15	2	„	„	2	9	„	„	„	„
13	1	„	„	1	17	4	„	„	4	20	5	„	„	5	18	4	„	„	4
2	2	„	„	2	„	„	„	„	„	2	1	1	„	2	„	„	„	„	„
4	4	„	„	4	4	2	„	2	4	8	8	„	„	8	9	9	„	„	9
14	„	„	„	„	21	„	„	„	„	17	„	„	„	„	23	„	„	„	„
9	2	1	„	3	9	3	„	„	3	14	4	1	„	5	6	„	„	„	„
100	18	2	„	20	126	22	2	2	26	140	32	2	„	34	124	26	„	„	26
30	1	„	„	1	18	„	„	„	„	33	1	1	„	2	29	5	„	„	5
4	„	„	„	„	5	2	„	„	2	8	„	„	„	„	8	1	„	„	1
16	5	„	„	5	16	1	3	„	4	36	7	1	1	9	19	5	„	„	5
9	2	1	„	3	8	1	„	„	1	11	6	„	„	6	6	2	„	„	2
21	8	„	„	8	23	10	„	„	10	34	15	„	„	15	23	11	1	„	12
19	7	„	„	7	21	5	1	„	6	28	6	„	„	6	31	7	„	„	7
14	6	„	„	6	20	7	2	„	9	17	5	„	„	5	20	6	„	„	6
8	1	„	„	1	7	„	„	„	„	14	1	„	„	1	10	4	„	„	4
4	„	„	„	„	6	4	„	„	4	9	3	„	„	3	7	4	„	„	4
125	30	1	„	31	124	30	6	„	36	190	44	2	1	47	153	45	1	„	46
101	12	2	„	14	154	28	„	1	29	127	20	3	„	23	154	35	4	„	39
100	18	2	„	20	126	22	2	2	26	140	32	2	„	34	124	26	„	„	26
125	30	1	„	31	124	30	6	„	36	190	44	2	1	47	153	45	1	„	46
326	60	5	„	65	404	80	8	3	91	457	96	7	1	104	431	106	5	„	111

Separationer i Danmark 1871—1880 (fortsat):

	1879.					1880.					Tilsammen for alle Aar.				
	Antal af Separationer.	Begrundede i Drikfældighed hos				Antal af Separationer.	Begrundede i Drikfældighed hos				Antal af Separationer.	Begrundede i Drikfældighed hos			
		M.	K.	B.	Ialt.		M.	K.	B.	Ialt.		M.	K.	B	Ialt.
Kjøbenhavn	164	38	2	"	40	139	33	2	"	35	1282	237	26	1	264
Øernes Amter:															
Kjøbenhavns Amt .	26	8	"	"	8	32	8	"	"	8	267	66	2	"	68
Frederiksborg — . .	11	2	"	"	2	11	4	"	"	4	134	30	2	"	32
Holbæk — . .	12	2	"	"	2	14	4	"	"	4	147	24	1	"	25
Sorø — . .	11	1	"	"	1	9	1	"	"	1	127	7	"	"	7
Præstø — . .	14	5	"	"	5	10	1	"	"	1	127	26	"	"	26
Bornholms — . .	"	"	"	"	"	2	2	"	"	2	8	7	1	"	8
Maribo — . .	2	2	"	"	2	6	6	"	"	6	46	43	"	3	46
Odense — . .	15	"	"	"	"	13	"	"	"	"	155	"	"	"	"
Svendborg — . .	11	4	"	"	4	10	2	2	"	4	98	25	4	"	29
Ialt . . .	102	24	"	"	24	107	28	2	"	30	1109	228	10	3	241
Jyllands Amter:															
Hjørring Amt . .	20	3	"	"	3	21	1	"	"	1	242	18	2	"	20
Thisted — . .	6	1	"	"	1	10	4	"	"	4	65	10	"	"	10
Aalborg — . .	13	5	"	"	5	17	5	"	"	5	160	32	7	1	40
Viborg — . .	9	3	"	"	3	11	2	"	"	2	80	21	1	1	23
Randers — . .	19	7	1	"	8	20	12	"	"	12	218	94	5	1	100
Aarhus — . .	16	3	"	"	3	26	1	1	1	3	209	36	2	1	39
Vejle — . .	24	7	"	"	7	20	7	"	"	7	190	59	4	"	63
Ringkjøbing — . .	7	1	"	"	1	6	1	"	"	1	84	11	"	"	11
Ribe — . .	10	4	"	"	4	11	4	"	"	4	71	26	"	1	27
Ialt . . .	124	34	1	"	35	142	37	1	1	39	1319	307	21	5	333
Kjøbenhavn	164	38	2	"	40	139	33	2	"	35	1282	237	26	1	264
Øerne (u. Kbhvn.) .	102	24	"	"	24	107	28	2	"	30	1109	228	10	3	241
Jylland	124	34	1	"	35	142	37	1	1	39	1319	307	21	5	333
Tilsammen . . .	390	96	3	"	99	388	98	5	1	104	3710	772	57	9	838

Der foreligger saaledes ialt 3710 Separationer i Tiaaret 1871—1880, saa at 7420 Personer i dette Tidsrum have faaet deres Ægteskaber opløste. Af gifte Par var der gjennemsnitlig i Tiaaret 1871—1880 omtrent 328000, og man kan derfor fastslaa, at af 10000 Ægteskaber blive aarlig c. 11 opløste for en Tid eller for bestandig ved Separation. Det gjennemsnitlige aarlige Antal af Vielser kan sættes til 14600, og da det aarlige Antal af Separationer er 371, vise altsaa mindst $2^1/_2$ pCt. af Ægteskaberne sig uholdbare eller mindst 1 af 40. Dette Forhold har følgelig en ikke ringe social Betydning, idet det sikkerlig er forholdsvis sjældent, at separerede Ægtefolk senere komme til at føre et nogenlunde lykkeligt længere Samliv.

Med Hensyn til Hyppigheden af Separationer skal endvidere bemærkes, at der er stor Forskjel i de enkelte Dele af Landet. Af 10000 Ægteviede separeredes nemlig aarlig følgende Antal:

Kjøbenhavn	38
Øerne undt. Kjøbenhavn . . .	7
Jylland	9
Hele Landet	11

Kjøbenhavn har altsaa atter her en meget betydelig Overvægt over de andre Dele af Landet, idet Hyppigheden af Separationer er 4 Gange saa stor som i Jylland og 5 Gange saa stor som paa Øerne, en Overvægt, der ogsaa gjør sig gjældende paa andre Omraader af Statistiken over Separationer, som det vil fremgaa af nedenstaaende Bemærkninger.

Af Tabellen over Separationer ses det, at næsten en Fjerdedel af Separationerne, eller 23 pCt., skyldes Drikfældighed hos en af Ægtefolkene eller begge. Af dette Antal maa den aldeles overvejende Del lægges Manden til Last, nemlig c. 21 pCt. af Separationerne, og kun henved 2 pCt. af Separationerne have været begrundede i Drikfældighed hos Konen. Dette kan ogsaa udtrykkes saaledes, at omtrent en af hver 5 Separationer maa tilskrives Mandens og kun en af hver 65 Konens Drikfældighed. Et aldeles forsvindende Antal Separationer (9) skyldes Drikfældighed hos begge

Ægtefæller, hvad enten Aarsagen hertil maa søges i, at Oplysningerne hidrøre fra temmelig ensidige Fremstillinger, eller deri, at Ægtefolkene holde bedre sammen, naar de begge ere drikfældige, end naar kun den ene er det.

Nedenstaaende Oversigt viser Fordelingen i de enkelte Landsdele.

Af 100 Separationer skyldes følgende Antal Drikfældighed:

Kjøbenhavn	21	Hjørring Amt	8
Kjøbenhavns Amt	25	Thisted —	15
Frederiksborg —	24	Aalborg —	25
Holbæk —	17	Viborg —	29
Sorø —	6	Randers —	46
Præstø —	20	Aarhus —	19
Bornholms —	100	Vejle —	23
Maribo —	100	Ringkjøbing—	13
Odense —	0	Ribe —	38
Svendborg —	30	Jylland	25
Øerne undt. Kbhvn	22	Hele Landet	23

Medens der altsaa ved Indsamlingen af dette Materiale synes at have gjort sig meget forskjellige Opfattelser gjældende, kan man dog sige, at Afvigelserne udjævne sig noget, naar man betragter de større Dele af Landet.

Af 100 Separationer skyldes Drikfældighed hos

	Manden:	Konen:	Begge:	Tilsammen:
Kjøbenhavn	18,5	2,0	0,1	20,6
Øerne undt. Kjøbenhavn	20,5	0,9	0,3	21,7
Jylland	23,2	1,6	0,4	25,2
Hele Landet	20,9	1,5	0,2	22,6

Som Følge af de smaa Tal er der for Konernes Vedkommende kun liden Regelmæssighed tilstede; derimod er der forholdsvis megen Ensartethed for Mændenes Vedkommende og i de samlede Antal, og det kan fastslaas som almindelig Regel, at i alle de nævnte Dele af Landet ere omtrent en Femtedel af Separationerne foranledigede ved Mandens Drikfældighed. Højest er Antallet i Jylland, lavest i Kjøbenhavn. I Virkeligheden opløses imidlertid langt flere

Ægteskaber som Følge af Drikfældighed i Kjøbenhavn end i de øvrige Landsdele, som følgende Oversigt viser:

	Af 10000 Ægteskaber opløstes gjennems. aarlig:				
	Ialt.	hvoraf paa Grund af Drikfældighed hos:			
		Manden.	Konen.	Begge.	Tilsammen.
Kjøbenhavn	38	7,0	0,8	0,0	7,8
Øerne (undt. Kbhvn.) . . .	7	1,5	0,1	0,0	1,6
Jylland	9	2,1	0,1	0,0	2,2
Hele Landet . .	11	2,4	0,2	0,0	2,6

Drikfældighed spiller altsaa i Kjøbenhavn en ulige større Rolle end andetsteds. Mærkeligt er det at se, at Hyppigheden af Separationer og af Drikfældigheden som Aarsag dertil er større i Jylland end paa Øerne (med Fradrag af Kjøbenhavn). Muligvis kunde dette tænkes at hidrøre fra, at Byerne, navnlig de store Byer, suge en Del løse og slette Elementer til sig fra Landet, saa at Uligheden maaske vilde udjævne sig, naar man kunde betragte Landdistrikterne for sig.

Det kan have sin Interesse at undersøge Bevægelsen fra det ene Aar til det andet. For hele Landet stiller Forholdet sig saaledes:

Aar.	Antal af Separationer.	Antal af Separationer, der skyldes Drikfældighed:	
		Ialt.	For hver 100 Separationer.
1871	325	70	21,5
1872	325	78	24,0
1873	330	60	18,2
1874	334	56	16,8
1875	326	65	19,9
1876	404	91	22,5
1877	457	104	22,8
1878	431	111	25,8
1879	390	99	25,4
1880	388	104	26,8
1871—75	1640	329	20,0
1876—80	2070	509	24,6
1871—80	3710	838	22,6

Oversigten viser os flere mærkelige Forhold. Antallet af Ægteskaber, der ophæves paa Grund af Drikfældighed, har været i en stærk Stigning, som er langt større end Befolkningens egen Tilvækst i dette Tidsrum. Ogsaa i Forhold til det hele Antal af Separationer ere de Tilfælde, som Drikfældighed har foranlediget, voksede. Medens disse i Femaaret 1871—75 kun vare 20,0 pCt. eller netop en Femtedel, vare de i de næste 5 Aar 24,6 pCt. eller henved en Fjerdedel, og i de 3 Aar 1878—80 var Forholdstallet endnu højere. Man maa dog vogte sig for at tillægge denne Stigning altfor stor Betydning, idet den meget vel kan være en Følge af, at man lettere har kunnet skaffe Oplysninger om de senere Aars Separationer end om de tidligere. Nøjagtige Oplysninger vil man overhovedet først kunne vente paa dette Omraade, naar Vedkommendes Opmærksomhed i nogen Tid har været henvendt paa at have det tilstrækkelige Materiale tilrede.

Derimod har det ikke liden Interesse at iagttage det samlede Antal af Separationer fra det ene Aar til det andet. Indtil Aaret 1876 holder Antallet sig temmelig konstant, men derefter stiger det meget stærkt i 1876 og 1877, hvorefter det atter aftager lidt i de følgende Aar. Det kan fremhæves, at netop den samme Bevægelse kan eftervises i Vielsernes Antal, der i Aarene omkring 1875 steg meget stærkt. Det er derfor rimeligt, at de samme Aarsager have paavirket Vielserne og Separationerne, og det er ikke umuligt, at der paa dette Tidspunkt er bleven stiftet en hel Del mindre veloovervejede Ægteskaber, som kort efter have ført til Separation. Det fortjener i saa Henseende at bemærkes, at Stigningen i Separationernes Antal fornemlig har været betydelig i Kjøbenhavn, hvor tillige Tilvæksten i Ægteskabshyppigheden fandt Sted paa en meget tydelig og bestemt Maade og noget tidligere end i den øvrige Del af Landet.

Drikfældighedens Indflydelse paa Armodens Udstrækning vilde ikke være vanskelig at paavise, naar Kommunerne rundt om i Landet vare i Stand til at give fyldestgjørende Oplysninger med Hensyn til de af Fattigvæsenet forsørgede Personer. Men ved at gjennemgaa de indsendte Oversigter over Antallet af Personer,

som have været indlagte paa Grund af Drikfældighed paa Fattig-, Arbejds- eller Tvangs-Anstalterne, kommer man til det Resultat, at fyldestgjørende Oplysninger kun i forholdsvis faa Tilfælde have kunnet bringes tilveje. Et tydeligt Bevis herpaa er allerede dette, at Kjøbenhavns Magistrat ligefrem har erklæret det for umuligt at udfylde Skemaet for nogen af Anstalterne i Kjøbenhavn. For Ladegaardens Vedkommende har man efter et Skjøn anslaaet 700 af de i 1880 indlagte 1649 Mandspersoner til at være drikfældige og 120 af 281 indlagte Kvinder, altsaa i begge Tilfælde omtrent to Femtedele; men disse Tal angives at være meget ubestemte, og for de andre Aar lader intet sig oplyse. I Kjøbenhavns almindelige Hospital, der væsentligst er at betragte som en Forsørgelsesanstalt, antager man efter et Skjøn Drikfældigheden at være større blandt Mændene end blandt Kvinderne og saa betydelig blandt Mændene, «at man sikkerlig kan anslaa den for hos $^1/_3$—$^1/_2$ af Mændene at have foranlediget Arbejdsudygtigheden, medens den for Kvindernes Vedkommende kan anslaas til omtrent $^1/_{10}$.» Naar man saaledes i Kjøbenhavn kun er i Stand til at give Oplysninger efter et Skjøn, ligger det nær at antage, at det samme har været Tilfældet de fleste andre Steder. I Reglen vil der i Anstalternes Bøger ikke være optaget noget om de indlagte Personers Drikfældighed, og man har derfor maattet udfylde Skemaerne efter Hukommelsen. Dette udtales ogsaa fra flere Sider. Saaledes hedder det i Skrivelse af 16de Marts 1881 fra Aalborg Byraad «at der savnes Materiale til at udfylde det fremsendte Skemas sidste Rubrik (d. v. s. Antallet af Drikfældige, hvis Forældre ogsaa ere drikfældige), og at næstsidste Rubrik har maattet udfyldes ved Person for Person at gjennemgaa samtlige de paa Fattiggaarden i de paagjældende Aar Indlagte, og ved hver Enkelt at afgjøre, hvorvidt Indlæggelsen er sket paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed. Fattiginspektøren og flere af Fattigudvalgets Medlemmer have imidlertid et saa nøje Personalkjendskab til Byens Fattige, at der vistnok ad denne Vej maa antages at være opnaaet en tilforladelig Oversigt over de paa Grund af Drikfældighed i Fattiggaarden optagne Individer.»

For et stort Antal Fattiganstalters Vedkommende har man

aldeles ingen Oplysning kunnet skaffe tilveje, og der er Grund til at formode, at ved mangfoldige andre Anstalter Skemaerne have været misforstaaede eller i alle Tilfælde ere blevne fejlagtig udfyldte. Hvad der bidrager til at gjøre Besvarelserne vage og usikre, er dels den meget forskjellige Opfattelse af Drikfældighedsspørgsmaalet i de forskjellige Kommunalraad, dels den Omstændighed, at mange af de Fattige ikke indlægges paa Fattighus, men anbringes rundt om i Sognet, idet der ofte ikke er Plads i Fattighuset. Med Hensyn til det første Punkt kan det hævdes, at det i og for sig er vanskeligt at afgjøre, hvorvidt Drikfældigheden har været Aarsag til Indlæggelsen paa Fattiganstalten, idet Afgjørelsen særdeles ofte maa bero paa et Skjøn. Det tilføjes da ogsaa af flere Sogneraad, at selv om Forholdene efter Skemaet kunne synes gunstige, maa det dog siges, at Drukkenskaben virker meget med til Udbredelse af Fattigdom, saa at man skulde være tilbøjelig til at antage, at egenlig de allerfleste af Fattiglemmerne vare drikfældige. Med Hensyn til det andet Punkt hedder det i Skrivelse fra et af Sogneraadene, at af de Fattiglemmer, der ere anbragte omkring i Sognet, falde de allerfleste Kommunen til Byrde paa Grund af Forsørgerens Drikfældighed. Iøvrigt maa bemærkes, at nogle Kommuner medtage disse Personer, medens andre udelade dem.

Naar det ovenfor omtaltes, at mange af Skemaerne ere misforstaaede, saa gjælder det maaske særlig om ét Punkt, hvorved der vistnok er afstedkommet megen Forvirring. Det synes, som om man paa en Del af Skemaerne for hvert Aar har opført samtlige Beboere i Fattiganstalten, medens man paa andre kun har opført de i selve Aaret indlagte Personer.

Af disse forskjellige Grunde turde det være urigtigt at undersøge Forholdet mellem Antallet af Personer, indlagte i Fattiganstalterne, og Folketallet, idet man derved kun vilde faa et meget ufuldkommet Billede af Virkeligheden. Derimod kan det have sin Interesse at udregne Forholdet mellem Antallet af de for Drikfældighed Indlagte og hele Antallet af Indlagte, og ogsaa ad denne Vej vil man faa noget Materiale til Vejledning ved Bedømmelsen af, hvilken Rolle Drikfældigheden rundt om i Landet spiller til Fremkaldelse af Fattigdom.

Hovedresultaterne ere samlede i omstaaende Tabel.

Antallet af Personer, som paa Grund af Drikfældighed ere indlagte i Fattiggaarde eller deslige i Aarene:

	1871.										
	Antal af Indlagte.				Paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Drikf. Børn af drikfæld. Forældre.		
	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.	M.	Kv.	B.	Tils.	M.	K.	Tils.
Øernes Amter:											
Kjøbenhavns	170	60	31	261	61	14	9	84	4	"	4
Frederiksborg	162	92	82	336	63	10	11	84	"	"	"
Holbæk	104	74	48	226	64	17	14	95	"	"	"
Sorø	179	43	20	242	56	6	9	71	4	1	5
Præstø	79	87	52	218	47	24	15	86	8	4	12
Bornholms	11	14	8	33	6	7	7	20	"	"	"
Maribo	101	90	88	279	26	6	16	48	2	"	2
Odense	217	150	121	488	63	11	12	86	5	2	7
Svendborg	134	157	104	395	43	8	5	56	3	1	4
Ialt	1157	767	554	2478	429	103	98	630	26	8	34
Jyllands Amter:											
Hjørring	114	131	198	443	44	43	108	195	6	3	9
Thisted	128	116	131	375	46	20	30	96	1	"	1
Aalborg	171	138	148	457	101	43	49	193	6	2	8
Viborg	139	106	145	390	58	37	66	161	14	9	23
Randers	291	229	124	644	47	31	37	115	"	1	1
Aarhus	233	201	121	555	70	31	36	137	12	5	17
Vejle	65	59	58	182	37	18	30	85	7	1	8
Ringkjøbing	144	193	168	505	57	25	19	101	7	1	8
Ribe	66	64	53	183	32	22	35	89	3	3	6
Ialt	1351	1237	1146	3734	492	270	410	1172	56	25	81
Øerne (u. Kbhvn.)	1157	767	554	2478	429	103	98	630	26	8	34
Jylland	1351	1237	1146	3734	492	270	410	1172	56	25	81
Tilsammen	2508	2004	1700	6212	921	373	508	1802	82	33	115

Antallet af Personer, som paa Grund af Drikfældighed ere indlagte i Fattiggaarde eller deslige i Aarene (fortsat):

	1872.										
	Antal af Indlagte.				Paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Drikf. Børn af drikfæld. Forældre.		
	Mænd	Kv.	Børn.	Tils.	M.	Kv.	B.	Tils.	M.	K.	Tils.
Øernes Amter:											
Kjøbenhavns	151	69	37	257	49	16	13	78	6	„	6
Frederiksborg	155	98	96	349	62	10	9	81	2	„	2
Holbæk	103	67	35	205	72	21	14	107	1	„	1
Sorø	126	42	46	214	40	7	9	56	1	1	2
Præstø	63	82	55	200	31	17	14	62	6	3	9
Bornholms	11	16	6	33	7	9	3	19	„	„	„
Maribo	85	96	93	274	26	8	15	49	1	„	1
Odense	182	131	94	407	61	16	10	87	4	2	6
Svendborg	125	190	137	452	35	10	10	55	1	1	2
Ialt . . .	1001	791	599	2391	383	114	97	594	22	7	29
Jyllands Amter:											
Hjørring	115	120	161	396	52	38	78	168	9	2	11
Thisted	99	76	94	269	43	11	14	68	1	„	1
Aalborg	172	136	181	489	69	35	56	160	4	2	6
Viborg	109	101	106	316	47	32	46	125	13	7	20
Randers	277	222	141	640	41	34	43	118	4	3	7
Aarhus	247	186	129	562	67	24	35	126	7	4	11
Vejle	66	65	64	195	32	17	19	68	7	„	7
Ringkjøbing	127	181	170	478	42	22	27	91	12	3	15
Ribe	60	51	54	165	30	19	31	80	2	3	5
Ialt . . .	1272	1138	1100	3510	423	232	349	1004	59	24	83
Øerne (u. Kbhvn.) .	1001	791	599	2391	383	114	97	594	22	7	29
Jylland	1272	1138	1100	3510	423	232	349	1004	59	24	83
Tilsammen . . .	2273	1929	1699	5901	806	346	446	1598	81	31	112

Antallet af Personer, som paa Grund af Drikfældighed ere indlagte i Fattiggaarde eller deslige i Aarene (fortsat):

	1873.										
	Antal af Indlagte.				Paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Drikf. Børn af drikfæld. Forældre.		
	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.	M.	Kv.	B.	Tils.	M.	K.	Tils.
Øernes Amter:											
Kjøbenhavns	154	61	45	260	57	15	24	96	9	2	11
Frederiksborg	125	96	96	317	51	11	11	73	"	1	1
Holbæk	89	59	41	189	65	20	17	102	1	"	1
Sorø	108	38	20	166	27	8	13	48	1	3	4
Præstø	61	75	47	183	34	15	9	58	6	4	10
Bornholms	11	20	2	33	6	9	"	15	"	"	"
Maribo	73	85	68	226	19	5	7	31	1	"	1
Odense	167	136	81	384	55	17	14	86	5	1	6
Svendborg	133	161	104	398	43	7	4	54	6	1	7
Ialt	921	731	504	2156	357	107	99	563	29	12	41
Jyllands Amter:											
Hjørring	107	129	178	414	47	36	84	167	6	"	6
Thisted	80	74	100	254	33	13	26	72	3	1	4
Aalborg	165	124	174	463	71	35	52	158	5	3	8
Viborg	94	107	106	307	42	36	47	125	13	8	21
Randers	255	195	158	608	44	35	41	120	3	2	5
Aarhus	229	161	122	512	63	24	33	120	7	3	10
Vejle	71	87	93	251	29	16	34	79	5	2	7
Ringkjøbing	124	172	163	459	48	24	31	103	16	6	22
Ribe	59	42	70	171	26	15	41	82	3	2	5
Ialt	1184	1091	1164	3439	403	234	389	1026	61	27	88
Øerne (u. Kbhvn.)	921	731	504	2156	357	107	99	563	29	12	41
Jylland	1184	1091	1164	3439	403	234	389	1026	61	27	88
Tilsammen	2105	1822	1668	5595	760	341	488	1589	90	39	129

Antallet af Personer, som paa Grund af Drikfældighed ere indlagte i Fattiggaarde eller deslige i Aarene (fortsat):

	1874.										
	Antal af Indlagte.				Paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Drikf. Børn af drikfæld. Forældre.		
	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.	M.	Kv.	B.	Tils.	M.	K.	Tils.
Øernes Amter:											
Kjøbenhavns	212	120	62	394	80	19	25	124	12	3	15
Frederiksborg	131	92	96	319	57	10	6	73	1	„	1
Holbæk	92	58	35	185	69	16	13	98	„	„	„
Sorø	154	40	44	238	54	6	5	65	3	1	4
Præstø	64	82	53	199	41	18	15	74	7	4	11
Bornholms	13	17	6	36	8	9	6	23	„	„	„
Maribo	91	82	63	236	27	6	6	39	1	„	1
Odense	165	126	72	363	60	19	18	97	6	„	6
Svendborg	117	160	120	397	34	6	11	51	4	1	5
Ialt . . .	1039	777	551	2367	430	109	105	644	34	9	43
Jyllands Amter:											
Hjørring	108	128	160	396	51	39	71	161	9	2	11
Thisted	79	78	90	247	39	14	19	72	1	„	1
Aalborg	164	129	190	483	79	41	66	186	4	3	7
Viborg	97	101	107	305	51	39	56	146	14	8	22
Randers	211	165	152	528	43	28	49	120	4	3	7
Aarhus	200	161	88	449	72	25	28	125	7	4	11
Vejle	53	65	65	183	21	16	21	58	5	3	8
Ringkjøbing	114	170	141	425	35	21	17	73	4	2	6
Ribe	58	45	50	153	27	13	29	69	4	1	5
Ialt . . .	1084	1042	1043	3169	418	236	356	1010	52	26	78
Øerne (u. Kbhvn.) .	1039	777	551	2367	430	109	105	644	34	9	43
Jylland	1084	1042	1043	3169	418	236	356	1010	52	26	78
Tilsammen . . .	2123	1819	1594	5536	848	345	461	1654	86	35	121

Antallet af Personer, som paa Grund af Drikfældighed ere indlagte i Fattiggaarde eller deslige i Aarene (fortsat):

	1875.										
	Antal af Indlagte.				Paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Drikf. Børn af drikfæld. Forældre.		
	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.	M.	Kv.	B.	Tils.	M	K.	Tils.
Øernes Amter:											
Kjøbenhavns	310	158	74	542	97	31	26	154	12	3	15
Frederiksborg	124	92	114	330	68	11	30	109	3	"	3
Holbæk	100	69	43	212	66	21	11	98	"	"	"
Sorø	132	64	33	229	47	10	17	74	2	2	4
Præstø	61	69	52	182	37	14	12	63	6	3	9
Bornholms	17	13	4	34	11	7	3	21	"	"	"
Maribo	81	86	67	234	22	6	6	34	1	"	1
Odense	145	114	73	332	56	12	11	79	8	4	12
Svendborg	112	147	133	392	31	2	"	33	1	1	2
Ialt	1082	812	593	2487	435	114	116	665	33	13	46
Jyllands Amter:											
Hjørring	101	124	156	381	48	36	77	161	5	1	6
Thisted	88	75	86	249	38	15	15	68	2	"	2
Aalborg	157	131	185	473	98	39	59	196	4	6	10
Viborg	99	100	120	319	49	37	55	141	17	7	24
Randers	207	143	128	478	52	30	50	132	4	3	7
Aarhus	221	166	106	493	83	30	34	147	7	3	10
Vejle	80	77	74	231	38	17	25	80	2	"	2
Ringkjøbing	123	177	151	451	37	18	17	72	5	1	6
Ribe	52	46	37	135	29	10	16	55	2	"	2
Ialt	1128	1039	1043	3210	472	232	348	1052	48	21	69
Øerne (u. Kbhvn.)	1082	812	593	2487	435	114	116	665	33	13	46
Jylland	1128	1039	1043	3210	472	232	348	1052	48	21	69
Tilsammen	2210	1851	1636	5697	907	346	464	1717	81	34	115

Antallet af Personer, som paa Grund af Drikfældighed ere indlagte i Fattiggaarde eller deslige i Aarene (fortsat):

	1876.										
	Antal af Indlagte.				Paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Drikf. Børn af drikfæld. Forældre.		
	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.	M.	K.	B.	Tils.	M.	K.	Tils.
Øernes Amter:											
Kjøbenhavns	271	122	60	453	96	24	30	150	10	2	12
Frederiksborg . . .	119	90	94	303	59	8	13	80	3	"	3
Holbæk	98	75	63	236	60	21	20	101	2	"	2
Sorø	163	86	48	297	62	11	21	94	3	4	7
Præstø	58	69	45	172	37	19	16	72	6	3	9
Bornholms	18	14	5	37	11	7	1	19	"	"	"
Maribo	81	79	55	215	26	4	8	38	2	1	3
Odense	145	128	73	346	65	15	14	94	10	6	16
Svendborg	117	134	131	382	35	7	13	55	3	2	5
Ialt . . .	1070	797	574	2441	451	116	136	703	39	18	57
Jyllands Amter:											
Hjørring	104	111	145	360	51	30	58	139	7	1	8
Thisted	85	92	104	281	37	16	14	67	1	"	1
Aalborg	157	135	188	480	95	46	72	213	6	4	10
Viborg	114	102	117	333	55	39	56	150	14	7	21
Randers	220	162	123	505	52	32	48	132	6	2	8
Aarhus	229	172	113	514	78	31	40	149	9	3	12
Vejle	76	85	79	240	42	21	31	94	3	1	4
Ringkjøbing	145	166	150	461	45	21	19	85	6	1	7
Ribe	53	49	40	142	27	9	17	53	2	"	2
Ialt . . .	1183	1074	1059	3316	482	245	355	1082	54	19	73
Øerne (u. Kbhvn.)	1070	797	574	2441	451	116	136	703	39	18	57
Jylland	1183	1074	1059	3316	482	245	355	1082	54	19	73
Tilsammen . . .	2253	1871	1633	5757	933	361	491	1785	93	37	130

Antallet af Personer, som paa Grund af Drikfældighed ere indlagte i Fattiggaarde eller deslige i Aarene (fortsat):

	1877.										
	Antal af Indlagte.				Paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Drikf. Børn af drikfæld. Forældre.		
	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.	M.	K.	B.	Tils.	M.	K.	Tils.
Øernes Amter:											
Kjøbenhavns	319	125	76	520	116	19	36	171	15	1	16
Frederiksborg . . .	134	92	92	318	65	9	10	84	3	1	4
Holbæk	120	82	68	270	78	23	25	126	2	"	2
Sorø	210	70	64	344	61	16	21	98	3	1	4
Præstø	71	73	62	206	48	24	22	94	6	3	9
Bornholms	19	16	9	44	15	10	2	27	"	1	1
Maribo	104	79	56	239	33	7	4	44	1	"	1
Odense	200	157	93	450	89	18	13	120	11	4	15
Svendborg	134	159	161	454	40	9	25	74	7	1	8
Ialt . . .	1311	853	681	2845	545	135	158	838	48	12	60
Jyllands Amter:											
Hjørring	140	145	164	449	74	46	83	203	11	4	15
Thisted	89	88	79	256	37	17	14	68	1	"	1
Aalborg	195	134	162	491	100	35	54	189	5	5	10
Viborg	115	92	114	321	63	34	58	155	17	5	22
Randers	292	191	160	643	70	36	67	173	9	2	11
Aarhus	274	205	119	598	103	37	48	188	11	6	17
Vejle	99	93	87	279	53	27	33	113	3	"	3
Ringkjøbing	159	176	167	502	48	23	30	101	10	2	12
Ribe	63	50	59	172	32	10	24	66	2	"	2
Ialt . . .	1426	1174	1111	3711	580	265	411	1256	69	24	93
Øerne (u. Kbhvn.)	1311	853	681	2845	545	135	158	838	48	12	60
Jylland	1426	1174	1111	3711	580	265	411	1256	69	24	93
Tilsammen . . .	2737	2027	1792	6556	1125	400	569	2094	117	36	153

Antallet af Personer, som paa Grund af Drikfældighed ere indlagte i Fattiggaarde eller deslige i Aarene (fortsat):

	1878.										
	Antal af Indlagte.				Paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Drikf. Børn af drikfæld. Forældre.		
	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.	M.	K.	B.	Tils.	M.	K.	Tils.
Øernes Amter:											
Kjøbenhavns . . .	369	157	79	605	116	20	32	168	12	2	14
Frederiksborg . .	225	143	163	531	121	14	13	148	2	"	2
Holbæk	121	81	52	254	82	22	15	119	2	"	2
Sorø	286	71	55	412	60	15	19	94	3	"	3
Præstø	81	68	52	201	59	18	20	97	7	2	9
Bornholms	26	14	8	48	19	6	5	30	"	"	"
Maribo	119	97	71	287	38	10	19	67	6	"	6
Odense	250	163	95	508	97	17	15	129	9	5	14
Svendborg	136	177	146	459	29	8	19	56	1	"	1
Ialt . . .	1613	971	721	3305	621	130	157	908	42	9	51
Jyllands Amter:											
Hjørring	155	149	184	488	80	50	96	226	6	1	7
Thisted	100	82	99	281	36	12	22	70	2	2	4
Aalborg	189	161	172	522	108	48	62	218	8	6	14
Viborg	179	116	132	427	77	39	68	184	22	9	31
Randers	369	225	150	744	71	34	46	151	6	2	8
Aarhus	274	197	117	588	119	27	42	188	10	2	12
Vejle	125	115	116	356	62	31	57	150	7	"	7
Ringkjøbing	158	187	161	506	43	27	29	99	15	4	19
Ribe	66	58	59	183	34	11	19	64	4	"	4
Ialt . . .	1615	1290	1190	4095	630	279	441	1350	80	26	106
Øerne (u. Kbhvn.)	1613	971	721	3305	621	130	157	908	42	9	51
Jylland	1615	1290	1190	4095	630	279	441	1350	80	26	106
Tilsammen . . .	3228	2261	1911	7400	1251	409	598	2258	122	35	157

Antallet af Personer, som paa Grund af Drikfældighed ere indlagte i Fattiggaarde eller deslige i Aarene (fortsat):

	1879.										
	Antal af Indlagte.				Paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Drikf. Børn af drikfæld. Forældre.		
	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.	M.	Kv.	B.	Tils.	M.	K.	Tils.
Øernes Amter:											
Kjøbenhavns	393	132	69	594	146	20	22	188	13	3	16
Frederiksborg . . .	238	139	137	514	136	13	6	155	3	„	3
Holbæk	138	90	70	298	89	34	32	155	5	„	5
Sorø	258	61	28	347	74	12	10	96	5	1	6
Præstø	91	64	34	189	62	22	15	99	6	2	8
Bornholms	20	18	10	48	12	7	8	27	„	„	„
Maribo	116	85	57	258	46	5	9	60	3	„	3
Odense	285	146	90	521	117	22	12	151	11	5	16
Svendborg	187	179	164	530	48	9	19	76	4	„	4
Ialt . . .	1726	914	659	3299	730	144	133	1007	50	11	61
Jyllands Amter:											
Hjørring	188	201	282	671	81	55	93	229	6	1	7
Thisted	82	79	104	265	27	14	23	64	2	„	2
Aalborg	180	139	188	507	92	41	69	202	8	5	13
Viborg	172	110	141	423	74	39	71	184	17	8	25
Randers	390	209	134	733	61	30	36	127	6	2	8
Aarhus	282	203	115	600	126	33	53	212	9	4	13
Vejle	114	92	77	283	56	21	28	105	6	„	6
Ringkjøbing	178	205	167	550	66	29	37	132	17	5	22
Ribe	73	75	83	231	36	20	41	97	3	„	3
Ialt . . .	1659	1313	1291	4263	619	282	451	1352	74	25	99
Øerne (u. Kbhvn.) .	1726	914	659	3299	730	144	133	1007	50	11	61
Jylland	1659	1313	1291	4263	619	282	451	1352	74	25	99
Tilsammen . . .	3385	2227	1950	7562	1349	426	584	2359	124	36	160

Antallet af Personer, som paa Grund af Drikfældighed ere indlagte i Fattiggaarde eller deslige i Aarene (fortsat):

	1880.										
	Antal af Indlagte.				Paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Drikf. Børn af drikfæld. Forældre.		
	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.	M.	Kv.	B.	Tils.	M.	K.	Tils.
Øernes Amter:											
Kjøbenhavns	455	149	66	670	135	19	26	180	10	1	11
Frederiksborg . . .	259	150	157	566	113	12	6	131	3	„	3
Holbæk	116	75	44	235	74	23	13	110	2	„	2
Sorø	223	70	39	332	60	12	15	87	2	3	5
Præstø	77	66	50	193	49	18	15	82	8	1	9
Bornholms	21	23	8	52	9	10	3	22	1	„	1
Maribo	123	102	83	308	48	10	17	75	3	„	3
Odense	318	152	111	581	127	27	33	187	12	4	16
Svendborg	181	181	164	526	38	13	16	67	4	1	5
Ialt . . .	1773	968	722	3463	653	144	144	941	45	10	55
Jyllands Amter:											
Hjørring	212	206	295	713	101	51	86	238	12	2	14
Thisted	81	78	90	249	35	18	27	80	1	1	2
Aalborg	200	154	208	562	121	46	87	254	9	6	15
Viborg	202	119	178	499	89	44	111	244	16	7	23
Randers	372	229	139	740	82	33	35	150	8	6	14
Aarhus	299	231	148	678	133	39	64	236	11	6	17
Vejle	123	102	82	307	59	28	24	111	8	„	8
Ringkjøbing	170	202	234	606	61	31	55	147	15	8	23
Ribe	70	69	76	215	33	13	30	76	4	3	7
Ialt . . .	1729	1390	1450	4569	714	303	519	1536	84	39	123
Øerne (u. Kbhvn.).	1773	968	722	3463	653	144	144	941	45	10	55
Jylland	1729	1390	1450	4569	714	303	519	1536	84	39	123
Tilsammen . . .	3502	2358	2172	8032	1367	447	663	2477	129	49	178

Antallet af Personer, som paa Grund af Drikfældighed ere indlagte i Fattiggaarde eller deslige i Aarene (fortsat):

	1871—80 tilsammen.										
	Antal af Indlagte.				Paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Drikf. Børn af drikfæld. Forældre.		
	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.	M.	Kv.	B.	Tils.	M.	K.	Tils.
Øernes Amter:											
Kjøbenhavns	2804	1153	599	4556	953	197	243	1393	103	17	120
Frederiksborg . . .	1672	1084	1127	3883	795	108	115	1018	20	2	22
Holbæk	1081	730	499	2310	719	218	174	1111	15	"	15
Sorø	1839	585	397	2821	541	103	139	783	27	17	44
Præstø	706	735	502	1943	445	189	153	787	66	29	95
Bornholms	167	165	66	398	104	81	38	223	1	1	2
Maribo	974	881	701	2556	311	67	107	485	21	1	22
Odense	2074	1403	903	4380	790	174	152	1116	81	33	114
Svendborg	1376	1645	1364	4385	376	79	122	577	34	9	43
Ialt . . .	12693	8381	6158	27232	5034	1216	1243	7493	368	109	477
Jyllands Amter:											
Hjørring	1344	1444	1923	4711	629	424	834	1887	77	17	94
Thisted	911	838	977	2726	371	150	204	725	15	4	19
Aalborg	1750	1381	1796	4927	934	409	626	1969	59	42	101
Viborg	1320	1054	1266	3640	605	376	634	1615	157	75	232
Randers	2884	1970	1409	6263	563	323	452	1338	50	26	76
Aarhus	2488	1883	1178	5549	914	301	413	1628	90	40	130
Vejle	872	840	795	2507	429	212	302	943	53	7	60
Ringkjøbing	1442	1829	1672	4943	482	241	281	1004	107	33	140
Ribe	620	549	581	1750	306	142	283	731	29	12	41
Ialt . . .	13631	11788	11597	37016	5233	2578	4029	11840	637	256	893
Øerne (u. Kbhvn.)	12693	8381	6158	27232	5034	1216	1243	7493	368	109	477
Jylland	13631	11788	11597	37016	5233	2578	4029	11840	637	256	893
Tilsammen . . .	26324	20169	17755	64248	10267	3794	5272	19333	1005	365	1370

Efter foranstaaende Tabel ere de følgende Oversigter udarbejdede.

Aar.	Hele Landet.											
	Antallet af indlagte Personer i Fattiggaarde eller deslige.				Deraf indlagte paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Blandt 100 Indlagte skyldtes Indlæggelsen Drikfældighed.			
	Mænd.	Kv.	Børn.	Ialt.	Mænd.	Kv.	Børn.	Ialt.	Mænd.	Kv.	Børn.	Ialt.
1871	2508	2004	1700	6212	921	373	508	1802	36,72	18,61	29,88	29,01
1872	2273	1929	1699	5901	806	346	446	1598	35,46	17,94	26,25	27,08
1873	2105	1822	1668	5595	760	341	488	1589	36,10	18,72	29,26	28,40
1874	2123	1819	1594	5536	848	345	461	1654	39,94	18,97	28,92	29,88
1875	2210	1851	1636	5697	907	346	464	1717	41,04	18,69	28,36	30,14
1876	2253	1871	1633	5757	933	361	491	1785	41,41	19,29	30,07	31,01
1877	2737	2027	1792	6556	1125	400	569	2094	41,10	19,73	31,75	31,94
1878	3228	2261	1911	7400	1251	409	598	2258	38,75	18,09	31,29	30,51
1879	3385	2227	1950	7562	1349	426	584	2359	39,85	19,13	29,95	31,20
1880	3502	2358	2172	8032	1367	447	663	2477	39,03	18,96	30,52	30,84
Tilsammen	26324	20169	17755	64248	10267	3794	5272	19333	39,00	18,81	29,69	30,09

Som man ser, er Antallet af Indlagte i 1871 og tildels i 1872 kjendelig større end i de følgende Aar, saa at Hovedsummen først i 1877 naar op over, hvad den var i 1871. Dette er formodenlig et Udtryk for en Fejltagelse, som maa antages at gaa igjennem ikke faa Besvarelser, nemlig at det Antal Personer i vedkommende Fattiganstalt, der vare indlagte før 1871, ere opførte som indlagte i dette Aar uden at overføres til de følgende. Da en Del Fattiganstalter overhovedet ikke have kunnet skaffe Oplysningerne tilveje for de første Aar af Tiaaret, vil denne Fejl med Hensyn til Begyndelsesaaret ganske naturlig komme til at fordele sig over de første Aar. Den temmelig store Stigning i Antallet af Indlagte, som tydelig lægger sig for Dagen efter 1876, hidrører sikkerlig fornemlig derfra, at man bedst har kunnet besvare Spørgsmaalene for de sidste Aar. Dette udtales ogsaa fra flere Sider, og i en af Skrivelserne bemærkes, at man for Fremtiden vil kunne skaffe bedre og mere fyldestgjørende Oplysninger tilveje, naar éngang Opmærksomheden er henledet derpaa, og Fattiganstalternes Bøger ere indrettede paa at optage Bemærkninger om de her behandlede Forhold.

At Forholdstallene give en ikke aldeles ubrugelig Maalestok for Drikfældighedens Indflydelse, kan ses deraf, at Tallene trods det særdeles mangelfulde Materiale, hvorpaa de ere byggede, dog kun veksle lidt fra et Aar til et andet. Man kan iagttage en temmelig ringe Stigning, maaske hidrørende fra Materialets større Nøjagtighed i de senere Aar, men i det hele taget ere Resultaterne for alle Aar nogenlunde de samme. Omtrent to Femtedele af Mændene vare drikfældige og henved en Femtedel af Kvinderne. For Børnenes Vedkommende kan man antage, at henved en Trediedel af de Indlagte ere komne ind i Anstalten paa Grund af deres Forsørgeres Drikfældighed, og et lignende Forhold gjælder for alle Indlagte under ét.

Disse Tal vinder ikke lidet i Betydning, naar man deler Materialet og undersøger Øerne og Jylland særskilt; det viser sig nemlig da, at der er en forholdsvis god Overensstemmelse mellem Resultaterne for disse to Landsdele.

	Indlagte i Fattiganstalter 1871—1880.											
	Antal af Indlagte.				Heraf indlagte paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Blandt 100 Indlagte skyldes Indlæggelsen Drikfældighed.			
	Mænd.	Kv.	Børn.	Ialt.	Mænd.	Kv.	Børn.	Ialt.	Mænd.	Kv.	Børn.	Ialt.
Øerne. . .	12693	8381	6158	27232	5034	1216	1243	7493	39,66	14,51	20,19	27,51
Jylland . .	13631	11788	11597	37016	5233	2578	4029	11840	38,39	21,87	34,74	31,99

Mændene vise omtrent samme Forhold paa Øerne og i Jylland, idet begge Steder henved $^2/_5$ af de Indlagte vare drikfældige. For Kvinders og Børns Vedkommende er der forholdsvis flere Drikfældighedstilfælde i Jylland end paa Øerne, men dette hænger maaske sammen med, at der overhovedet i Jylland er et mere ligeligt Forhold mellem indlagte Mænd, Kvinder og Børn end paa Øerne, hvad der viser os en ikke uvæsenlig Forskjel i Fattigvæsenets Ordning i disse 2 Hoveddele af Landet; Forholdstallenes indbyrdes Skala er ikke desto mindre den samme i begge Landsdele.

Derimod fremkommer der væsenlige Uligheder, naar man fortsætter Delingen, og undersøger Forholdene i hvert Amt som paa efterstaaende Tavle.

Amt.	Indlagte i Fattiganstalter 1871—1880.											
	Antal af Indlagte.				Heraf indlagte paa Grund af egen eller Forsørgers Drikfældighed.				Blandt 100 Indlagte skyldes Indlæggelsen Drikfældighed.			
	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.	Mænd.	Kv.	Børn.	Tils.
Kjøbenhavns . .	2804	1153	599	4556	953	197	243	1393	33,99	17,09	40,57	30,58
Frederiksborg .	1672	1084	1127	3883	795	108	115	1018	47,55	9,96	10,20	26,22
Holbæk	1081	730	499	2310	719	218	174	1111	66,51	29,86	34,87	48,10
Sorø	1839	585	397	2821	541	103	139	783	29,42	17,61	35,01	27,76
Præstø	706	735	502	1943	445	189	153	787	63,03	25,71	30,48	40,50
Bornholms . . .	167	165	66	398	104	81	38	223	62,28	49,09	57,58	56,03
Maribo	974	881	701	2556	311	67	107	485	31,83	7,60	15,26	18,97
Odense	2074	1403	903	4380	790	174	152	1116	38,09	12,40	16,83	25,48
Svendborg . . .	1376	1645	1364	4385	376	79	122	577	27,33	12,25	8,94	13,16
Hjørring	1344	1444	1923	4711	629	424	834	1887	46,80	29,36	43,37	40,06
Thisted.	911	838	977	2726	371	150	204	725	40,72	17,90	20,88	26,60
Aalborg	1750	1381	1796	4927	934	409	626	1969	53,37	29,62	34,86	39,96
Viborg	1320	1054	1266	3640	605	376	634	1615	45,83	35,68	50,08	44,37
Randers	2884	1970	1409	6263	563	323	452	1338	19,52	16,40	32,08	21,36
Aarhus	2488	1883	1178	5549	914	301	413	1628	36,74	15,99	35,06	29,34
Vejle	872	840	795	2507	429	212	302	943	49,20	25,24	37,99	37,61
Ringkjøbing . .	1442	1829	1672	4943	482	241	281	1004	33,43	13,18	16,81	20,31
Ribe	620	549	581	1750	306	142	283	731	49,35	25,87	48,71	41,77

Tallene ere aabenbart i høj Grad afvigende; selv i Naboamter som f. Eks. Præstø og Sorø Amt viser der sig overordenlig store Forskjelligheder. Procenterne veksle i det Hele taget fra $19^1/_2$ til $66^1/_2$ for Mændenes Vedkommende og for Kvindernes fra $7^1/_2$ til 49 o. s. v. Det synes herefter givet, at det ikke kan lønne sig at gaa nærmere i Enkeltheder med Hensyn til dette Spørgsmaal.

Man kan derimod med det saaledes givne Grundlag gaa tilbage til Tallene for hele Landet og spørge, om man da kan tillægge bemeldte Hovedtal nogen Betydning, naar Materialet er saa upaalideligt, som det her har vist sig at være. Det turde dog

være Tilfældet, at selv et unøjagtigere Materiale end det foreliggende vilde have kunnet give et nogenlunde fyldestgjørende Hovedresultat, idet de forskjellige Uligheder udjævne sig imod hinanden, skjønt man naturligvis vilde have kunnet stole en Del mere paa Enderesultatet, naar der havde hersket større Ensartethed i de enkelte Dele af Landet. Ulæmpen ved et temmelig unøjagtigt Materiale bestaar ikke saa meget deri, at man maa komme til urigtige Resultater, thi Resultaterne ville ofte vise sig temmelig godt overensstemmende med Virkeligheden, som den meget mere ligger deri, at man aldrig tør betragte Resultatet som ubetinget paalideligt, og at man følgelig, saasnart et tvivlsomt Tilfælde kommer til, ofte nødes til at anse ogsaa selve Hovedresultatet for vilkaarligt.

De foregaaende Oversigtstavler have ikke indeholdt noget om, hvormange af de Drikfældige der havde drikfældige Forældre. Dette er et Spørgsmaal, hvorom tydelig nok de fleste af dem, der have givet Besvarelserne, have svævet i stor Tvivl, og som oftest har det overhovedet ikke været Vedkommende muligt at angive noget tilforladeligt desangaaende. Tager man alle Opgivelserne under ét, kan man sige, at omtrent 2 pCt. af de indlagte Personer ere opgivne som drikfældige Børn af drikfældige Forældre. Det samlede Antal er 1370, altsaa en Tiendedel af samtlige Drikfældige. Men dette Tal er utvivlsomt for lavt anslaaet. De fleste af Skemaerne indeholde ingen Oplysning om dette Punkt, og man kan ikke afgjøre, i hvormange af disse Tilfælde det nødvendige Materiale overhovedet har foreligget, og i hvormange man ikke har kunnet skaffe Oplysningerne tilveje. Som en Følge heraf vil det være frugtesløst at gaa nærmere ind paa Spørgsmaalet, da man ikke kan give en endog kun tilnærmelsesvis paalidelig Besvarelse deraf.

Hovedresultaterne med Hensyn til Spørgsmaalet om Antallet af Personer, der have været behandlede for Sygdomme, foranledigede ved overdreven Nydelse af Spiritus, ere fremstillede i omstaaende Tabel.

Oversigt over Antallet af Personer, som have været paa Syge Brændevinssygdom eller andre ved

	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf an					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	9542	4540	14082	248	4	252	126	17	143
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	417	402	819	26	"	26	9	1	10
Frederiksborg	411	188	599	8	"	8	4	"	4
Holbæk	241	127	368	4	"	4	"	"	"
Sorø	289	84	373	2	"	2	1	"	1
Præstø	150	67	217	6	"	6	1	"	1
Bornholms	10	3	13	1	"	1	"	1	1
Maribo	138	50	188	4	"	4	"	"	"
Odense	200	115	315	4	"	4	3	"	3
Svendborg	132	42	174	1	1	2	"	"	"
Ialt . . .	1988	1078	3066	56	1	57	18	2	20
Jyllands Amter:									
Hjørring	107	28	135	"	"	"	1	"	1
Thisted	99	66	165	"	"	"	"	"	"
Aalborg	226	125	351	16	"	16	4	1	5
Viborg	149	36	185	4	"	4	"	"	"
Randers	316	129	445	2	"	2	2	1	3
Aarhus	518	204	722	15	"	15	5	3	8
Vejle	207	78	285	3	2	5	2	"	2
Ringkjøbing	55	21	76	"	"	"	"	"	"
Ribe	48	30	78	"	"	"	"	"	"
Ialt . . .	1725	717	2442	40	2	42	14	5	19
Kjøbenhavn	9542	4540	14082	248	4	252	126	17	143
Øerne (u. Kbhvn.)	1988	1078	3066	56	1	57	18	2	20
Jylland	1725	717	2442	40	2	42	14	5	19
Tilsammen . . .	13255	6335	19590	344	7	351	158	24	182

huse, eller som der ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab, Spiritus fremkaldte Sygdomme i Aaret

1871.

grebne af andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af Drankergalskab.			Brænderisygdom.			ejeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
75	4	79	580	428	1008	36	"	36	10	1	11	3	"	3
3	"	3	57	32	89	10	"	10	4	"	4	"	"	"
"	"	"	25	14	39	2	"	2	"	"	"	"	"	"
"	"	"	9	5	14	1	"	1	"	"	"	"	"	"
1	"	1	14	6	20	1	"	1	1	"	1	"	"	"
"	"	"	5	3	8	1	"	1	"	"	"	"	"	"
"	"	"	2	1	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	5	1	6	2	"	2	"	"	"	"	"	"
1	"	1	25	17	42	1	"	1	"	"	"	1	"	1
3	"	3	5	6	11	"	"	"	"	"	"	"	"	"
8	"	8	147	85	232	18	"	18	5	"	5	1	"	1
"	"	"	3	2	5	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	18	12	30	3	"	3	1	"	1	"	"	"
20	"	20	5	"	5	2	"	2	"	"	"	"	"	"
1	"	1	18	12	30	"	"	"	"	"	"	"	"	"
4	1	5	47	23	70	4	"	4	3	1	4	2	1	3
"	"	"	18	13	31	"	"	"	2	"	2	"	"	"
"	"	"	2	1	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	2	5	7	"	"	"	"	"	"	"	"	"
25	1	26	114	68	182	9	"	9	6	1	7	2	1	3
75	4	79	580	428	1008	36	"	36	10	1	11	3	"	3
8	"	8	147	85	232	18	"	18	5	"	5	1	"	1
25	1	26	114	68	182	9	"	9	6	1	7	2	1	3
108	5	113	841	581	1422	63	"	63	21	2	23	6	1	7

Oversigt over Antallet af Personer, som have været paa Syge
Brændevinssygdom eller andre ved

	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf an					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	8786	3797	12583	241	10	251	130	18	148
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	415	425	840	17	„	17	4	„	4
Frederiksborg	452	241	693	5	„	5	7	„	7
Holbæk	262	128	390	5	„	5	2	„	2
Sorø	183	70	253	7	„	7	1	„	1
Præstø	137	68	205	1	„	1	„	„	„
Bornholms	6	1	7	„	„	„	1	„	1
Maribo	93	69	162	2	„	2	„	„	„
Odense	183	87	270	4	„	4	1	„	1
Svendborg	125	58	183	11	„	11	„	1	1
Ialt . . .	1856	1147	3003	52	„	52	16	1	17
Jyllands Amter:									
Hjørring	44	22	66	2	1	3	1	„	1
Thisted	137	71	208	4	1	5	„	„	„
Aalborg	210	108	318	11	1	12	3	2	5
Viborg	161	51	212	1	„	1	„	„	„
Randers	294	107	401	9	1	10	4	1	5
Aarhus	524	226	750	19	1	20	8	„	8
Vejle	252	74	326	6	„	6	2	„	2
Ringkjøbing	73	15	88	2	„	2	„	„	„
Ribe	55	35	90	1	„	1	„	„	„
Ialt . . .	1750	709	2459	55	5	60	18	3	21
Kjøbenhavn	8786	3797	12583	241	10	251	130	18	148
Øerne (u. Kbhvn.)	1856	1147	3003	52	„	52	16	1	17
Jylland	1750	709	2459	55	5	60	18	3	21
Tilsammen . . .	12392	5653	18045	348	15	363	164	22	186

huse, eller som der ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab, Spiritus fremkaldte Sygdomme i Aaret

1872.

grebne af andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af Drankergalskab.			Brændevinssygdom.			ejeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
59	6	65	469	351	820	26	"	26	10	2	12	6	"	6
4	1	5	56	57	113	6	"	6	"	"	"	2	"	2
"	"	"	24	10	34	2	"	2	1	"	1	"	"	"
"	"	"	10	5	15	2	"	2	"	"	"	"	"	"
"	"	"	12	7	19	1	"	1	"	"	"	"	"	"
"	"	"	9	5	14	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	3	1	4	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	1	15	6	21	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	9	7	16	1	"	1	"	"	"	"	"	"
5	1	6	138	98	236	12	"	12	1	"	1	2	"	2
"	"	"	1	1	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	2	3	5	1	1	2	"	"	"	"	"	"
"	"	"	24	16	40	2	1	3	"	1	1	"	"	"
20	"	20	3	4	7	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	"	2	23	12	35	"	"	"	2	"	2	"	"	"
5	2	7	47	29	76	4	"	4	2	"	2	3	1	4
2	1	3	18	9	27	2	"	2	1	"	1	"	"	"
"	"	"	3	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	11	2	13	"	"	"	"	"	"	"	"	"
29	3	32	132	76	208	9	2	11	5	1	6	3	1	4
59	6	65	469	351	820	26	"	26	10	2	12	6	"	6
5	1	6	138	98	236	12	"	12	1	"	1	2	"	2
29	3	32	132	76	208	9	2	11	5	1	6	3	1	4
93	10	103	739	525	1264	47	2	49	16	3	19	11	1	12

Oversigt over Antallet af Personer, som have været paa Syge
Brændevinssygdom eller andre ved

	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf an					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	8246	3408	11654	288	8	296	212	17	229
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	489	529	1018	20	"	20	6	"	6
Frederiksborg	532	209	741	6	1	7	3	"	3
Holbæk	289	124	413	1	"	1	1	"	1
Sorø	187	60	247	3	"	3	1	"	1
Præstø	120	47	167	1	"	1	"	"	"
Bornholms	4	3	7	1	"	1	"	"	"
Maribo	141	44	185	"	"	"	"	"	"
Odense	150	94	244	7	"	7	4	"	4
Svendborg	75	34	109	"	"	"	"	"	"
Ialt . . .	1987	1144	3131	39	1	40	15	"	15
Jyllands Amter:									
Hjørring	55	22	77	2	1	3	"	1	1
Thisted	108	73	181	5	1	6	"	"	"
Aalborg	164	111	275	2	1	3	12	2	14
Viborg	154	52	206	5	1	6	1	"	1
Randers	267	105	372	9	"	9	2	2	4
Aarhus	474	216	690	19	2	21	9	"	9
Vejle	200	77	277	9	"	9	2	"	2
Ringkjøbing	40	25	65	2	1	3	"	"	"
Ribe	75	23	98	3	"	3	"	"	"
Ialt . . .	1537	704	2241	56	7	63	26	5	31
Kjøbenhavn	8246	3408	11654	288	8	296	212	17	229
Øerne (u. Kjøbenh.)	1987	1144	3131	39	1	40	15	"	15
Jylland	1537	704	2241	56	7	63	26	5	31
Tilsammen . . .	11770	5256	17026	383	16	399	253	22	275

huse, eller som der ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab, Spiritus fremkaldte Sygdomme i Aaret

1873.

grebne af andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af Drankergalskab.			Brændevinssygdom.			sjeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
59	4	63	479	300	779	44	1	45	6	1	7	8	„	8
4	1	5	44	36	80	7	„	7	„	„	„	1	„	1
„	„	„	22	10	32	2	„	2	„	„	„	„	„	„
1	„	1	19	4	23	„	„	„	1	„	1	„	„	„
„	„	„	21	8	29	2	„	2	1	„	1	„	„	„
„	„	„	5	6	11	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	5	4	9	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	21	6	27	3	„	3	„	„	„	1	„	1
2	„	2	5	3	8	„	„	„	„	„	„	„	„	„
7	1	8	142	77	219	14	„	14	2	„	2	2	„	2
1	„	1	2	„	2	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	5	4	9	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	15	12	27	„	„	„	1	„	1	„	„	„
20	„	20	7	5	12	1	„	1	„	„	„	„	„	„
1	„	1	20	9	29	2	„	2	1	„	1	„	„	„
7	3	10	30	19	49	4	1	5	1	„	1	3	1	4
3	„	3	13	9	22	„	„	„	1	„	1	„	„	„
„	1	1	4	1	5	„	„	„	„	„	„	„	1	1
„	„	„	3	6	9	„	„	„	„	„	„	„	„	„
32	4	36	99	65	164	7	1	8	4	„	4	3	2	5
59	4	63	479	300	779	44	1	45	6	1	7	8	„	8
7	1	8	142	77	219	14	„	14	2	„	2	2	„	2
32	4	36	99	65	164	7	1	8	4	„	4	3	2	5
98	9	107	720	442	1162	65	2	67	12	1	13	13	2	15

Oversigt over Antallet af Personer, som have været paa Syge
Brændevinssygdom eller andre ved

	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf an					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	8313	3468	11781	276	24	300	205	21	226
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	446	546	992	22	"	22	8	"	8
Frederiksborg	500	224	724	8	"	8	7	1	8
Holbæk	295	132	427	5	"	5	2	"	2
Sorø	225	80	305	11	"	11	3	"	3
Præstø	121	47	168	5	"	5	2	1	3
Bornholms	2	3	5	1	"	1	"	"	"
Maribo	155	58	213	2	"	2	1	"	1
Odense	177	118	295	7	"	7	3	"	3
Svendborg	86	34	120	3	"	3	2	"	2
Ialt	2007	1242	3249	64	"	64	28	2	30
Jyllands Amter:									
Hjørring	49	21	70	2	"	2	2	"	2
Thisted	124	81	205	3	"	3	"	"	"
Aalborg	189	134	323	8	2	10	12	5	17
Viborg	167	43	210	4	"	4	1	"	1
Randers	278	115	393	7	3	10	2	3	5
Aarhus	415	193	608	13	"	13	5	1	6
Vejle	189	91	280	10	"	10	"	"	"
Ringkjøbing	33	16	49	2	"	2	1	"	1
Ribe	110	27	137	4	"	4	"	"	"
Ialt	1554	721	2275	53	5	58	23	9	32
Kjøbenhavn	8313	3468	11781	276	24	300	205	21	226
Øerne (u. Kjøbenh.)	2007	1242	3249	64	"	64	28	2	30
Jylland	1554	721	2275	53	5	58	23	9	32
Tilsammen	11874	5431	17305	393	29	422	256	32	288

huse, eller som der ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab, Spiritus fremkaldte Sygdomme i Aaret

1874.

grebne af andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af Drankergalskab.			Brændevinssygdom.			øjeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
72	6	78	543	319	862	53	2	55	11	1	12	5	"	5
8	"	8	64	61	125	9	"	9	3	"	3	1	"	1
"	"	"	16	7	23	1	"	1	"	"	"	"	"	"
"	"	"	17	8	25	2	"	2	"	"	"	"	"	"
3	"	3	24	6	30	2	"	2	3	"	3	"	"	"
"	"	"	8	3	11	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	7	2	9	1	"	1	"	"	"	"	"	"
1	"	1	21	19	40	"	"	"	1	"	1	"	"	"
"	"	"	9	3	12	1	"	1	2	"	2	"	"	"
12	"	12	167	109	276	16	"	16	9	"	9	1	"	1
"	"	"	4	1	5	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	4	1	5	1	"	1	"	"	"	"	"	"
1	"	1	12	11	23	"	"	"	2	"	2	"	"	"
20	"	20	6	4	10	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	1	2	23	17	40	1	2	3	1	2	3	"	"	"
6	1	7	53	18	71	4	"	4	2	"	2	3	"	3
"	"	"	19	6	25	1	"	1	"	"	"	"	"	"
"	"	"	7	"	7	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	9	4	13	"	"	"	"	"	"	"	"	"
28	2	30	137	62	199	7	2	9	5	2	7	3	"	3
72	6	78	543	319	862	53	2	55	11	1	12	5	"	5
12	"	12	167	109	276	16	"	16	9	"	9	1	"	1
28	2	30	137	62	199	7	2	9	5	2	7	3	"	3
112	8	120	847	490	1337	76	4	80	25	3	28	9	"	9

Oversigt over Antallet af Personer, som have været paa Syge
Brændevinssygdom eller andre ved

	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf an					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	8819	3824	12643	310	8	318	333	21	354
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	483	563	1046	26	"	26	24	2	26
Frederiksborg	490	234	724	9	"	9	4	"	4
Holbæk	285	156	441	6	"	6	1	"	1
Sorø	243	101	344	7	"	7	2	"	2
Præstø	118	51	169	3	"	3	2	"	2
Bornholms	5	2	7	"	"	"	2	"	2
Maribo	171	56	227	1	"	1	"	"	"
Odense	195	151	346	3	"	3	2	"	2
Svendborg	115	59	174	5	"	5	1	1	2
Ialt . . .	2105	1373	3478	60	"	60	38	3	41
Jyllands Amter:									
Hjørring	41	28	69	"	"	"	1	"	1
Thisted	120	79	199	1	"	1	1	1	2
Aalborg	201	96	297	16	"	16	13	2	15
Viborg	138	50	188	2	"	2	"	"	"
Randers	273	123	396	10	"	10	4	"	4
Aarhus	506	247	753	29	1	30	14	5	19
Vejle	226	81	307	21	"	21	2	1	3
Ringkjøbing	84	36	120	4	"	4	"	"	"
Ribe	70	31	101	3	"	3	1	"	1
Ialt . . .	1659	771	2430	86	1	87	36	9	45
Kjøbenhavn	8819	3824	12643	310	8	318	333	21	354
Øerne (u. Kbhvn.)	2105	1373	3478	60	"	60	38	3	41
Jylland	1659	771	2430	86	1	87	36	9	45
Tilsammen . . .	12583	5968	18551	456	9	465	407	33	440

huse, eller som der ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab,
Spiritus fremkaldte Sygdomme i Aaret

1875.

grebne af			Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af								
andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.						Drankergalskab.			Brændevinssygdom.			sjeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
89	4	93	523	388	911	47	„	47	17	3	20	6	„	6
13	3	16	69	78	147	10	„	10	2	„	2	„	„	„
„	„	„	26	11	37	„	„	„	1	„	1	„	„	„
„	„	„	24	8	32	1	„	1	„	„	„	„	„	„
1	„	1	21	12	33	1	„	1	„	„	„	„	„	„
„	„	„	6	3	9	1	„	1	„	„	„	„	„	„
„	„	„	1	„	1	1	„	1	„	„	„	„	„	„
„	„	„	6	1	7	„	„	„	„	„	„	„	„	„
1	„	1	26	12	38	1	„	1	„	„	„	„	„	„
3	1	4	16	7	23	1	„	1	„	„	„	„	„	„
18	4	22	195	132	327	16	„	16	3	„	3	„	„	„
„	„	„	3	1	4	„	„	„	1	„	1	„	„	„
1	„	1	4	1	5	1	„	1	„	„	„	„	„	„
„	„	„	21	8	29	3	„	3	2	„	2	„	„	„
20	„	20	13	1	14	„	„	„	„	„	„	„	„	„
1	1	2	23	19	42	1	„	1	2	„	2	„	„	„
7	2	9	66	41	107	7	1	8	2	2	4	4	1	5
2	1	3	28	5	33	2	„	2	2	„	2	„	„	„
„	„	„	6	3	9	1	„	1	„	„	„	„	„	„
„	„	„	9	1	10	„	„	„	1	„	1	„	„	„
31	4	35	173	80	253	15	1	16	10	2	12	4	1	5
89	4	93	523	388	911	47	„	47	17	3	20	6	„	6
18	4	22	195	132	327	16	„	16	3	„	3	„	„	„
31	4	35	173	80	253	15	1	16	10	2	12	4	1	5
138	12	150	891	600	1491	78	1	79	30	5	35	10	1	11

Oversigt over Antallet af Personer, som have været paa Syge
Brændevinssygdom eller andre ved

	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf an					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	8878	3666	12544	308	22	330	265	21	286
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	522	490	1012	13	"	13	30	1	31
Frederiksborg	471	274	745	12	1	13	3	1	4
Holbæk	179	98	277	3	"	3	2	"	2
Sorø	193	45	238	6	"	6	7	"	7
Præstø	119	59	178	11	"	11	1	"	1
Bornholms	2	"	2	"	"	"	2	"	2
Maribo	114	53	167	5	"	5	"	"	"
Odense	239	158	397	9	2	11	11	"	11
Svendborg	114	52	166	6	"	6	2	"	2
Ialt	1953	1229	3182	65	3	68	58	2	60
Jyllands Amter:									
Hjørring	48	26	74	2	"	2	1	"	1
Thisted	126	64	190	4	2	6	"	"	"
Aalborg	200	106	306	10	1	11	13	3	16
Viborg	151	53	204	3	"	3	1	1	2
Randers	255	101	356	13	"	13	8	1	9
Aarhus	587	280	867	19	1	20	21	4	25
Vejle	195	78	273	9	1	10	1	"	1
Ringkjøbing	81	39	120	1	1	2	"	1	1
Ribe	58	30	88	3	"	3	1	"	1
Ialt	1701	777	2478	64	6	70	46	10	56
Kjøbenhavn	8878	3666	12544	308	22	330	265	21	286
Øerne (u. Kjøbenh.)	1953	1229	3182	65	3	68	58	2	60
Jylland	1701	777	2478	64	6	70	46	10	56
Tilsammen	12532	5672	18204	437	31	468	369	33	402

huse, eller som der ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab, Spiritus fremkaldte Sygdomme i Aaret

1876.

grebne af andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af Drankergalskab.			Brænderinssygdom.			øjeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
57	5	62	505	288	793	43	1	44	17	1	18	3	"	3
3	"	3	47	59	106	12	"	12	6	1	7	2	"	2
2	"	2	25	17	42	4	"	4	"	"	"	1	"	1
3	"	3	12	4	16	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	1	15	6	21	"	"	"	1	"	1	"	"	"
"	"	"	11	2	13	1	"	1	"	"	"	"	"	"
"	"	"	2	"	2	1	"	1	1	"	1	"	"	"
"	"	"	7	"	7	2	"	2	"	"	"	"	"	"
4	"	4	46	23	69	2	"	2	1	"	1	1	"	1
"	"	"	18	6	24	2	"	2	"	1	1	"	"	"
13	"	13	183	117	300	24	"	24	9	2	11	4	"	4
"	"	"	5	1	6	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	5	4	9	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	"	2	21	12	33	1	"	1	5	"	5	"	"	"
20	"	20	11	1	12	"	"	"	"	"	"	"	"	"
3	1	4	25	18	43	1	"	1	2	1	3	"	1	1
7	2	9	66	47	113	3	1	4	2	2	4	3	1	4
3	1	4	18	11	29	2	1	3	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	7	7	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	10	4	14	"	"	"	1	"	1	"	"	"
35	4	39	161	105	266	7	2	9	10	3	13	3	2	5
57	5	62	505	288	793	43	1	44	17	1	18	3	"	3
13	"	13	183	117	300	24	"	24	9	2	11	4	"	4
35	4	39	161	105	266	7	2	9	10	3	13	3	2	5
105	9	114	849	510	1359	74	3	77	36	6	42	10	2	12

Oversigt over Antallet af Personer, som have været paa Syge
Brændevinssygdom eller andre ved

	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf an					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	8751	3655	12406	273	26	299	280	19	299
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	454	576	1030	26	"	26	30	5	35
Frederiksborg	490	246	736	7	1	8	10	"	10
Holbæk	185	130	315	2	"	2	3	1	4
Sorø	169	55	224	4	"	4	4	"	4
Præstø	103	48	151	3	"	3	2	"	2
Bornholms	4	1	5	1	1	2	"	"	"
Maribo	67	52	119	4	"	4	2	1	3
Odense	224	131	355	11	"	11	6	"	6
Svendborg	95	68	163	5	"	5	4	1	5
Ialt . . .	1791	1307	3098	63	2	65	61	8	69
Jyllands Amter:									
Hjørring	43	19	62	1	"	1	"	"	"
Thisted	111	72	183	6	"	6	1	"	1
Aalborg	170	86	256	9	1	10	10	7	17
Viborg	114	36	150	3	1	4	"	"	"
Randers	234	101	335	17	"	17	4	1	5
Aarhus	540	239	779	27	1	28	12	2	14
Vejle	190	68	258	12	1	13	4	"	4
Ringkjøbing	103	52	155	3	"	3	1	"	1
Ribe	54	29	83	"	1	1	2	"	2
Ialt . . .	1559	702	2261	78	5	83	34	10	44
Kjøbenhavn	8751	3655	12406	273	26	299	280	19	299
Øerne (u. Kbhvn.)	1791	1307	3098	63	2	65	61	8	69
Jylland	1559	702	2261	78	5	83	34	10	44
Tilsammen . . .	12101	5664	17765	414	33	447	375	37	412

huse, eller som der ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab, Spiritus fremkaldte Sygdomme i Aaret

1877.

grebne af andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af Drankergalskab.			Brændevinssygdom.			ejeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
59	5	64	473	312	785	22	7	29	8	2	10	2	1	3
10	"	10	44	68	112	8	1	9	4	"	4	"	"	"
2	"	2	16	12	28	1	"	1	"	"	"	1	"	1
4	"	4	15	6	21	"	"	"	"	1	1	"	"	"
"	"	"	19	7	26	1	"	1	2	"	2	1	"	1
"	"	"	10	2	12	3	"	3	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	6	2	8	1	"	1	1	"	1	"	"	"
2	"	2	36	28	64	4	"	4	"	"	"	"	"	"
2	"	2	6	8	14	"	"	"	1	"	1	"	"	"
20	"	20	152	133	285	18	1	19	8	1	9	2	"	2
"	"	"	3	1	4	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	1	6	4	10	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	"	2	17	11	28	1	"	1	2	1	3	"	"	"
20	"	20	8	4	12	"	"	"	"	"	"	"	"	"
4	"	4	26	14	40	"	"	"	"	"	"	"	"	"
9	3	12	58	45	103	6	1	7	2	"	2	4	1	5
"	"	"	25	12	37	1	"	1	2	"	2	"	"	"
"	"	"	8	1	9	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	6	6	12	"	"	"	"	"	"	"	"	"
36	3	39	157	98	255	8	1	9	6	1	7	4	1	5
59	5	64	473	312	785	22	7	29	8	2	10	2	1	3
20	"	20	152	133	285	18	1	19	8	1	9	2	"	2
36	3	39	157	98	255	8	1	9	6	1	7	4	1	5
115	8	123	782	543	1325	48	9	57	22	4	26	8	2	10

Oversigt over Antallet af Personer, som have været paa Syge
Brændevinssygdom eller andre ved

	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf an					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils..	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	8625	4090	12715	283	11	294	279	22	301
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	514	548	1062	32	"	32	31	1	32
Frederiksborg	520	253	773	2	"	2	7	"	7
Holbæk	205	115	320	5	"	5	6	"	6
Sorø	194	101	295	9	"	9	3	"	3
Præstø	121	58	179	4	"	4	"	"	"
Bornholms	5	2	7	1	"	1	1	"	1
Maribo	79	50	129	"	"	"	2	1	3
Odense	351	166	517	10	"	10	1	"	1
Svendborg	120	53	173	8	"	8	1	1	2
Ialt . . .	2109	1346	3455	71	"	71	52	3	55
Jyllands Amter:									
Hjørring	45	16	61	"	"	"	2	"	2
Thisted	154	69	223	4	"	4	1	"	1
Aalborg	174	103	277	12	1	13	13	5	18
Viborg	133	21	154	5	"	5	"	"	"
Randers	296	114	410	5	"	5	5	"	5
Aarhus	511	319	830	19	1	20	10	4	14
Vejle	252	79	331	9	"	9	7	"	7
Ringkjøbing	113	71	184	1	"	1	"	"	"
Ribe	69	27	96	1	"	1	1	"	1
Ialt . . .	1747	819	2566	56	2	58	39	9	48
Kjøbenhavn	8625	4090	12715	283	11	294	279	22	301
Øerne (u. Kbbvn.)	2109	1346	3455	71	"	71	52	3	55
Jylland	1747	819	2566	56	2	58	39	9	48
Tilsammen	12481	6255	18736	410	13	423	370	34	404

huse, eller som der ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab, Spiritus fremkaldte Sygdomme i Aaret

1878.

grebne af andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af Drankergalskab.			Brændevinssygdom.			øjeblikkelig eller stadig unaadelig Nydelse af Spiritus.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
127	12	139	465	353	818	32	3	35	14	„	14	4	1	5
18	„	18	61	64	125	12	„	12	3	„	3	1	1	2
„	„	„	31	15	46	2	„	2	„	„	„	„	„	„
3	„	3	15	16	31	3	„	3	2	„	2	1	„	1
„	„	„	14	11	25	1	„	1	1	„	1	„	„	„
„	„	„	12	6	18	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	1	„	1	„	„	„	„	„	„	„	„	„
2	„	2	39	25	64	1	„	1	„	„	„	„	„	„
1	„	1	9	4	13	1	„	1	„	1	1	1	„	1
24	„	24	182	141	323	20	„	20	6	1	7	3	1	4
„	„	„	6	2	8	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	5	2	7	2	1	3	„	„	„	„	„	„
2	„	2	22	14	36	3	1	4	1	„	1	„	„	„
20	„	20	8	„	8	1	„	1	„	„	„	„	„	„
5	„	5	15	9	24	„	„	„	1	„	1	„	„	„
16	„	16	51	38	89	5	„	5	2	1	3	4	„	4
2	„	2	11	10	21	1	„	1	1	„	1	„	„	„
„	1	1	4	3	7	1	„	1	„	„	„	„	„	„
„	„	„	3	3	6	„	„	„	„	„	„	„	„	„
45	1	46	125	81	206	13	2	15	5	1	6	4	„	4
127	12	139	465	353	818	32	3	35	14	„	14	4	1	5
24	„	24	182	141	323	20	„	20	6	1	7	3	1	4
45	1	46	125	81	206	13	2	15	5	1	6	4	„	4
196	13	209	772	575	1347	65	5	70	25	2	27	11	2	13

Oversigt over Antallet af Personer, som have været paa Syge
Brændevinssygdom eller andre ved

	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf an					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	9669	4158	13827	321	16	337	276	31	307
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	595	520	1115	26	2	28	32	1	33
Frederiksborg	526	263	789	3	"	3	14	"	14
Holbæk	253	134	387	8	"	8	8	"	8
Sorø	267	75	342	20	"	20	6	"	6
Præstø	190	67	257	8	"	8	2	"	2
Bornholms	6	"	6	2	"	2	"	"	"
Maribo	102	57	159	3	"	3	"	"	"
Odense	421	184	605	17	"	17	8	1	9
Svendborg	155	45	200	7	"	7	1	"	1
Ialt . . .	2515	1345	3860	94	2	96	71	2	73
Jyllands Amter:									
Hjørring	58	15	73	3	"	3	"	"	"
Thisted	145	80	225	6	"	6	"	"	"
Aalborg	186	118	304	5	1	6	11	3	14
Viborg	230	59	289	6	"	6	1	"	1
Randers	396	147	543	14	"	14	3	1	4
Aarhus	587	305	892	25	1	26	26	3	29
Vejle	301	67	368	11	"	11	8	"	8
Ringkjøbing	112	58	170	2	1	3	2	"	2
Ribe	100	29	129	2	1	3	2	1	3
Ialt . . .	2115	878	2993	74	4	78	53	8	61
Kjøbenhavn	9669	4158	13827	321	16	337	276	31	307
Øerne (u. Kjøbenh.)	2515	1345	3860	94	2	96	71	2	73
Jylland	2115	878	2993	74	4	78	53	8	61
Tilsammen . . .	14299	6381	20680	489	22	511	400	41	441

huse, eller som der ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab, Spiritus fremkaldte Sygdomme i Aaret

1879.

grebne af andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af Drankergalskab.			Brændevinssygdom.			øjeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
134	19	153	620	348	968	44	2	46	19	"	19	5	1	6
7	1	8	65	54	119	11	"	11	5	"	5	3	"	3
4	"	4	29	9	38	1	"	1	1	"	1	"	"	"
3	"	3	14	13	27	2	"	2	1	"	1	2	"	2
"	"	"	18	12	30	2	"	2	2	"	2	"	"	"
"	"	"	6	8	14	2	"	2	"	"	"	"	"	"
"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	3	1	4	"	"	"	"	"	"	"	"	"
4	1	5	23	19	42	1	"	1	1	"	1	1	"	1
2	"	2	15	7	22	2	"	2	"	"	"	"	"	"
20	2	22	174	123	297	21	"	21	10	"	10	6	"	6
"	"	"	8	"	8	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	3	5	8	1	"	1	"	"	"	"	"	"
"	"	"	21	18	39	2	"	2	3	2	5	"	"	"
20	"	20	13	6	19	1	"	1	"	"	"	"	"	"
5	1	6	27	17	44	"	"	"	"	"	"	1	"	1
19	2	21	64	38	102	4	1	5	1	"	1	5	2	7
4	"	4	14	4	18	"	"	"	1	"	1	"	"	"
"	"	"	4	1	5	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	8	7	15	1	"	1	2	"	2	"	"	"
48	3	51	162	96	258	9	1	10	7	2	9	6	2	8
134	19	153	620	348	968	44	2	46	19	"	19	5	1	6
20	2	22	174	123	297	21	"	21	10	"	10	6	"	6
48	3	51	162	96	258	9	1	10	7	2	9	6	2	8
202	24	226	956	567	1523	74	3	77	36	2	38	17	3	20

Oversigt over Antallet af Personer, som have været paa Syge
Brændevinssygdom eller andre ved

	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf an					
				Drukkergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	9457	4128	13585	369	14	383	312	34	346
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	558	671	1229	45	1	46	39	2	41
Frederiksborg	762	406	1168	20	"	20	21	"	21
Holbæk	292	143	435	6	"	6	7	"	7
Sorø	232	105	337	22	"	22	3	"	3
Præstø	233	188	421	13	"	13	2	"	2
Bornholms	3	"	3	2	"	2	"	"	"
Maribo	98	58	156	5	"	5	"	"	"
Odense	451	230	681	30	2	32	6	"	6
Svendborg	119	63	182	3	"	3	3	"	3
Ialt . . .	2748	1864	4612	146	3	149	81	2	83
Jyllands Amter:									
Hjørring	40	29	69	1	"	1	1	2	3
Thisted	179	85	264	4	"	4	"	"	"
Aalborg	194	144	338	6	1	7	8	1	9
Viborg	152	92	244	4	"	4	"	"	"
Randers	353	134	487	24	1	25	13	1	14
Aarhus	665	367	1032	26	6	32	31	3	34
Vejle	283	93	376	16	1	17	9	"	9
Ringkjøbing	134	64	198	5	"	5	1	"	1
Ribe	89	29	118	3	2	5	1	"	1
Ialt . . .	2089	1037	3126	89	11	100	64	7	71
Kjøbenhavn	9457	4128	13585	369	14	383	312	34	346
Øerne (u. Kjøbenh.)	2748	1864	4612	146	3	149	81	2	83
Jylland	2089	1037	3126	89	11	100	64	7	71
Tilsammen . . .	14294	7029	21323	604	28	632	457	43	500

huse, eller som der ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab, Spiritus fremkaldte Sygdomme i Aaret

1880.

grebne af andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af Drankergalskab.			Brændevinssygdom.			øjeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
141	24	165	622	328	950	46	2	48	24	4	28	3	"	3
22	2	24	69	56	125	11	"	11	9	"	9	1	"	1
9	"	9	38	16	54	4	"	4	4	"	4	1	"	1
5	"	5	21	5	26	1	"	1	"	"	"	"	"	"
"	"	"	26	10	36	2	"	2	1	"	1	"	"	"
1	"	1	10	12	22	2	"	2	1	"	1	1	"	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	"	2	8	4	12	2	"	2	"	"	"	1	"	1
2	"	2	29	34	63	2	"	2	2	"	2	"	"	"
1	"	1	13	8	21	"	"	"	"	"	"	1	"	1
42	2	44	214	145	359	24	"	24	17	"	17	5	"	5
1	"	1	"	3	3	"	"	"	"	2	2	"	"	"
"	1	1	3	4	7	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	16	8	24	1	"	1	1	"	1	"	"	"
20	"	20	2	4	6	"	"	"	"	"	"	"	"	"
5	"	5	28	13	41	3	"	3	2	"	2	1	"	1
16	2	18	64	42	106	3	1	4	5	1	6	3	1	4
4	"	4	18	12	30	"	"	"	1	"	1	"	"	"
2	"	2	8	2	10	"	"	"	1	"	1	2	"	2
"	"	"	5	1	6	"	"	"	"	"	"	"	"	"
48	3	51	144	89	233	7	1	8	10	3	13	6	1	7
141	24	165	622	328	950	46	2	48	24	4	28	3	"	3
42	2	44	214	145	359	24	"	24	17	"	17	5	"	5
48	3	51	144	89	233	7	1	8	10	3	13	6	1	7
231	29	260	980	562	1542	77	3	80	51	7	58	14	1	15

Oversigt over Antallet af Personer, som have været paa Syge
Brændevinssygdom eller andre ved

	1871—80								
	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf an					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	89086	38734	127820	2917	143	3060	2418	221	2639
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	4893	5270	10163	253	3	256	213	13	226
Frederiksborg	5154	2538	7692	80	3	83	80	2	82
Holbæk	2486	1287	3773	45	"	45	32	1	33
Sorø	2182	776	2958	91	"	91	31	"	31
Præstø	1412	700	2112	55	"	55	12	1	13
Bornholms	47	15	62	9	1	10	6	1	7
Maribo	1158	547	1705	26	"	26	5	2	7
Odense	2591	1434	4025	102	4	106	45	1	46
Svendborg	1136	508	1644	49	1	50	14	4	18
Ialt . .	21059	13075	34134	710	12	722	438	25	463
Jyllands Amter:									
Hjørring	530	226	756	13	2	15	9	3	12
Thisted	1303	740	2043	37	4	41	3	1	4
Aalborg	1914	1131	3045	95	9	104	99	31	130
Viborg	1549	493	2042	37	2	39	4	1	5
Randers	2962	1176	4138	110	5	115	47	11	58
Aarhus	5327	2596	7923	211	14	225	141	25	166
Vejle	2295	786	3081	106	5	111	37	1	38
Ringkjøbing	828	397	1225	22	3	25	5	1	6
Ribe	728	290	1018	20	4	24	8	1	9
Ialt . . .	17436	7835	25271	651	48	699	353	75	428
Kjøbenhavn	89086	38734	127820	2917	143	3060	2418	221	2639
Øerne (ud. Kjøbenh.)	21059	13075	34134	710	12	722	438	25	463
Jylland	17436	7835	25271	651	48	699	353	75	428
Tilsammen	127581	59644	187225	4278	203	4481	3209	321	3530

huse, eller som der ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab, Spiritus fremkaldte Sygdomme i Aarene

tilsammen.

grebne af andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af Drankergalskab.			Brændevinssygdom.			øjeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
872	89	961	5279	3415	8694	393	18	411	136	15	151	45	3	48
92	8	100	576	565	1141	96	1	97	36	1	37	11	1	12
17	"	17	252	121	373	19	"	19	7	"	7	3	"	3
19	"	19	156	74	230	12	"	12	4	1	5	3	"	3
6	"	6	184	85	269	13	"	13	12	"	12	1	"	1
1	"	1	82	50	132	10	"	10	1	"	1	1	"	1
"	"	"	7	1	8	2	"	2	1	"	1	"	"	"
2	"	2	51	16	67	8	"	8	1	"	1	1	"	1
18	1	19	281	189	470	15	"	15	5	"	5	4	"	4
14	1	15	105	59	164	8	"	8	3	2	5	2	"	2
169	10	179	1694	1160	2854	183	1	184	70	4	74	26	1	27
2	"	2	35	12	47	"	"	"	1	2	3	"	"	"
2	1	3	38	28	66	6	2	8	"	"	"	"	"	"
7	"	7	187	122	309	16	2	18	18	4	22	"	"	"
200	"	200	76	29	105	5	"	5	"	"	"	"	"	"
28	4	32	228	140	368	8	2	10	11	3	14	2	1	3
96	18	114	546	340	886	44	6	50	22	7	29	34	9	43
20	3	23	182	91	273	9	1	10	11	"	11	"	"	"
2	2	4	46	19	65	2	"	2	1	"	1	2	1	3
"	"	"	66	39	105	1	"	1	4	"	4	"	"	"
357	28	385	1404	820	2224	91	13	104	68	16	84	38	11	49
872	89	961	5279	3415	8694	393	18	411	136	15	151	45	3	48
169	10	179	1694	1160	2854	183	1	184	70	4	74	26	1	27
357	28	385	1404	820	2224	91	13	104	68	16	84	38	11	49
1398	127	1525	8377	5395	13772	667	32	699	274	35	309	109	15	124

Paa de Sygehuse, hvorfra overhovedet Oplysninger ere indkomne, er der altsaa ifølge foranstaaende Sammenstilling behandlet ialt 187225 Personer, hvoraf 13772 eller omtrent 7,4 pCt. døde. Af de Syge behandledes for Drankergalskab ialt 4481 Personer, for Brændevinssygdom 3530 og for andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme 1525, tilsammen altsaa 9536 Personer eller 5,1 pCt. Af dette Antal døde 1132, saa at 11,9 pCt. eller omtrent en Ottendedel af Tilfældene havde dødelig Udgang. Dødsfaldene fordelte sig saaledes, at 699 Personer døde af Drankergalskab, 309 af Brændevinssygdom og 124 af andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme. Da der i Danmark gjennemsnitlig aarlig afgaar ved Døden noget over 38000 Mennesker, repræsenterer det nævnte Antal Døde følgelig kun henved 4 pCt. af samtlige Dødsfald, men det lod sig alligevel tænke, at de fleste af de Dødsfald, som foraarsages ved Nydelse af Spiritus, vare komne med. Til Vejledning med Hensyn til dette Spørgsmaal tjener, at der i Henhold til Statistisk Tabelværk 4de Række Litra A Nr. 2 i Aarene 1876—1879 i Byerne døde 1,28 pCt. af samtlige Døde som Følge af Misbrug af Drik. Hvis dette Tal holder Stik for hele Landet, skulde der i Tidsrummet fra 1871—80 være død henved 5000 Mennesker af disse Sygdomme; men sammenlignet hermed udgjør de fra Sygehusene opgivne Tal kun imellem en Fjerdedel og en Femtedel. Det er altsaa en forholdsvis mindre Del af de ved Drik fremkaldte Dødsfald, som vi kunne antage at have faaet opgivet, men det maa ogsaa erindres, ikke alene at mange Sygehuse og Hospitaler ikke have kunnet tilvejebringe de nødvendige Oplysninger om Spørgsmaalet, men fremfor alt at selvfølgelig mange Personer ere døde af de her omhandlede Sygdomme i de private Hjem. Hovedvanskeligheden ved at be-

Antal af Personer, der i hele Landet har for Sygdomme, foranledigede ved

Aar.	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf angrebne af					
				Drankergalskab.			Brændevinssyge.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
1871	13255	6335	19590	344	7	351	158	24	182
1872	12392	5653	18045	348	15	363	164	22	186
1873	11770	5256	17026	383	16	399	253	22	275
1874	11874	5431	17305	393	29	422	256	32	288
1875	12583	5968	18551	456	9	465	407	33	440
1876	12532	5672	18204	437	31	468	369	33	402
1877	12101	5664	17765	414	33	447	375	37	412
1878	12481	6255	18736	410	13	423	370	34	404
1879	14299	6381	20680	489	22	511	400	41	441
1880	14294	7029	21323	604	28	632	457	43	500
Ialt	127581	59644	187225	4278	203	4481	3209	321	3530

handle den Statistik, man kan samle fra Hospitaler og Sygehuse, liggêr altid deri, at man langtfra faar alle de Tilfælde med, der ere indtrufne i Befolkningen, af hvilken Grund man aldrig kan benytte Tallene til at beregne, hvor stor en Del af Befolkningen der angribes eller dør af de forskjellige Sygdomme, saa meget desto mere som der ogsaa med Hensyn til Hyppigheden af Indlæggelse paa Hospital selvfølgelig anvendes forskjellig Fremgangsmaade, hvad enten man ser hen til Sygdommenes Beskaffenhed alene eller ogsaa til den Samfundsklasse, hvortil vedkommende Syge henhøre.

Det bør tilføjes, at man end ikke tør antage, at man ved de nævnte Tal har faaet alle dem med, som virkelig ere døde paa Sygehusene af Drik som Dødsaarsag. I saa Henseende kan en Skrivelse fra Kjøbenhavns almindelige Hospital anføres, hvor det hedder «at for de Dødes Vedkommende vilde Besvarelsen blive aldeles vildledende, naar man her skulde holde sig til Dødsattesterne, thi selv hvor Brændevinssygdom har været Aarsag f. Eks. til Nyresygdom eller anden indvortes Svaghed, vil dette ikke findes anført i Dødsattesterne, dels fordi i de fleste Tilfælde dette kun vil være et Skjøn, man som saadant ikke vil anse sig beføjet til at attestere, dels anføres det ikke af humant Hensyn til den Afdødes Paarørende. Som Dødsaarsag vil derfor ene være angivet den eller de organiske Sygdomme, der have været tilstede».

Af disse Grunde kan man heller ikke paa dette Punkt vente at faa en fyldestgjørende Besvarelse af de Spørgsmaal, der ere stillede; man maa tage Tallene som de ere, og nøjes med de ubestemte og vage Slutninger, som lade sig uddrage deraf.

Forholdenes Udvikling i det behandlede Tiaar lader sig undersøge i de efterfølgende Oversigter.

været under Behandling paa Hospitaler o. s. v. overdreven Nydelse af Spiritus:

			Af 100 Syge angrebes af								
andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Drankergalskab.			Brændevinssyge.			andre ved Spiritus foaanledigede Sygdomme.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
108	5	113	2,6	0,1	1,8	1,2	0,4	1,0	0,8	0,1	0,6
93	10	103	2,8	0,3	2,0	1,3	0,4	1,0	0,8	0,2	0,6
98	9	107	3,3	0,3	2,3	2,1	0,4	1,6	0,8	0,2	0,6
112	8	120	3,3	0,5	2,4	2,2	0,6	1,7	0,9	0,1	0,7
138	12	150	3,6	0,2	2,5	3,2	0,6	2,4	1,2	0,2	0,8
105	9	114	3,5	0,5	2,6	2,9	0,6	2,2	0,8	0,2	0,6
115	8	123	3,4	0,6	2,5	3,1	0,7	2,3	1,0	0,1	0,7
196	13	209	3,3	0,2	2,3	3,0	0,5	2,2	1,6	0,2	1,1
202	24	226	3,4	0,3	2,5	2,8	0,6	2,1	1,4	0,4	1,1
231	29	260	4,2	0,4	3,0	3,2	0,6	2,3	1,6	0,4	1,2
1398	127	1525	3,4	0,3	2,4	2,5	0,5	1,9	1,2	0,2	0,8

Som man ser, er Antallet af de behandlede Personer i 1871 en Del større end i de nærmest paafølgende Aar. Dette hidrører formentlig derfra, at man flere Steder har overført samtlige Patienter fra de foregaaende Aar til de i selve Aaret 1871 indlagte Personer. Iøvrigt vise Tallene en forholdsvis temmelig stor Regelmæssighed trods det ringe Antal af Erfaringer. At Forholdstallene ere i stadig Stigning, lader sig let forene med den Omstændighed, at mange Sygehuse øjensynlig kun have kunnet give korrekte Oplysninger for de senere Aars Vedkommende. Man ser, at Sandsynligheden for

Antal af Personer, der i hele Landet af Sygdomme, foranledigede ved

Aar.	Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
1871	841	581	1422	63	"	63	21	2	23
1872	739	525	1264	47	2	49	16	3	19
1873	720	442	1162	65	2	67	12	1	13
1874	847	490	1337	76	4	80	25	3	28
1875	891	600	1491	78	1	79	30	5	35
1876	849	510	1359	74	3	77	36	6	42
1877	782	543	1325	48	9	57	22	4	26
1878	772	575	1347	65	5	70	25	2	27
1879	956	567	1523	74	3	77	36	2	38
1880	980	562	1542	77	3	80	51	7	58
Ialt	8377	5395	13772	667	32	699	274	35	309

Naar Hensyn tages til, at Tallene gjennemgaaende ere temmelig smaa, maa det indrømmes, at der er ret god Overensstemmelse mellem de enkelte Aars Resultater. Ikke 2 pCt. af Kvinderne døde af Sygdomme, fremkaldte ved Spiritus, derimod omtrent 12½ pCt. eller netop en Ottendedel af Mændene. Drankergalskab optræder

at blive angrebet af de nævnte Sygdomme er langt større for Mænd end for Kvinder. Alt i Alt behandledes kun 1 pCt. af samtlige Kvinder herfor, men 7 pCt. af Mændene. Drankergalskab er, for Mændenes Vedkommende, en Del hyppigere end Brændevinssygdom og omtrent tre Gange saa hyppig som den tredie Gruppe af de ved Spiritus fremkaldte Sygdomme.

En tilsvarende Oversigt over Dødsfaldene i Tiaaret 1871—80 vil ligeledes frembyde nogen Interesse.

ere døde paa Hospitaler o. s. v.
overdreven Nydelse af Spiritus:

			Af 100 Dødsfald skyldtes								
øjeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.			Drankergalskab.			Brændevinssygdom.			øjeblikkelig eller stadig umaadelig Nydelse af Spt.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
6	1	7	7,5	0,0	4,4	2,5	0,3	1,6	0,7	0,2	0,5
11	1	12	6,4	0,4	3,9	2,2	0,6	1,5	1,5	0,2	1,0
13	2	15	9,0	0,5	5,8	1,7	0,2	1,1	1,8	0,5	1,3
9	"	9	9,0	0,8	6,0	3,0	0,8	2,1	1,1	0,0	0,7
10	1	11	8,8	0,2	5,3	3,4	0,8	2,3	1,1	0,2	0,7
10	2	12	8,7	0,6	5,7	4,2	1,2	3,1	1,2	0,4	0,9
8	2	10	6,1	1,7	4,3	2,8	0,7	2,0	1,0	0,4	0,8
11	2	13	8,4	0,9	5,2	3,2	0,3	2,0	1,4	0,3	1,0
17	3	20	7,7	0,5	5,1	3,8	0,4	2,5	1,8	0,5	1,3
14	1	15	7,9	0,5	5,2	5,2	1,2	3,8	1,4	0,2	1,0
109	15	124	8,0	0,6	5,1	3,3	0,7	2,2	1,3	0,3	0,9

som den hyppigste af disse Dødsaarsager, ligesom den er den hyppigste Form for de Sygdomme, der skyldes Drik.

Det vilde ikke kunne lønne sig, paa Grund af det ringe Antal Erfaringer, at gaa ind paa Resultaterne for de enkelte Amter; der meddeles følgelig her kun en Oversigt for de større Dele af Landet.

Syge.	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf angrebes af					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn . .	89086	38734	127820	2917	143	3060	2418	221	2639
Øerne (u. Kbh.).	21059	13075	34134	710	12	722	438	25	463
Jylland	17436	7835	25271	651	48	699	353	75	428
Hele Landet. .	127581	59644	187225	4278	203	4481	3209	321	3530

Døde.	Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn . .	5279	3415	8694	393	18	411	136	15	151
Øerne (u. Kbh.).	1694	1160	2854	183	1	184	70	4	74
Jylland	1404	820	2224	91	13	104	68	16	84
Hele Landet. .	8377	5395	13772	667	32	699	274	35	309

Naar man ogsaa her erindrer, at Materialet ikke er særdeles stort, kan det ikke nægtes, at der er taalelig god Overensstemmelse mellem Resultaterne. De omtalte Sygdomme ere noget hyppigere i Jylland end paa Øerne. Kjøbenhavn svarer omtrent til Gjennemsnittet. Med Hensyn til Dødsfaldene staar ligeledes Jylland øverst, derefter følge Øerne og saa Kjøbenhavn. Det er muligt, at der ved Bedømmelsen af Dødsaarsagerne hersker en noget forskjellig Opfattelse i de forskjellige Dele af Landet.

Det kunde have sin Interesse at undersøge, hvor stor Sandsynligheden bliver for at dø for de Personer, der ere angrebne af Sygdom som Følge af Drik. Af Kvinderne døde $12^1/_2$ pCt., altsaa en Ottendedel, af Mændene henved 12 pCt., altsaa lidt færre. For

			Af 100 Syge angrebes af								
andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Drankergalskab.			Brændevinssygdom.			andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
872	89	961	3,3	0,4	2,4	2,7	0,6	2,1	1,0	0,2	0,8
169	10	179	3,4	0,1	2,1	2,1	0,2	1,4	0,8	0,1	0,5
357	28	385	3,7	0,6	2,8	2,0	1,0	1,7	2,0	0,4	1,5
1398	127	1525	3,4	0,3	2,4	2,5	0,5	1,9	1,2	0,2	0,8

			Af 100 Dødsfald skyldtes								
øjeblikkelig ell. stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.			Drankergalskab.			Brændevinssygdom.			øjeblikkelig ell. stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
45	3	48	7,4	0,5	4,7	2,6	0,4	1,7	0,9	0,1	0,6
26	1	27	10,8	0,1	6,4	4,1	0,3	2,6	1,5	0,1	0,9
38	11	49	6,5	1,6	4,7	4,8	2,0	3,8	2,7	1,3	2,2
109	15	124	8,0	0,6	5,1	3,3	0,7	2,2	1,3	0,3	0,9

begge Kjøn under ét var Dødeligheden af Drankergalskab 15,6 pCt., af Brændevinssygdom 8,8 pCt., og forsaavidt de øvrige ved Spiritus foranledigede Sygdoms- og Dødsaarsager kunne antages i saa Henseende at være ensartede, var Dødeligheden for de af disse Sygdomme angrebne 8,1 pCt. Drankergalskab er altsaa den farligste Sygdom. Det maa desuden erindres, at det er en Sygdom, som hyppig optræder flere Gange, af hvilken Grund Antallet af de Personer, der ere blevne angrebne, i Virkeligheden er meget mindre end det opgivne Antal Tilfælde.

Med Hensyn til dette Spørgsmaal foreligger der en meget detailleret og omhyggelig udarbejdet Opgjørelse fra Kommunehospitalet, som meddeles fuldstændig.

Oversigt over Antallet af Personer, som paa Kommune-Drankergalskab, Brændevinssygdom eller andre ved overdreven

A. Antal af Behandlede (ɔ: Antal af Tilfælde)

Aar.	Samlet Antal af Syge over 20 Aar.			Heraf angrebne af					
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
1871	4012	2991	7003	174	3	177	53	11	64
1872	3839	2560	6399	170	7	177	54	10	64
1873	3783	2453	6236	206	8	214	98	11	109
1874	3856	2479	6335	215	18	233	95	12	107
1875	4056	2695	6751	218	7	225	171	11	182
1876	4237	2686	6923	266	21	287	128	16	144
1877	3950	2587	6537	218	22	240	153	8	161
1878	3944	2945	6889	242	10	252	173	18	191
1879	4210	2847	7057	263	13	276	177	24	201
1880	4327	2803	7130	298	10	308	169	21	190
Tilsammen	40214	27046	67260	2270	119	2389	1271	142	1413

B. Antal af Personer, tilsammen

1 Gang under Behandling.		2 Gange under Behandl.		3 Gange under Behandl.		4 Gange under Behandl.		5 Gange under Behandl.	
Uden tidligere at have været under Lægeb. for de omhandl. Sygdomme.	Andre.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.
2478	153	341	682	112	336	67	268	24	120

11 Gange under Behandl.		12 Gange under Behandl.		13 Gange under Behandl.		15 Gange under Behandl.		16 Gange under Behandl.	
Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.
2	22	1	12	2	26	1	15	1	16

hospitalet i Kjøbenhavn have været under Behandling for Nydelse af Spiritus foranledigede Sygdomme i Aarene 1871—80.

i hvert af Aarene 1871—80:

andre ved Spiritus foranledigede Sygdomme.			Ialt:			Deraf:		
Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.	udskrevne som helbredede.	overførte paa andre af Stadens Hospit.	overførte paa Sindssygeanstalt.
52	1	53	279	15	294	241	2	21
49	5	54	273	22	295	255	3	12
39	2	41	343	21	364	315	4	6
49	5	54	359	35	394	315	5	18
38	1	39	427	19	446	386	6	11
42	5	47	436	42	478	414	9	12
43	4	47	414	34	448	389	12	14
97	11	108	512	39	551	483	3	21
101	19	120	541	56	597	501	7	32
119	21	140	586	52	638	552	2	25
629	74	703	4170	335	4505	3851	53	172

for hele Tidsrummet 1871—80.

6 Gange under Behandl.		7 Gange under Behandl.		8 Gange under Behandl.		9 Gange under Behandl.		10 Gange under Behandl.	
Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.
12	72	8	56	8	64	6	54	3	30

21 Gange under Behandl.		39 Gange under Behandl.		41 Gange under Behandl.		Ialt.	
Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.	Antal af Personer.	Antal af Tilfælde.
1	21	1	39	1	41	3222	4505

Oversigt over Antallet af Personer, som paa Kommunehospitalet i Kjøbenhavn ere afgaaede ved Døden af Drankergalskab, Brændevinssygdom eller ved Overmaal af Nydelse af Spiritus i Aarene 1871—80.

Aar.	Samlet Antal af Døde over 20 Aar.			Heraf døde af									Totalsum.
				Drankergalskab.			Brændevinssygdom			ejeblikkelig ell. stadig umaadelig Nydelse af Spiritus.			
	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md	Kv.	Tils.	
1871	366	278	644	24	"	24	5	"	5	1	"	1	30
1872	277	231	508	15	"	15	5	2	7	3	"	3	25
1873	316	210	526	31	1	32	4	"	4	3	"	3	39
1874	329	193	522	44	1	45	7	1	8	3	"	3	56
1875	304	254	558	28	"	28	9	2	11	4	"	4	43
1876	317	192	509	33	1	34	6	1	7	2	"	2	43
1877	285	201	486	17	7	24	5	1	6	2	1	3	33
1878	267	234	501	27	3	30	10	"	10	3	1	4	44
1879	375	205	580	37	2	39	12	"	12	5	1	6	57
1880	392	209	601	38	1	39	16	1	17	3	"	3	59
Tils.	3228	2207	5435	294	16	310	79	8	87	29	3	32	429

Af Tavle A. paa foranstaaende Side ses, at forholdsvis mange af de paa Kommunehospitalet behandlede Sygdomme vare fremkaldte ved Drikfældighed, nemlig over $^2/_3$ af det Antal, som Side 308—9 er meddelt for samtlige kjøbenhavnske Hospitaler (4505 af 6660). Af de 4505 Tilfælde endte 3851 med Helbredelse, medens der af Resten var 53 Personer, som overførtes til andre Hospitaler, og 172, der overførtes til Sindssygeanstalt. Dødeligheden var henved 10 pCt., hvilket omtrent svarer til den for hele Landet fundne Dødelighed. De 4505 Tilfælde fordele sig paa 3222 Personer. Af disse have i Tidsrummet 1871—80 2478 været behandlede engang, uden tidligere at have været under Lægebehandling for de nævnte Sygdomme. Resten, omtrent en Fjerdedel af det hele Antal Personer have været hyppigere behandlede, ialt i Tiaaret c. 2000 Gange. Nogle faa Personer bleve behandlede over 10 Gange, enkelte have endog været indlagte over 20, deriblandt 1 39 og 1 41 Gange. Naar man tager

disse Gjentagelsestilfælde med i Betragtning, stiger aabenbart Sandsynligheden for at dø for dem, der vedblivende fortsætte Drikkeriet efter engang at have været behandlede for en af de nævnte Sygdomme.

Skjønt de Resultater, der her ere uddragne, frembyde meget af Interesse, kan det dog ikke nægtes, at man ikke derved har leveret noget væsenligt Bidrag til Spørgsmaalet om Drikfældighedens Indflydelse paa den almindelige Sundhedstilstand. Man har i Hovedsagen kun opnaaet at paavise den fra anden Side bekjendte Kjendsgjerning, at Drik fremkalder ikke faa Dødsfald mellem Aar og Dag, men da man ikke har kunnet oplyse hverken det samlede Antal af disse Dødsfald eller Antallet af de Drikfældige, blandt hvilke Dødsfaldene indtræffe, saa er der ikke vundet meget.

Oplysning om Drikfældigheds Indflydelse paa Sundhedstilstanden kan fremdeles tænkes tilvejebragt ved en Undersøgelse af, hvorledes Levesandsynligheden stiller sig, naar man gjennemgaar Erfaringens Vidnesbyrd i saadanne Tilfælde, hvor man enten helt eller tildels er i Stand til at udskille en Gruppe af drikfældige Personer, hvis Levnetsløb man da forfølger. I saa Henseende har man i Udlandet tilvejebragt et ikke ringe Materiale; men de Slutninger, man har villet uddrage deraf, have vist sig at være uholdbare, idet Materialet paa ingen Maade er saaledes lagt tilrette, at man kan faa andet frem end et højst fortrukket Billede af Virkeligheden. Størst Værdi have to Undersøgelser om Dødeligheden blandt Værthusholdere i England. Af den første af disse, grundet paa den officielle Statistik, fremgaar det, at Levesandsynligheden for Værtshusholderne er langt mindre end for den øvrige Befolkning. Medens Middellevetiden for en 35aarig Mand af den almindelige Befolkning kan sættes til $64^1/_2$ Aar, er den for Værtshusholdere kun $60^1/_2$, saa at der altsaa er en Forskjel af 4 Aar. Da det selvfølgelig maa forudsættes, at mange Værtshusholdere leve ædrueligt, bliver Faren for de Andre altsaa større end her angivet, og det tør derfor antages, at Drikfældighed medfører meget store Farer for Sund-

heden. Den anden Erfaringsrække er bragt tilveje af et Livsforsikringsselskab, der har gjort lignende Erfaringer, idet der blandt Værtshusholdere indtraf langt flere Dødsfald end blandt de andre Interessenter.

For at bringe tilsvarende Oplysninger tilveje for Danmark henvendte Bureauet sig til Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871 og modtog som Svar efterfølgende Skrivelser fra Bestyrelsen og Anstaltens Læge:

Kjøbenhavn den 7de Febr. 1881.

«Idet man i Anledning af Bureauets behagelige Skrivelse af 24de December f. A. angaaende Spørgsmaalet om en Drankerstatistik ikke undlader tjenstligst at meddele, at Anstaltens egne Erfaringer med Hensyn til Drikfældigheds Betydning for Levesandsynligheden ere for faa til, at der af dem have kunnet uddrages Resultater til Brug i Anstaltens praktiske Virksomhed, skal man bemærke, at Bestyrelsen i de Tilfælde, hvor en Forsikringssøgende har Hang til spirituøse Drikke, gjør Spørgsmaalet om, hvilken Vægt denne Tilbøjelighed bør have for hans Antagelse til Forsikring, saa godt som udelukkende afhængigt af det personlige Skjøn, Anstaltens Læge efter sit Kjendskab og sine Erfaringer afgiver.

Bestyrelsen har derfor troet at burde begjære en Erklæring af Lægen om den stillede Forespørgsel og denne Erklæring tillader man sig herved at fremsende i Afskrift».

Hertzsprung.

Drewsen.

Til det statistiske Bureau.

«Som Svar paa det statistiske Bureaus Spørgsmaal om: hvorvidt Anstalten, under Forudsætning af, at overdreven Nydelse af Spiritus formindsker Leveevnen, forlanger Ekstra-Præmier af Personer, der ønske at tegne Forsikring, naar de ere tilbøjelige til en saadan Nydelse, og, i bekræftende Tilfælde, denne Ekstra-Præmies Størrelse, — og

hvorvidt Anstalten er i Besiddelse af statistiske Data, der bevise

eller sandsynliggjøre bemeldte Forudsætning, og hvilke da disse ere, tillader jeg mig som Læge ved Anstalten at bemærke Følgende:

Støttende sig til de Resultater, som dels de almindelige Dødslister, dels Hospitalerne og navnlig Sindssygeanstalternes Sygejournaler og Dødslister udvise om den for Levevarigheden store og uheldige Betydning, som en overdreven Spiritusnydelse medfører, har det fra Begyndelsen af Anstaltens Bestaaen været en fast Regel, ubetinget at afvise enhver drikfældig Andrager, og selv efter at man siden 1871 har begyndt at antage de saakaldte mindre gode Liv mod forhøjet Præmie, er denne Regel fastholdt. Kun hvor der er grundet Tvivl om, hvorvidt Vedkommende maa anses for drikfældig, eller i Tilfælde hvor den ødelæggende Vane paaviselig er aflagt, er der Tale om Optagelse i Anstalten og da i Reglen kun mod forhøjet Præmie. Denne Præmieforhøjelse bestemmes for hvert enkelt Tilfælde ved at give Vedkommende et Alderstillæg, i Almindelighed fra 5 til 10 Aar, efter Alderen og øvrige Omstændigheder. Iøvrigt tillader jeg mig at henvise til medfølgende Lægeberetning, navnlig til den deri aftrykte Vedtægt p. 108 § VI, som endnu er gjældende.

Hvad det andet og sidste Spørgsmaal angaar, kan ikkun anføres, at der, trods den vedtagne Afvisning af drikfældige Personer, dog af og til forekomme Dødsfald blandt Interessenterne, hvor der som Dødsaarsag er anført Misbrug af Alkohol, eller Alkoholisme i dens akute eller kroniske Form, ialfald som den væsenligste Komplikation m. H. t. Dødsaarsagen. I de første 25 Aar af Anstaltens Virksomhed er saaledes i 9 Tilfælde Dødsaarsagen opgivet i Overensstemmelse hermed, og der er ingen Tvivl om, at et lignende Forhold vilde kunne paavises for den efterfølgende Periode, hvortil dog Materialet mangler, da Anstaltens Dødsstatistik, med Hensyn til Dødsaarsagerne, endnu ikke er tilvejebragt eller ordnet for denne Periode».

Den 31 Decbr. 1880.

Dr. E. Hornemann.

Den i Lægeberetningen af 1869 aftrykte Vedtægts § VI, hvortil særlig henvises i foranstaaende Skrivelse, er saalydende:

«Uordentlig Levemaade — Spiritusnydelse.

I de første Aar af Anstalternes Virksomhed blev altid forlangt en Attest fra to navngivne Personer angaaende vedkommende Andragers Levemaade og Ædruelighed. Det viste sig imidlertid, at disse Attester i mange Tilfælde vare uden Betydning, og de bleve derfor opgivne. Paa den anden Side har Anstalternes Erfaring ogsaa vist, at Risikoen paa mere end en Maade[1]) forøges derved, at Vedkommendes Levemaade er tvivlsom, eller vel endog en saadan, at der er Vished eller stor Sandsynlighed for, at der nydes mere Spiritus end tilraadeligt er, selv om Benævnelsen Drikfældighed ikke derpaa kan anvendes. Ligeledes hvor Vedkommende i det Hele er noget upaalidelig eller letsindig hvad Levemaaden angaar.

Ligesom altsaa en bestemt (utvivlsom) usund, løsagtig eller svirende Levemaade ubetinget maa udelukke fra Antagelse[2]), saaledes vil enhver tvivlsom eller mistænkelig Levemaade, især hvad Spiritusnydelse angaar, i hvert Fald nødvendiggjøre en betinget Antagelse, nemlig enten paa kort Aaremaal, eller mod kort Præmie eller mod Kapitalindskud — hvad man derfor har antaget som Vedtægt».

Det vil af disse Oplysninger fremgaa, at Livsforsikringsanstalten vel ikke nærer Tvivl om Drikfældighedens skadelige Virkninger paa Sundhedstilstanden, men at en omfattende og paalidelig Statistik ikke lader sig uddrage af de gjorte Erfaringer.

Ogsaa om Drikfældighedens Indflydelse paa den aandelige og moralske Tilstand er man kun i Stand til at skaffe meget faa statistiske

---

[1]) f. Eks. ved at Vedkommende kan komme tilskade i beruset Tilstand.

[2]) Hvorfor i Reglen alle i saa Henseende udsatte Livsstillinger (f. Eks. Værtshusholdere og deslige) ere Gjenstand for særlig Opmærksomhed og Undersøgelse.

Oplysninger tilveje, skjønt der næppe er Uenighed om dens store Betydning som skadelig Aarsag. I saa Henseende skal først meddeles Resultatet af Opgivelserne fra Sindssygeanstalterne om Antallet af indlagte drikfældige Personer.

Personer indlagte paa Sindssygeanstalter i 1871—80 for Sindssygdomme, væsenlig fremkaldte ved Drikfældighed[1]).

Aar.	Indlagte Personer.			Heraf drikfældige.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
1871	235	252	487	36	7	43
1872	253	277	530	45	14	59
1873	224	251	475	28	7	35
1874	250	228	478	55	10	65
1875	224	236	460	52	5	57
1876	296	236	532	51	12	63
1877	405	406	811	76	12	88
1878	326	362	688	68	17	85
1879	302	289	591	61	13	74
1880	262	258	520	55	6	61
Ialt	2777	2795	5572	527	103	630

For omtrent 4 pCt. af Kvinderne var altsaa Sindssygdommen fremkaldt ved Drikfældighed, og for 19 pCt. af Mændene. Omtrent en Femtedel af da indlagte Mænd kunne herefter betegnes som drikfældige. Uagtet denne Aarsag til Sindssygdom saaledes virker i meget højere Grad for Mændenes end for Kvindernes Vedkommende, var dog Antallet af Sindssyge af sidstnævnte Kjøn størst, men dette tyder kun hen paa, at andre Aarsager til Fremkaldelse af Sindssygdom maa i overvejende Grad være virksomme hos Kvinderne.

Der er gjennem alle Aarene nogenlunde samme Forhold mellem drikfældige og ikke drikfældige Sindssyge.

---

[1]) Det er ikke umuligt, at Personer, der ere flyttede fra en Anstalt til en anden, ere medregnede begge Steder; dette gjælder fornemlig Anstalten i Viborg (fra Aaret 1877).

Naar det ovenfor viste sig, at man ikke saa sig i Stand til at oplyse, hvor ofte drikfældige Personer i Fattighusene have havt drikfældige Forældre, saa er allerede Materialets store Omfang en væsenlig Grund hertil; jo større Materialet er, jo flere Institutioner man maa henvende sig til, desto større bliver i Reglen Faren for, at man kun indhøster usikre og uensartede Erfaringer. Det kunde derfor formodes, at man ved Henvendelse til de forskjellige Abnormskoler kunde faa mere tilfredsstillende Oplysninger om Antallet af aandssvage Børn af drikfældige Forældre. Dette har dog ikke vist sig at være Tilfældet. Fra Kellers Abnormanstalter kunde ingen Underretning gives, og Skemaerne bleve altsaa kun udfyldte for Gl. Bakkehus' og Frk. Mathisens Aandssvageanstalts Vedkommende. Resultatet heraf er følgende:

Aar.	Optagne.	Af de Optagne vare Børn af drikfældige Forældre.
1871	13	"
1872	19	2
1873	17	1
1874	18	1
1875	18	3
1876	40	2
1877	21	6
1878	15	"
1879	20	3
1880	15	1
Ialt	196	19

Af de 196 Optagne vare saaledes 19, eller paa det nærmeste en Tiendedel, Børn af drikfældige Forældre, altsaa et forholdsvis temmelig stort Antal, naar det betænkes, at der rimeligvis i mange Tilfælde vil gives undvigende Svar paa Spørgsmaalet om Forældrenes Levevis, saa at kun saadanne Tilfælde kunne medregnes, hvor man enten har Vished eller dog en temmelig vel begrundet Formodning om, at Drikfældighed har været tilstede.

Vi skride nu til Behandlingen af Drikfældighedens Indflydelse paa Forbrydelser. Spørgsmaalet om, hvilken Rolle Forældres Drikfældighed spiller, har ogsaa her været vanskeligt at behandle. Fra Vridsløselille Forbedringshus har Sagen kun kunnet oplyses for Aaret 1880, og det viste sig, at af 54 drikfældige Fanger vare de 10 Børn af drikfældige Forældre. I Horsens og Viborg Straffeanstalter har man kunnet oplyse Forældrenes Forhold i et begrænset Antal Tilfælde. Resultaterne heraf ere fremstillede i nedenstaaende Oversigt:

Aar.	Indsatte Fanger, om hvis Forældre man har Oplysninger.	Af disse vare drikfældige før Domfældelsen.	Af de Drikfældige vare Børn af drikfældige Forældre.
1871	19	4	"
1872	24	4	1
1873	23	12	1
1874	20	7	1
1875	9	3	"
1876	19	10	2
1877	32	8	"
1878	31	9	3
1879	79	38	11
1880	131	52	22
Ialt	387	147	41

Af 387 Personer vare altsaa 147 eller noget over Trediedelen drikfældige, og iblandt dem vare atter 41 eller 28 pCt. Børn af drikfældige Forældre; for disse Sidstes Vedkommende tør man vel nok antage, at de slette Paavirkninger fra Hjemmet i en væsenlig Grad have medvirket til at udvikle Tilbøjeligheden til Drik.

Med Hensyn til de i Straffeanstalterne indsatte Fanger kan følgende Oversigt meddeles:

Aar.	Indsatte Fanger.	Heraf drikfældige før Domfældelsen.
1871	585	87
1872	529	42
1873	465	70
1874	533	78
1875	449	94
1876	508	106
1877	593	128
1878	600	125
1879	568	114
1880	613	135
Ialt	5443	979

Af de indsatte Fanger vare altsaa 979 eller omtrent 18 pCt. drikfældige før Domfældelsen. I Femaaret 1871—75 var Antallet kun 14½ pCt., i det følgende Femaar derimod 21 pCt., hvilket rimeligvis maa søges forklaret derved, at man bedst kan skaffe sig Underretning for de senere Aars Vedkommende. Det kan sikkerlig nok antages, at godt og vel en Femtedel af Fangerne have været drikfældige. Disse Opgivelser ere derhos for Vridsløselille Forbedringshus udfyldte med Oplysninger om, hvormange af Fangerne der vare hengivne til Svir eller havde begaaet Forbrydelserne i beruset Tilstand.

Vridsløselille Forbedringsanstalt.

Aar.	Antal af indsatte Fanger.	Heraf drikfældige før Domfældelsen.	Desuden vare	
			noget hengivne til Svir.	berusede, da Forbrydelsen blev begaaet.
1871	299	65	25	10
1872	278	24	28	10
1873	207	21	23	11
1874	291	44	28	11
1875	301	67	30	10
1876	253	35	21	12
1877	327	44	38	10
1878	350	50	38	12
1879	330	39	63	17
1880	346	54	54	17
Ialt	2982	443	348	120

Af Fangerne havde følgelig 15 pCt. været drikfældige, 12 pCt. hengivne til Svir, og 4 pCt. have begaaet Forbrydelsen i beruset Tilstand. For 31 pCt. af Fangerne var saaledes Drik enten Hovedaarsag eller dog rimeligvis medvirkende til Forbrydelsen.

Ved en særegen Art Forbrydelser, nemlig Selvmord, har man fra 1835 til 1875 havt Oplysninger om Drikfældigheden (jævnfør «Statistiske Meddelelser», 13de Bind), idet man gjennem de afholdte Forhør har været i Stand til at udskille de Tilfælde, hvor Drikfældigheden maa anses enten for Hovedgrunden til Selvmordet eller dog for en medvirkende Grund dertil.

Efterstaaende Tavle giver Oversigt over disse Forhold.

Af 1000 Selvmordere vare drikfældige:

I Aarene	Mænd.	Kvinder.	Begge Kjøn.
1835—44	195	55	154
1845—55	217	47	175
1856—60	321	86	265
1861—65	383	96	317
1866—70	397	83	324
1871—75	432	131	362

Baade for Mænd og Kvinder har efter denne Tavle Drikfældigheden været i stærk Stigning. I Aarene 1835—44 vare af Selvmorderne næppe en Sjettedel drikfældige, i 1871—75 derimod over en Trediedel. I Særdeleshed spiller Drikfældigheden en væsenlig Rolle hos Mændene; i den sidste Periode betegnes næsten Halvdelen af de mandlige Selvmordere som mere eller mindre drikfældige. Det bør dog tilføjes, at Afgjørelsen af dette Spørgsmaal selvfølgelig altid er vanskelig at træffe, og at det derfor ikke er umuligt, at den stærke Stigning i Tallene ikke hidrører fra en virkelig tiltagende Hang til Drik i Befolkningen, men snarere fra en strængere Undersøgelse under Forhøret.

For de offenlige Fruentimmers Vedkommende er der fra Almindelig Hospitals 2den Afdeling meddelt, at de «ere i høj Grad hengivne til Drik; mere end Halvdelen af dem og allerstørste Parten af de ældre ere ligefrem drikfældige. De indkomme ganske almindeligt drukne i Hospitalet, enkelte Gange have alle de paa en Dag Indlagte (t. Eks. 6) været drukne ved Indlæggelsen. Der skulle gives Bordeller, hvor Pigerne mulkteres, naar de ikke drikke, d. e. formaa de Besøgende til at traktere («Drikkekasser»). Ikke faa offenlige Fruentimmer ende paa Grund af Drik paa Ladegaarden.»

Vi komme endelig til Behandlingen af Politiuordener, hvorover der er indkommet et meget anseligt Materiale. Det gjælder imidlertid om dette Materiale ligesom om de øvrige Erfaringer, der have været indsamlede fra hele Landet, at man egenlig faar mere at vide af de Skrivelser, der ledsage Skemaerne, end af disse selv. I saa Henseende kan med Hensyn til Landjurisdiktionerne følgende Skrivelse fra et jysk Herredskontor anføres:

«Ved ifølge . . . Amts Anmodning at tilstille det statistiske Bureau vedlagte for . . . Herred i . . . Amt affattede Skema til Oplysning om drukne Personer, tør jeg tillade mig den Bemærkning, at det forelagte Skema, der nærmest synes at være udarbejdet med Kjøbstadforhold for Øje, næppe kan gives en sikker og klar Besvarelse for en Jurisdiktion af den Beskaffenhed som . . . Herred. Ikke alene er Begrebet Politiuordener noget vagt og forskjelligt i Kjøbstæder (der have Politivedtægter) og paa Landet (hvor saadanne ikke haves), men de ville og sjældnere medføre Anholdelse paa Landet end i en Kjøbstad; specielt paa Grund af Drukkenskab vil saa godt som aldrig nogen blive anholdt paa Landet uden tillige at have foretaget sig noget særligt Strafbart, hvilket da er Grunden til Anholdelsen, og endelig vil Spørgsmaalet i 3die Rubrik «desuden vare berusede ved Anholdelsen» ikke med nogen Paalidelighed kunne besvares, fordi dette ikke kan iagttages her, eftersom den lange Tid, der i Reglen hengaar fra en Persons

Anholdelse paa Landet til hans Indbringelse i Arresten (stundom henimod et Døgn), medfører, at en Person, der var drukken ved Anholdelsen paa Landet ofte er bleven helt ædru, inden han naar til Arresten, medens det paa den anden Side ikke er ualmindeligt, at en Anholdt, der var ædru ved Anholdelsen paa Landet, er bleven noget beruset, inden han indtræffer til Arresten, hvortil kommer, at det Skema, der i sin Tid overensstemmende med Arrestreglementet er antaget for Førelsen af Arrestforvarerens Journal, ikke kræver nogen Bemærkning, om Personen var ædru ved Indbringelsen i Arresten eller ikke, og der saaledes af denne Journal ingen Oplysning kan faas i denne Henseende.

Politiprotokollen for . . . Herred udviser som Anholdte for Forseelser, som kunne kaldes Politiuordener (derunder indbefattet Slagsmaal og Betleri samt Løsgjængeri), kun de i 1ste Rubrik anførte; forsaavidt Spørgsmaalet i 2den Rubrik skal opfattes strængt efter Ordene, er Ingen af disse anholdt paa Grund af Drukkenskab, men paa Grund af Forseelser, der maatte medføre offenlig Tiltale og Fængselsstraf og derfor i og for sig maatte kunne bevirke Anholdelse; opfattes Spørgsmaalet i 2den Rubrik derimod saaledes: om de Paagjældendes Forseelser ere begaaede under Drukkenskab, saa kan dette antages for den overvejende Del, skjønt sikker Oplysning ikke kan gives om Alle.

Efter det Resultat, som Skemaet saaledes udviser, vilde man imidlertid tage meget Fejl, om man antog, at det heraf fremgik, at der i Herredet var faa Tilfælde af Drukkenskab og Uordener, begaaede i saadan Tilstand; tværtimod er det min Overbevisning, at saadanne Tilfælde af Drukkenskab, som i Kjøbstæder vilde medføre Anholdelse formedelst dermed forbundne Politiuordener, ere meget hyppige — thi Drukkenskab er i en sørgelig Grad udbredt og almindelig paa Landet — men som foran bemærket, er mangen en Politiuorden strafbar i Kjøbstaden, men ikke paa Landet, og dertil kommer, at meget af den Slags kan forefalde paa Landet, uden at det kommer til Politiets Kundskab, thi — og her ligger den egenlige Ulykke med Hensyn til Drikfældigheden hos Landalmuen — Befolkningen anser det hverken for en Skam

eller noget dadelværdigt, at en Person er beruset, tværtimod betragter den det næsten som Noget, der ved mangen Lejlighed er i sin Orden og forstaar sig af sig selv; og da den berusede Tilstand i Almuens Øjne er Noget, der tjener til Undskyldning for den Paagjældendes Forseelse, saa følger heraf, at der saa meget sjældnere sker Anmeldelse til Politiet om Politiuordener, Slagsmaal o. s. v. begaaede i Drukkenskab.»

Denne Skrivelse bekræftes af mange andre, der i det Væsenlige gaa ud paa, at man sjælden paa Landet finder Anledning til at arrestere Folk for Drukkenskab, men kun, naar de tillige have begaaet andre Forseelser, og da ofte længere Tid efter, saa at der i Reglen ikke føres noget til Protokol om, hvorvidt de Anholdte have været berusede. Fra Voer og Nim Herreders Jurisdiktion oplyses, at man der kun har ladet Anholdelse for Drukkenskab finde Sted (tilsammen i 6 Tilfælde), «naar drukne Mænd have gjort Opholdet i Huset for deres Koner utaaleligt», og fra Andst Herreds Kontor oplyses, at «paa Landet, hvor Afstanden fra Arresthuse maa regnes i milevis, benytter man den kortere Fremgangsmaade, at man binder ustyrlige Personer og lægger dem hen i en Stald eller Lade for at sove Rusen ud, og opstaar bagefter en offenlig Sag, faar Retten vanskelig Oplysning om, at Drukkenskab har foranlediget Sagen.» Fra en anden Landjurisdiktion siges det, at naar blot Politiuordener, uden at være forbundne med andre Lovovertrædelser, have fundet Sted, ere de Paagjældende aldrig blevne anholdte og indsendte til Arresten. Til yderligere Oplysning kan endelig en Skrivelse fra Bjerge-Aasum Herreders Kontor omtales, hvori der gjøres opmærksom paa, at Politistyrken i Forhold til Arealets Størrelse er saa ringe, at Urostifterne i Gjerningens Øjeblik saa godt som altid kunne unddrage sig Politiets Opmærksomhed, og at Uordenerne næsten altid forøves af kjendte Personer, mest unge Karle, hvis Anholdelse vilde være ufornøden og, da Forseelsen kun kan medføre Bøder, ulovmedholdelig. Det tilføjes, at det er utvivlsomt, at de fleste Uordener ere begaaede under Paavirkning af spirituøse Drikke.

Som en Følge af disse Forhold ere de udfylte Skemaer fra

Landjurisdiktionerne forholdsvis meget faatallige, og Antallet af Politiuordener, hvorom der er gjort Meddelelse, meget ringe. Hvad dernæst Kjøbstæderne angaar, saa har der ogsaa her været store Vanskeligheder tilstede for Tilvejebringelsen af det fornødne Stof. I de sjældneste Tilfælde føres der Protokol over de Personer, der kun foreløbig ere afgivne til Anholdelseslokalet paa Grund af Drukkenskab og Dagen efter uden Optagelse af Forhør løslades. Hertil kan føjes, at der især meget ofte mangler Oplysning om, hvorvidt Vedkommende var beruset ved Anholdelsen, idet der ikke gjøres særlig Vedtegning i Arrestprotokollen derom. Andre Steder, t. Eks. i Aarhus, gjøres der Vedtegning, naar Vedkommende have været i «temmelig høj Grad berusede», men ellers ikke.

En Del Skemaer ere udfyldte med Tal, som ere omtrentlig angivne, idet man navnlig er gaaet ud fra Antallet af anholdte Betlere og Løsgængere, der siges saa godt som altid at være berusede ved Anholdelsen; undertiden meddeles det, at endog Tallet af Anholdte kun kan opgives tilnærmelsesvis. Foruden denne Mangel kan ogsaa anføres, at Forholdene mange Steder i Kjøbstæderne ligne Forholdene i Landjurisdiktionerne deri, at Vedkommende ofte ikke anholdes, fordi Politiet kjender dem, og det fremgaar af Meddelelserne, at det i det mindste paa enkelte Steder er Skik kun at anholde en Enkelt, naar en Samling af Personer har gjort sig skyldig i Forseelser. Paa denne Maade vil ogsaa for Kjøbstædernes Vedkommende Antallet af opgivne Politiuordener være betydelig ringere end de virkelig stedfundne, og Opgivelserne ere tilmed for en stor Del behæftede med Fejl. I saa Hensende kan tilføjes, at der tydelig nok ikke altid er skjelnet tilstrækkelig mellem Skemaets forskjellige Rubriker, saa at der endog blandt de Personer, der «desuden vare berusede ved Anholdelsen», af og til findes nogle, der «anholdtes paa Grund af Drukkenskab.»

Man kan følgelig heller ikke her vente at faa et meget brugbart Materiale tilvejebragt, idet man ogsaa ved Behandlingen af de gjennem dette Skema indhentede Oplysninger maa nøjes med temmelig usikre og upaalidelige Meddelelser som Udgangspunkt.

I efterstaaende Tavle vil man finde Resultaterne sammenstillede.

Oversigt over Antallet af Personer, som ere anholdte for Politiuordener, fremk. ved Drukkenskab i Aarene

	1871.								
	Antal af samtlige for Politiuordener anholdte Personer.			Heraf anholdtes paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	4962	431	5393	3061	159	3220	730	101	831
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	107	2	109	"	"	"	95	"	95
Frederiksborg	150	4	154	119	3	122	7	"	7
Holbæk	4	"	4	2	"	2	2	"	2
Sorø	25	"	25	8	"	8	4	"	4
Præstø	41	1	42	7	"	7	12	"	12
Bornholms	36	2	38	18	"	18	6	"	6
Maribo	69	3	72	11	"	11	28	"	28
Odense	311	62	373	87	2	89	45	1	46
Svendborg	80	10	90	21	2	23	32	4	36
Ialt . . .	823	84	907	273	7	280	231	5	236
Jyllands Amter:									
Hjørring	35	"	35	7	"	7	20	"	20
Thisted	6	2	8	4	2	6	2	"	2
Aalborg	12	1	13	1	"	1	"	"	"
Viborg	38	4	42	22	1	23	8	1	9
Randers	141	13	154	94	2	96	6	"	6
Aarhus	306	9	315	189	"	189	13	1	14
Vejle	104	19	123	27	1	28	15	1	16
Ringkjøbing	31	3	34	12	3	15	10	"	10
Ribe	16	3	19	4	1	5	1	1	2
Ialt . . .	689	54	743	360	10	370	75	4	79
Kjøbenhavn	4962	431	5393	3061	159	3220	730	101	831
Øerne (u. Kbhvn.) . . .	823	84	907	273	7	280	231	5	236
Jylland	689	54	743	360	10	370	75	4	79
Tilsammen . . .	6474	569	7043	3694	176	3870	1036	110	1146

Oversigt over Antallet af Personer, som ere anholdte for Politiuordener, fremkaldte ved Drukkenskab i Aarene (fortsat):

	1872.								
	Antal af samtlige for Politiuordener anholdte Personer.			Heraf anholdtes paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	4811	361	5172	3114	156	3270	692	56	748
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	116	2	118	2	"	2	96	1	97
Frederiksborg	141	7	148	99	2	101	2	"	2
Holbæk	8	"	8	3	"	3	5	"	5
Sorø	40	"	40	19	"	19	8	"	8
Præstø	29	"	29	4	"	4	13	"	13
Bornholms	34	2	36	15	1	16	6	"	6
Maribo	67	3	70	15	"	15	22	1	23
Odense	249	29	278	87	1	88	44	"	44
Svendborg	93	11	104	24	"	24	43	4	47
Ialt . . .	777	54	831	268	4	272	239	6	245
Jyllands Amter:									
Hjørring	17	1	18	11	1	12	1	"	1
Thisted	10	1	11	6	1	7	4	"	4
Aalborg	32	5	37	11	"	11	2	"	2
Viborg	54	1	55	32	"	32	5	"	5
Randers	128	5	133	69	"	69	7	"	7
Aarhus	279	17	296	177	2	179	24	"	24
Vejle	92	9	101	29	3	32	3	1	4
Ringkjøbing	33	2	35	15	1	16	10	"	10
Ribe	41	1	42	7	1	8	20	"	20
Ialt . . .	686	42	728	357	9	366	76	1	77
Kjøbenhavn	4811	361	5172	3114	156	3270	692	56	748
Øerne (u. Kbhvn.) . . .	777	54	831	268	4	272	239	6	245
Jylland	686	42	728	357	9	366	76	1	77
Tilsammen . . .	6274	457	6731	3739	169	3908	1007	63	1070

Oversigt over Antallet af Personer. som ere anholdte for Politiuordener, fremkaldte ved Drukkenskab i Aarene (fortsat):

	1873.								
	Antal af samtlige for Politiuordener anholdte Personer.			Heraf anholdtes paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	4563	386	4949	3016	190	3206	625	83	708
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	101	1	102	1	"	1	87	"	87
Frederiksborg	136	3	139	99	3	102	2	"	2
Holbæk	10	"	10	8	"	8	2	"	2
Sorø	30	"	30	20	"	20	8	"	8
Præstø	29	"	29	9	"	9	17	"	17
Bornholms	105	1	106	41	"	41	15	"	15
Maribo	64	"	64	22	"	22	29	"	29
Odense	274	39	313	92	1	93	58	3	61
Svendborg	79	7	86	29	2	31	25	1	26
Ialt . . .	828	51	879	321	6	327	243	4	247
Jyllands Amter:									
Hjørring	14	1	15	7	"	7	2	"	2
Thisted	11	"	11	8	"	8	1	"	1
Aalborg	25	3	28	8	1	9	5	2	7
Viborg	31	4	35	12	"	12	"	"	"
Randers	163	15	178	113	6	119	10	"	10
Aarhus	260	20	280	165	3	168	23	"	23
Vejle	178	15	193	81	2	83	15	"	15
Ringkjøbing	53	"	53	33	"	33	15	"	15
Ribe	53	"	53	16	"	16	20	"	20
Ialt . . .	788	58	846	443	12	455	91	2	93
Kjøbenhavn	4563	386	4949	3016	190	3206	625	83	708
Øerne (u. Kbhvn.) . . .	828	51	879	321	6	327	243	4	247
Jylland	788	58	846	443	12	455	91	2	93
Tilsammen . . .	6179	495	6674	3780	208	3988	959	89	1048

Oversigt over Antallet af Personer, som ere anholdte for Politiuordener, fremkaldte ved Drukkenskab i Aarene (fortsat):

	1874.								
	Antal af samtlige for Politiuordener anholdte Personer.			Heraf anholdtes paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	4932	293	5225	3158	153	3311	724	40	764
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	143	9	152	15	"	15	116	3	119
Frederiksborg	148	"	148	101	"	101	3	"	3
Holbæk	11	1	12	3	"	3	5	"	5
Sorø	33	"	33	8	"	8	12	"	12
Præstø	37	1	38	7	1	8	13	"	13
Bornholms	60	"	60	27	"	27	6	"	6
Maribo	68	"	68	14	"	14	23	"	23
Odense	272	51	323	93	1	94	39	3	42
Svendborg	104	11	115	30	1	31	35	3	38
Ialt . . .	876	73	949	298	3	301	252	9	261
Jyllands Amter:									
Hjørring	20	"	20	6	"	6	3	"	3
Thisted	20	1	21	16	1	17	"	"	"
Aalborg	191	15	206	147	9	156	4	"	4
Viborg	28	2	30	13	"	13	7	"	7
Randers	162	8	170	109	1	110	8	"	8
Aarhus	268	21	289	189	2	191	18	2	20
Vejle	136	5	141	69	5	74	9	"	9
Ringkjøbing	73	5	78	38	3	41	20	1	21
Ribe	53	6	59	14	4	18	28	"	28
Ialt . . .	951	63	1014	601	25	626	97	3	100
Kjøbenhavn	4932	293	5225	3158	153	3311	724	40	764
Øerne (u. Kbhvn.) . . .	876	73	949	298	3	301	252	9	261
Jylland	951	63	1014	601	25	626	97	3	100
Tilsammen . . .	6759	429	7188	4057	181	4238	1073	52	1125

Oversigt over Antallet af Personer, som ere anholdte for Politiuordener, fremkaldte ved Drukkenskab i Aarene (fortsat):

	1875.								
	Antal af samtlige for Politiuordener anholdte Personer.			Heraf anholdtes paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	5494	301	5795	3402	158	3560	876	31	907
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	398	17	415	77	7	84	261	7	268
Frederiksborg	134	2	136	101	1	102	6	"	6
Holbæk	14	"	14	10	"	10	3	"	3
Sorø	27	"	27	9	"	9	3	"	3
Præstø	31	"	31	17	"	17	9	"	9
Bornholms	48	"	48	24	"	24	4	"	4
Maribo	57	"	57	14	"	14	14	"	14
Odense	317	37	354	101	1	102	82	"	82
Svendborg	62	2	64	22	"	22	11	1	12
Ialt . . .	1088	58	1146	375	9	384	393	8	401
Jyllands Amter:									
Hjørring	8	1	9	4	"	4	1	"	1
Thisted	12	1	13	7	1	8	2	"	2
Aalborg	292	12	304	222	9	231	"	"	"
Viborg	24	1	25	2	"	2	4	"	4
Randers	131	10	141	112	4	116	5	"	5
Aarhus	288	27	315	186	3	189	20	"	20
Vejle	228	17	245	141	2	143	17	"	17
Ringkjøbing	93	9	102	72	7	79	12	"	12
Ribe	46	2	48	9	1	10	17	"	17
Ialt . . .	1122	80	1202	755	27	782	78	"	78
Kjøbenhavn	5494	301	5795	3402	158	3560	876	31	907
Øerne (u. Kbhvn.) . . .	1088	58	1146	375	9	384	393	8	401
Jylland	1122	80	1202	755	27	782	78	"	78
Tilsammen . . .	7704	439	8143	4532	194	4726	1347	39	1386

Oversigt over Antallet af Personer, som ere anholdte for Politiuordener, fremkaldte ved Drukkenskab i Aarene (fortsat):

	1876.								
	Antal af samtlige for Politiuordener anholdte Personer.			Heraf anholdtes paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	5046	263	5309	2853	148	3001	849	32	881
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	570	18	588	79	7	86	408	10	418
Frederiksborg	148	2	150	111	2	113	14	1	15
Holbæk	16	„	16	11	„	11	5	„	5
Sorø	31	1	32	9	„	9	12	„	12
Præstø	79	1	80	34	„	34	19	„	19
Bornholms	67	1	68	21	„	21	6	„	6
Maribo	104	„	104	21	„	21	51	„	51
Odense	305	37	342	120	„	120	74	1	75
Svendborg	64	5	69	28	1	29	14	1	15
Ialt . . .	1384	65	1449	434	10	444	603	13	616
Jyllands Amter:									
Hjørring	17	„	17	11	„	11	3	„	3
Thisted	29	„	29	14	„	14	9	„	9
Aalborg	294	14	308	173	7	180	1	1	2
Viborg	26	1	27	5	„	5	1	„	1
Randers	131	6	137	79	„	79	6	„	6
Aarhus	329	24	353	211	2	213	21	„	21
Vejle	199	18	217	136	2	138	13	1	14
Ringkjøbing	84	3	87	47	3	50	27	„	27
Ribe	46	1	47	15	1	16	15	„	15
Ialt . . .	1155	67	1222	691	15	706	96	2	98
Kjøbenhavn	5046	263	5309	2853	148	3001	849	32	881
Øerne (u. Kbhvn.) . . .	1384	65	1449	434	10	444	603	13	616
Jylland	1155	67	1222	691	15	706	96	2	98
Tilsammen . . .	7585	395	7980	3978	173	4151	1548	47	1595

Oversigt over Antallet af Personer, som ere anholdte for Politiuordener, fremkaldte ved Drukkenskab i Aarene (fortsat):

	1877.								
	Antal af samtlige for Politiuordener anholdte Personer.			Heraf anholdtes paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	5798	301	6099	3572	155	3727	1059	30	1089
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	617	18	635	96	11	107	432	6	438
Frederiksborg	164	4	168	127	1	128	15	1	16
Holbæk	16	"	16	15	"	15	1	"	1
Sorø	36	"	36	11	"	11	4	"	4
Præstø	47	1	48	17	"	17	21	"	21
Bornholms	89	4	93	48	2	50	15	2	17
Maribo	95	1	96	32	1	33	27	"	27
Odense	374	24	398	122	2	124	103	"	103
Svendborg	93	5	98	28	1	29	31	2	33
Ialt . . .	1531	57	1588	496	18	514	649	11	660
Jyllands Amter:									
Hjørring	18	"	18	15	"	15	"	"	"
Thisted	20	3	23	12	3	15	2	"	2
Aalborg	320	17	337	193	5	198	2	"	2
Viborg	53	2	55	15	"	15	1	"	1
Randers	159	7	166	117	"	117	17	"	17
Aarhus	419	39	458	238	2	240	20	"	20
Vejle	222	23	245	167	4	171	16	"	16
Ringkjøbing	142	2	144	92	"	92	22	1	23
Ribe	87	1	88	24	1	25	34	"	34
Ialt . . .	1440	94	1534	873	15	888	114	1	115
Kjøbenhavn	5798	301	6099	3572	155	3727	1059	30	1089
Øerne (u. Kbhvn.) . .	1531	57	1588	496	18	514	649	11	660
Jylland	1440	94	1534	873	15	888	114	1	115
Tilsammen . . .	8769	452	9221	4941	188	5129	1822	42	1864

Oversigt over Antallet af Personer, som ere anholdte for Politiuordener, fremkaldte ved Drukkenskab i Aarene (fortsat):

	1878.								
	Antal af samtlige for Politiuordener anholdte Personer.			Heraf anholdtes paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	6516	278	6794	4140	133	4273	1001	32	1033
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	644	18	662	112	11	123	450	5	455
Frederiksborg	153	4	157	100	"	100	16	"	16
Holbæk	16	"	16	11	"	11	5	"	5
Sorø	46	"	46	14	"	14	9	"	9
Præstø	101	3	104	24	3	27	57	"	57
Bornholms	81	4	85	39	2	41	10	1	11
Maribo	108	"	108	38	"	38	27	"	27
Odense	409	33	442	112	2	114	74	3	77
Svendborg	123	8	131	32	2	34	66	4	70
Ialt . . .	1681	70	1751	482	20	502	714	13	727
Jyllands Amter:									
Hjørring	21	"	21	13	"	13	2	"	2
Thisted	14	"	14	9	"	9	5	"	5
Aalborg	269	15	284	144	3	147	2	"	2
Viborg	59	9	68	23	2	25	"	"	"
Randers	192	14	206	145	3	148	16	"	16
Aarhus	419	86	505	212	1	213	23	1	24
Vejle	203	15	218	107	2	109	24	"	24
Ringkjøbing	109	5	114	72	5	77	21	"	21
Ribe	78	2	80	20	2	22	24	"	24
Ialt . . .	1364	146	1510	745	18	763	117	1	118
Kjøbenhavn	6516	278	6794	4140	133	4273	1001	32	1033
Øerne (u. Kbhvn.) . .	1681	70	1751	482	20	502	714	13	727
Jylland	1364	146	1510	745	18	763	117	1	118
Tilsammen . . .	9561	494	10055	5367	171	5538	1832	46	1878

Oversigt over Antallet af Personer, som ere anholdte for Politiuordener, fremkaldte ved Drukkenskab i Aarene (fortsat):

	1879.								
	Antal af samtlige for Politiuordener anholdte Personer.			Heraf anholdte paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	7213	376	7589	4389	215	4604	1042	37	1079
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	684	24	708	138	9	147	473	12	485
Frederiksborg	212	1	213	153	"	153	12	"	12
Holbæk	23	"	23	18	"	18	5	"	5
Sorø	109	1	110	57	"	57	25	1	26
Præstø	114	"	114	13	"	13	72	"	72
Bornholms	49	3	52	19	"	19	7	"	7
Maribo	91	1	92	46	"	46	18	"	18
Odense	579	54	633	130	3	133	168	5	173
Svendborg	92	8	100	30	2	32	36	3	39
Ialt . . .	1953	92	2045	604	14	618	816	21	837
Jyllands Amter:									
Hjørring	24	"	24	21	"	21	1	"	1
Thisted	22	"	22	15	"	15	5	"	5
Aalborg	234	19	253	109	5	114	4	"	4
Viborg	52	4	56	22	"	22	9	"	9
Randers	230	12	242	185	3	188	6	"	6
Aarhus	401	71	472	207	"	207	33	"	33
Vejle	247	14	261	132	2	134	41	"	41
Ringkjøbing	102	2	104	70	2	72	21	"	21
Ribe	69	7	76	22	4	26	28	1	29
Ialt . . .	1381	129	1510	783	16	799	148	1	149
Kjøbenhavn	7213	376	7589	4389	215	4604	1042	37	1079
Øerne (u. Kbhvn.) . .	1953	92	2045	604	14	618	816	21	837
Jylland	1381	129	1510	783	16	799	148	1	149
Tilsammen . . .	10547	597	11144	5776	245	6021	2006	59	2065

Oversigt over Antallet af Personer, som ere anholdte for Politiuordener, fremkaldte ved Drukkenskab i Aarene (fortsat):

	1880.								
	Antal af samtlige for Politiuordener anholdte Personer.			Heraf anholdte paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	7997	339	8336	4981	157	5138	1223	59	1282
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	1042	12	1054	240	8	248	662	4	666
Frederiksborg	229	5	234	165	4	169	14	"	14
Holbæk	28	2	30	17	1	18	11	1	12
Sorø	397	6	403	236	1	237	84	3	87
Præstø	137	7	144	43	4	47	65	"	65
Bornholms	94	1	95	28	"	28	8	"	8
Maribo	90	2	92	48	"	48	23	"	23
Odense	478	33	511	101	2	103	148	1	149
Svendborg	134	12	146	26	1	27	56	6	62
Ialt . . .	2629	80	2709	904	21	925	1071	15	1086
Jyllands Amter:									
Hjørring	24	"	24	17	"	17	4	"	4
Thisted	25	1	26	9	1	10	5	"	5
Aalborg	221	16	237	109	10	119	2	"	2
Viborg	45	8	53	14	"	14	11	"	11
Randers	247	27	274	173	2	175	17	"	17
Aarhus	469	50	519	258	5	263	44	2	46
Vejle	236	13	249	113	1	114	38	1	39
Ringkjøbing	126	1	127	77	1	78	25	"	25
Ribe	72	12	84	19	10	29	34	"	34
Ialt	1465	128	1593	789	30	819	180	3	183
Kjøbenhavn	7997	339	8336	4981	157	5138	1223	59	1282
Øerne (u. Kbhvn.) . .	2629	80	2709	904	21	925	1071	15	1086
Jylland	1465	128	1593	789	30	819	180	3	183
Tilsammen . . .	12091	547	12638	6674	208	6882	2474	77	2551

Oversigt over Antallet af Personer, som ere anholdte for Politiuordener, fremkaldte ved Drukkenskab i Aarene (fortsat):

	1871—80 tilsammen.								
	Antal af samtlige for Politiuordener anholdte Personer.			Heraf anholdte paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.
Kjøbenhavn	57332	3329	60661	35686	1624	37310	8821	501	9322
Øernes Amter:									
Kjøbenhavns	4422	121	4543	760	53	813	3080	48	3128
Frederiksborg	1615	32	1647	1175	16	1191	91	2	93
Holbæk	146	3	149	98	1	99	44	1	45
Sorø	774	8	782	391	1	392	169	4	173
Præstø	645	14	659	175	8	183	298	„	298
Bornholms	663	18	681	280	5	285	83	3	86
Maribo	813	10	823	261	1	262	262	1	263
Odense	3568	399	3967	1045	15	1060	835	17	852
Svendborg	924	79	1003	270	12	282	349	29	378
Ialt . . .	13570	684	14254	4455	112	4567	5211	105	5316
Jyllands Amter:									
Hjørring	198	3	201	112	1	113	37	„	37
Thisted	169	9	178	100	9	109	35	„	35
Aalborg	1890	117	2007	1117	49	1166	22	3	25
Viborg	410	36	446	160	3	163	46	1	47
Randers	1684	117	1801	1196	21	1217	98	„	98
Aarhus	3438	364	3802	2032	20	2052	239	6	245
Vejle	1845	148	1993	1002	24	1026	191	4	195
Ringkjøbing	846	32	878	528	25	553	183	2	185
Ribe	561	35	596	150	25	175	221	2	223
Ialt . . .	11041	861	11902	6397	177	6574	1072	18	1090
Kjøbenhavn	57332	3329	60661	35686	1624	37310	8821	501	9322
Øerne (u. Kbhvn.) . .	13570	684	14254	4455	112	4567	5211	105	5316
Jylland	11041	861	11902	6397	177	6574	1072	18	1090
Tilsammen . . .	81943	4874	86817	46538	1913	48451	15104	624	15728

Efter denne Tabel vare Forholdene i de enkelte Aar i hele Landet følgende:

Aar.	Antal af samtlige Anholdte for Politiuordener.			Heraf anholdte paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.			Paa 1000 Anholdte faldt:					
										Anholdte paa Grund af Drukkenskab.			Andre, som vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
1871	6474	569	7043	3694	176	3870	1036	110	1146	571	309	549	160	193	163
1872	6274	457	6731	3739	169	3908	1007	63	1070	596	370	581	161	138	159
1873	6179	495	6674	3780	208	3988	959	89	1048	612	420	598	155	180	157
1874	6759	429	7188	4057	181	4238	1073	52	1125	600	422	590	159	121	157
1875	7704	439	8143	4532	194	4726	1347	39	1386	588	442	580	175	89	170
1876	7585	395	7980	3978	173	4151	1548	47	1595	524	438	520	204	119	200
1877	8769	452	9221	4941	188	5129	1822	42	1864	564	416	556	208	93	202
1878	9561	494	10055	5367	171	5538	1832	46	1878	561	346	551	192	93	187
1879	10547	597	11144	5776	245	6021	2006	59	2065	548	410	540	190	99	185
1880	12091	547	12638	6674	208	6882	2474	77	2551	552	380	545	205	141	202
Ialt	81943	4874	86817	46538	1913	48451	15104	624	15728	568	392	558	184	128	181

Resultatet af denne Oversigt viser os, at der i alt har været foretaget Anholdelse af henved 87000 Personer for Politiuordener, hvoraf over Halvdelen (c. 56 pCt.) anholdtes for Drukkenskab og over en Sjettedel (18 pCt.) samtidig med, at de anholdtes for anden Politiuorden, fandtes at være berusede. Altsaa stode ikke mindre end 74 pCt. af Politiuordenerne eller næsten de tre Fjerdedele i Forbindelse med Drukkenskab.

Som man kunde vente, er det især Mænd, der begaa Politiuordener, idet kun omtrent en Syttendedel af Politiuordenerne ere foraarsagede af Kvinder. For disses Vedkommende viser det sig ogsaa, at færre af de af dem begaaede Uordener have deres Udspring fra Drik end for Mændenes Vedkommende; medens Forholdstallet for Mændene var over 75 pCt. ialt, var det for Kvinderne netop 52 pCt.

Ser man paa Tallene for de enkelte Aar, saa frembyder der sig en temmelig stor Regelmæssighed. Aar for Aar kommer man saa nogenlunde til samme Forholdstal. Derimod er Antallet af Politiuordener vokset meget stærkt, hvilket imidlertid maa formodes nærmest at hidrøre fra, at Skemaerne for de senere Aar ere bedre udfyldte end for de tidligere.

Dette Forhold bliver formentlig tydeligere, naar man samler Erfaringerne i to Grupper som paa følgende Oversigt:

Periode.	Antal af samtlige Personer, anholdte for Politiuordener.			Heraf anholdte paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.			Paa 1000 Anholdte faldt:					
										Anholdte paa Grund af Drukkenskab.			Andre, som vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
1871—75	33390	2389	35779	19802	928	20730	5422	353	5775	593	388	579	162	148	161
1876—80	48553	2485	51038	26736	985	27721	9682	271	9953	551	396	543	199	109	195
1871—80	81943	4874	86817	46538	1913	48451	15104	624	15728	568	392	558	184	128	181

	Antal af samtlige Personer, anholdte for Politiuordener.			Heraf anholdtes paa Grund af Drukkenskab.		
	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
Kjøbenhavn	57332	3329	60661	35686	1624	37310
Kjøbenhavns Amt	4422	121	4543	760	53	813
Frederiksborg —	1615	32	1647	1175	16	1191
Holbæk —	146	3	149	98	1	99
Sorø —	774	8	782	391	1	392
Præstø —	645	14	659	175	8	183
Bornholms —	663	18	681	280	5	285
Maribo —	813	10	823	261	1	262
Odense —	3568	399	3967	1045	15	1060
Svendborg —	924	79	1003	270	12	282
Øerne (u. Kbhvn.) . .	13570	684	14254	4455	112	4567
Hjørring Amt	198	3	201	112	1	113
Thisted —	169	9	178	100	9	109
Aalborg —	1890	117	2007	1117	49	1166
Viborg —	410	36	446	160	3	163
Randers —	1684	117	1801	1196	21	1217
Aarhus —	3438	364	3802	2032	20	2052
Vejle —	1845	148	1993	1002	24	1026
Ringkjøbing —	846	32	878	528	25	553
Ribe —	561	35	596	150	25	175
Jylland	11041	861	11902	6397	177	6574
Hele Landet . . .	81943	4874	86817	46538	1913	48451

Det fremgaar heraf, at i begge Femaar staa 74 pCt. af samtlige Anholdelser for Politiuordener i Forbindelse med Drukkenskab, og en lignende Regelmæssighed gjentager sig, naar man betragter hvert Kjøn for sig. Derimod er for Mændenes Vedkommende og i det Hele taget Tallet af Personer, der vare berusede ved Anholdelsen, vokset noget paa de øvrige Drukkenskabstilfældes Bekostning, medens der omvendt for Kvindernes Vedkommende er en lille Bevægelse i modsat Retning.

Igjennem hele Tiaaret vare Forholdene i de enkelte Dele af Landet som paa nedenstaaende Oversigt:

Desuden vare berusede ved Anholdelsen.			Paa 1000 Anholdte faldt:					
			Anholdte paa Grund af Drukkenskab.			Andre, som vare berusede ved Anholdelsen.		
Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
8821	501	9322	622	488	615	154	150	154
3080	48	3128	172	438	179	697	397	689
91	2	93	728	500	723	56	63	56
44	1	45	671	333	664	301	333	302
169	4	173	505	125	501	218	500	221
298	"	298	271	571	278	462	"	452
83	3	86	422	278	419	125	167	126
262	1	263	321	100	318	322	100	320
835	17	852	293	38	267	234	43	215
349	29	378	292	152	281	378	367	377
5211	105	5316	328	164	320	384	154	373
37	"	37	566	333	562	188	"	184
35	"	35	592	1000	612	207	"	197
22	3	25	591	419	581	12	26	12
46	1	47	390	83	365	112	28	105
98	"	98	710	179	676	58	"	54
239	6	245	591	55	540	69	16	64
191	4	195	543	162	515	104	27	98
183	2	185	624	781	630	216	63	211
221	2	223	267	714	294	394	57	374
1072	18	1090	579	206	552	97	21	92
15104	624	15728	568	392	558	184	128	181

Ved en Betragtning af denne Tavle bliver Opmærksomheden straks henledet paa de overordenlig uensartede Forhold i de enkelte Amter. Selv Naboamter, hvor Forholdene skulde antages at være nogenlunde de samme, vise store Forskjelligheder, og Uensartetheden vedbliver at bestaa, ogsaa naar man deler Landet i større Dele. — Kjøbenhavn er her aldeles dominerende, og dens Forholdstal ere derfor her ikke meget forskjellige fra, hvad de ere i hele Landet. Omtrent 77 pCt. af Anholdelserne for Politiuordener staa i Forbindelse med Drik imod 74 pCt. i hele Landet; for Kvindernes Vedkommende er Forholdstallet 64 pCt. mod 52 pCt. i hele Landet, en ret betegnende Forskjel, der maaske næppe kan tilskrives Tilfældigheder. — Paa Øerne med Fradrag af Kjøbenhavn fremtræder Antallet af Berusede ved Anholdelsen som større end Antallet af Anholdte for Drukkenskab; tilsammen udgjorde disse to Afdelinger 69 pCt. af det hele Antal anholdte Personer, altsaa en noget mindre Andel end i Kjøbenhavn, men den er dog større end i Jylland, hvor Forholdstallet kun er 64 pCt. Af anholdte Kvinder fandtes ialt berusede paa Øerne 32 pCt. og i Jylland 23 pCt.

Det kunde sluttelig have sin Interesse at samle Erfaringerne for de større Dele af Landet, idet man samtidig deler den foreliggende Periode i to Dele, for at faa at vide, hvorvidt der har været fremadskridende eller tilbagegaaende Bevægelser tilstede. Følgende Tavle giver Overblik herover.

Kjøbenhavn.

Periode.	Antal af samtlige Personer, anholdte for Politiuordener.			Heraf anholdte paa Grund af Drukkenskab.			Desuden vare berusede ved Anholdelsen.			Paa 1000 Anholdte faldt:					
										Anholdte paa Grund af Drukkenskab.			Andre, som vare berusede ved Anholdelsen.		
	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Mænd.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
1871—75	24762	1772	26534	15751	816	16567	3647	311	3958	636	460	624	147	176	149
1876—80	32570	1557	34127	19935	808	20743	5174	190	5364	612	519	608	159	122	157
1871—80	57332	3329	60661	35686	1624	37310	8821	501	9322	622	488	615	154	150	154
Øerne undt. Kjøbenhavn.															
1871—75	4392	320	4712	1535	29	1564	1358	32	1390	349	91	332	309	100	295
1876—80	9178	364	9542	2920	83	3003	3853	73	3926	318	228	315	420	201	411
1871—80	13570	684	14254	4455	112	4567	5211	105	5316	328	164	320	384	154	373
Jylland.															
1871—75	4236	297	4533	2516	83	2599	417	10	427	594	279	573	98	34	94
1876—80	6805	564	7369	3881	94	3975	655	8	663	570	167	539	96	14	90
1871—80	11041	861	11902	6397	177	6574	1072	18	1090	579	206	552	97	21	92

Kjøbenhavn viser omtrent samme Forhold i begge Tidsrum, kun er der nogen Bevægelse fra den ene Gruppe til den anden. I begge Perioder vare omtrent 77 pCt. af de for Politiuordener anholdte Personer paavirkede af Drik. Paa Øerne er derimod det tilsvarende Tal fra 1ste til 2det Femaar vokset fra 63 til 73 pCt., medens det i Jylland omvendt er gaaet ned fra 67 til 63 pCt., hvilken Modsætning dog snarest synes at maatte tages som et yderligere Bevis for Uensartetheden af de indsamlede Erfaringer. Man maa altsaa vel vogte sig for at slutte for meget af dem, i Særdeleshed saasnart man i mindste Maade vil gaa i Enkeltheder.

Idet Bureauet afslutter denne sin Beretning, skal man ikke undlade at tilbagekalde i Erindringen, at det ikke var med store Forventninger om Udbyttet, at Bureauet skred til Udførelsen af det samme paalagte Hverv at foranstalte Oplysninger indsamlede om Drikfældigheden i Danmark og at undergive dem en statistisk Behandling. Man skal i saa Henseende tillade sig at henvise til Bureauets Indledningsskrivelse af 6te November 1880, som foran findes aftrykt Side 218—238. I denne Skrivelses Begyndelse henledte man Opmærksomheden paa, at det foreliggende Æmne af Grunde, som man nærmere udviklede, overhovedet kun i ringe Grad egnede sig til statistisk Behandling, og i dens Slutningspassus undlod man ikke at bemærke, at man var sig bevidst, at flere af de Oplysninger, som det var nødvendigt at afkræve vedkommende Myndigheder, kun vilde blive afgivne i en meget ufuldkommen Skikkelse.

Den Opfattelse af Forholdene, som Bureauet saaledes straks ansaa sig forpligtet til at afgive, er tilfulde bleven bekræftet af Erfaringen. Det turde efter den foregaaende Fremstilling være klart, at det idelig og idelig vender tilbage i de til Bureauet indkomne Besvarelser, dels at der efter Sagens Beskaffenhed ikke lader sig afgive nogen bestemt Paavisning af Drikfældighedens Udstrækning, dels at de Oplysninger, som ere de eneste, der

kunne meddeles, hverken ere fuldstændige eller iøvrigt fuldt paalidelige, hvilket da ogsaa fremgaar tydelig nok af Oplysningernes Indhold og Uensartethed. Men heraf bliver det en Følge, som Bureauet vilde anse det for urigtigt at tildække, at de Resultater, hvortil man er kommen gjennem den statistiske Behandling af bemeldte Oplysninger, ingenlunde kunne betragtes som i den Grad mangribelige, at det tør paastaas, at de i Et og Alt give et fuldstændig rigtigt Billede af Tilstanden; der kan ikke med fuld Føje hævdes mere, end at Oplysningerne ere de bedste, som det har været muligt at fremskaffe, og at Resultaterne næppe afvige mere fra Virkeligheden, end at de dog sikkerlig i sine store Træk ere tilstrækkelig sande. Det, som er Hovedsagen, kan formentlig anses for afgjort bevist, nemlig at Drikfældigheden griber dybt ind i vore sociale Forhold, at den foranlediger mangfoldige Ulykker og Forbrydelser, forskyldte og uforskyldte Lidelser. Ingen kan nære nogen virkelig Tvivl om, at Drikfældigheden er et saa betydeligt Samfundsonde, at Lovgivningsmagten vil gjøre rigtigt i at inddrage under sine Undersøgelser Spørgsmaalet om, hvad der kan gjøres fra dens Side, direkte eller indirekte, for at modvirke og formindske Drikfældigheden. Enhver hertil sigtende Foranstaltning, som ikke maa fraraades som afgjort betænkelig fra andre Synspunkter, kan fortjene Paaagtning og grundig Overvejelse.

Det Kongelige Danske Statistiske Bureau i September 1882.

Marius Gad.